

**UCHWAŁA NR LVIII/1203/18**

**RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 26 lipca 2018 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021” za 2017 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r., poz. 994) oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2018 r., poz. 995) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1) i art. 19 pkt 1) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1769 z późn. zm.) w wykonaniu uchwały nr XXVI/517/16 Rady Miasta Katowice z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021.

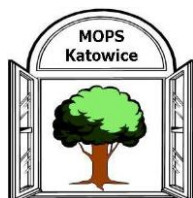
**Rada Miasta Katowice  
uchwała:**

**§1.** Przyjąć sprawozdanie z realizacji w 2017 roku Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

**§2.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta  
Katowice

Krystyna Siejna



Załącznik do uchwały Nr LVIII/1203/18  
Rady Miasta Katowice  
z dnia 26 lipca 2018 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII  
ROZWIĄZYWANIA  
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH  
MIASTA KATOWICE  
NA LATA 2016 – 2021  
ZA 2017 ROK**



## Spis treści

Wstęp.....	3
Misja – główny cel Strategii .....	3
1. Procesy demograficzne.....	3
2. Wspieranie rodziny.....	17
3. Rynek pracy .....	26
4. Przeciwdziałanie uzależnieniom .....	33
5. Wspieranie osób niepełnosprawnych .....	38
6. Przeciwdziałanie bezdomności .....	48
7. Problemy osób w wieku senioralnym.....	54
8. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.....	62
Podsumowanie, wnioski i rekomendacje .....	73
Załącznik 1. Źródła finansowania Strategii w 2017 roku (wykonanie za 2017 rok).....	74
Załącznik 2. Wykaz potrzeb w zakresie realizacji Strategii w 2018 roku .....	85

## Wstęp

System monitoringu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021 oparty jest na corocznym sprawozdaniu syntetycznym, które wraz z wnioskami przedstawiane jest Radzie Miasta Katowice przez Prezydenta Miasta Katowice w terminie do 31 lipca za rok poprzedni. Informacje ujęte w sprawozdaniu oparte są na sprawozdaniach indywidualnych opracowanych przez poszczególnych realizatorów Strategii oraz na ogólnodostępnych danych statystycznych. Sprawozdanie tworzą syntetyczne opisy realizowanych działań, wskaźniki monitoringu oraz wskaźniki rezultatu opracowane dla 8 głównych celów strategicznych. Na podstawie przedstawionych wskaźników przeprowadzono analizę porównawczą danych za 2016 i 2017 rok, przedstawiono prognozy dotyczące 2018 roku oraz sformułowano wnioski dotyczące realizacji przedsięwzięć strategicznych w 2017 roku w odniesieniu do roku bazowego 2016. Ponadto, w sprawozdaniu przedstawione zostały koszty poniesione na realizację Strategii w 2017 roku również w odniesieniu do 2016 roku oraz prognozowane koszty na 2018 rok. Ideą niniejszego sprawozdania jest analiza zrealizowanych zadań oraz przedstawienie wniosków i prognozy na kolejny rok jej realizacji. Sformułowano wnioski końcowe z realizowanej w 2017 roku Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przedstawiają główne kierunki realizowanych działań zmierzających do niwelowania problemów społecznych charakterystycznych dla miasta Katowice.

## Misja – główny cel Strategii

Zwiększenie poziomu aktywności mieszkańców i wzmocnienie potencjału społeczności, zasobów instytucji i organizacji oraz ich efektywne wykorzystanie dla osiągania w latach 2016 – 2021 spójności społecznej i poprawy jakości życia w Katowicach.

## Cele strategiczne i kierunki działania oraz wskaźniki monitoringu

### 1. Procesy demograficzne

**Cel strategiczny:** wspieranie inicjatyw sprzyjających młodym rodzinom i odpowiedzialnemu rodzicielstwu oraz ograniczanie następstw demograficznego starzenia się miasta

### Kierunki działań strategicznych

<b>C1 K<sub>1</sub></b>	Monitorowanie przemian w strukturze społeczno-demograficznej dzielnic Katowic i problemów wynikających ze starzenia się populacji miasta oraz podejmowanie inicjatyw nakierowanych na pobudzenie procesu rewitalizacji, szczególnie na obszarach zagrożonych społeczną dezorganizacją i wysokim obciążeniem demograficznym.
<b>C1 K<sub>2</sub></b>	Promowanie inicjatyw służących ochronie rodziny i macierzyństwa oraz rozwojowi demograficznemu miasta, inicjowanie akcji skierowanych na pozyskiwanie nowych mieszkańców Katowic.
<b>C1 K<sub>3</sub></b>	Promowanie form aktywnego podnoszenia sprawności fizycznej i zdrowego stylu życia mieszkańców miasta oraz wspieranie programów badań profilaktycznych i akcji promujących zdrowie.
<b>C1 K<sub>4</sub></b>	Wzmacnianie międzypokoleniowej integracji i funkcji wychowawczych i edukacyjnych rodzin w ramach prowadzonej pracy środowiskowej z dziećmi i rodzicami za pośrednictwem m.in. szkół, organizacji społecznych, klubów sportowych oraz instytucji kultury oraz rozwój projektów wsparcia dużej rodziny w ramach programu „Nas Troje i więcej” i integracji międzypokoleniowej „Babcia, dziadek i ja w Katowicach”.

### Działania

<b>Cel strategiczny:</b> wspieranie inicjatyw sprzyjających młodym rodzinom i odpowiedzialnemu rodzicielstwu oraz ograniczanie następstw demograficznego starzenia się miasta		
CEL	DZIAŁANIA	REALIZATOR I PARTNERZY
<b>C1 D<sub>1</sub></b>	1. Diagnozowanie dynamiki zmian w strukturze społeczno-demograficznej Katowic i problemów wynikających ze starzenia się populacji w dzielnicach miasta.	Wydział Polityki Społecznej, Wydział Spraw Obywatelskich, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Rada Seniorów, organizacje pozarządowe
Do zadań, którymi zajmuje się Wydział Spraw Obywatelskich należy m. in.: opracowywanie statystyk		

dotyczących liczby ludności dla całego miasta, jak również dla poszczególnych jednostek pomocniczych miasta Katowice, bądź opracowywanie statystyk dotyczących liczby kobiet i mężczyzn w określonej grupie ekonomicznej. Ponadto Wydział Spraw Obywatelskich zajmuje się analizowaniem aktualnych statystyk ze statystykami z lat ubiegłych, określaniem tendencji spadkowej lub wzrostowej liczby mieszkańców.

Zjawisko starzenia się ludności jest współczesnym procesem demograficznym będącym wynikiem m.in. korzystnego zjawiska, jakim jest wydłużanie trwania życia. Miasto Katowice wychodząc naprzeciw oczekiwaniom osób w wieku senioralnym angażuje się w szereg działań mających na celu ułatwienie funkcjonowania osobom starszym w społeczeństwie, w tym m.in. realizuje programy i projekty skierowane na wspieranie tej grupy mieszkańców. Znacząco rozbudowuje w tym celu ofertę przedsięwzięć i projektów, w tym dofinansowanych ze środków zewnętrznych oraz współpracuje z organizacjami pozarządowymi w tym zakresie. Jednocześnie miasto Katowice realizuje Miejski Program „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016 – 2021 przyjęty Uchwałą Nr XXIV/482/16 Rady Miasta Katowice z dnia 27 kwietnia 2016 roku. Adresatami programu są seniorzy miasta Katowice, którzy ukończyli 60 rok życia. Głównym celem programu jest podniesienie oraz poprawa jakości życia mieszkańców miasta Katowice, którzy ukończyli 60 rok życia, poprzez zapewnienie tym osobom dostępu do odpowiednich form wsparcia. Realizacja różnorodnych projektów w ramach ww. Programu ma na celu m.in:

- przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji osób starszych,
- zagospodarowanie czasu wolnego osobom po zakończeniu aktywności zawodowej (m.in. poprzez rozwijanie umiejętności i indywidualnych zainteresowań),
- zwiększenie aktywności i uczestnictwa ludzi starszych w życiu społecznym,
- działalność prozdrowotną i edukacyjną,
- prowadzenie zajęć z zakresu kultury fizycznej poprzez organizację zajęć sportowych.

Diagnozowanie dynamiki zmian w strukturze społeczno-demograficznej określane jest także na podstawie wzrostu zapotrzebowania na usługi świadczone dla osób starszych. W ramach prowadzonego przez MOPS programu dla osób starszych i niepełnosprawnych „Radość życia – wszystko mogę” widoczne jest rosnące zainteresowanie zajęciami aktywizującymi w grupie seniorów (w 2012 r. – ok. 20 osób, w 2016 r. – ok. 60 osób, w 2017 r. – ok. 65 osób). Wzrasta liczba osób w podeszłym wieku, korzystających z form aktywizacyjnych, wzrastają także wydatki związane ze wzrostem średnich miesięcznych kosztów utrzymania osób umieszczonych w domach pomocy społecznej (wzrost przedstawiony został w sprawozdaniu z działalności MOPS za 2017 rok przyjętym Uchwałą NR LV/1136/18 Rady Miasta Katowice z dnia 19 kwietnia 2018 r., rozdz. 5.7.1.). Powyższe dane uzasadniają rozwój polityki senioralnej w mieście Katowice, np. poprzez profilaktykę zdrowotną, edukację dotyczącą bezpieczeństwa, zajęcia aktywizujące, rozwijanie sieci wsparcia osób starszych, czy zapewnianie miejsc w placówkach dziennych i całodobowych.

<b>C1 D<sub>2</sub></b>	1. Inicjowanie akcji skierowanych na pozyskiwanie nowych mieszkańców. 2. Tworzenie/wspieranie inicjatyw sprzyjających młodym rodzinom i odpowiedzialnemu rodzicielstwu oraz ograniczanie atomizacji więzi rodzinnych i społecznych w następstwie demograficznego starzenia się miasta.	Wydział Polityki Społecznej, Wydział Edukacji i Sportu, Wydział Promocji, organizacje pozarządowe
-------------------------	---	---

Ad. 1 i ad. 2.  
Od 11 września 2011 roku (146 rocznica nadania Katowicom praw miejskich) Wydział Promocji realizuje projekt „Dzidzius”, którego założeniem jest oficjalne powitanie w gronie katowiczian dzieci urodzonych (po tej dacie) w naszym mieście. Rodzice otrzymują pocztą list gratulacyjny od władz miasta wraz z drobnym upominkiem w postaci ubranka typu body z nadrukiem w formie katowickiego logo. W 2017 roku wystosowano 1 811 takich listów gratulacyjnych.  
Od 2012 roku Wydział Promocji jest koordynatorem programu „Nowy Obywatel”. Jego idea polega na oficjalnym powitaniu przez władze miasta każdego, kto podejmuje decyzję o zamieszkaniu w Katowicach. Do nowego mieszkańca kierowany jest oficjalny list powitalny wraz z pakietem materiałów informacyjno-promocyjnych, przybliżających nowemu obywatelowi miasto. W 2017 roku w programie wzięło udział 87 osób (są to osoby, które wyraziły zgodę na otrzymanie pakietu).  
W 2017 roku Wydział Promocji przeprowadził również kampanię „Studiuj w Katowicach”, skierowaną do uczniów ostatnich klas szkół średnich z miast obecnej metropolii i innych. W akcję były zaangażowane

<p>również katowickie uczelnie.</p> <p>Ad. 2</p> <p>W ramach wspierania inicjatyw sprzyjających młodym rodzinom w 2017 roku trwała rozbudowa 2 miejskich przedszkoli publicznych: Miejskiego Przedszkola nr 41 z Oddziałami Integracyjnymi oraz Miejskiego Przedszkola nr 66 im. Majki Jeżowskiej. Rozbudowa przedszkoli w oparciu o rozwiązania modułowe i utworzenie dodatkowych oddziałów miała na celu zapewnienie optymalnej liczby miejsc dla dzieci na terenie miasta Katowice.</p> <p>W roku 2017 podjęto także szereg działań zmierzających do utworzenia dwóch nowych oddziałów żłobka miejskiego na łączną liczbę 102 miejsc. Zaplanowano również zwiększenie o 81 liczby miejsc w istniejących oddziałach. Ponadto w 2018 roku planuje się ogłoszenie otwartego konkursu ofert dla podmiotów niepublicznych na utworzenie nowych 50 miejsc opieki żłobkowej w dzielnicach miasta, w których występuje największe zapotrzebowanie.</p>		
<b>C1 D<sub>3</sub></b>	<p>1. Tworzenie warunków do uprawiania masowego sportu i rekreacji oraz pobudzanie aktywności mieszkańców miasta służącej podnoszeniu sprawności fizycznej i zdrowemu stylowi życia (w tym rozbudowa ścieżek rowerowych i infrastruktury miejskiej rekreacji).</p> <p>2. Inicjowanie i wspieranie realizacji programów badań profilaktycznych i akcji promujących zdrowie, szczególnie w zagrożonych środowiskach i grupach wiekowych.</p>	<p>Wydział Polityki Społecznej, Wydział Edukacji i Sportu, PFRON, organizacje pozarządowe</p>
<p>Ad.1.</p> <p>W roku 2017 Miasto Katowice przekazało dotację na realizację zadań publicznych w zakresie upowszechniania sportu i turystyki dla klubów sportowych w wysokości łącznie 11 837 355,47 zł. Miasto Katowice w roku 2017 było również współorganizatorem wielu imprez sportowo-rekreacyjnych mających na celu pobudzanie aktywności mieszkańców miasta służącej podnoszeniu sprawności fizycznej.</p> <p>W 2017 roku Wydział Komunikacji Społecznej informował o tworzeniu warunków do uprawiania masowego sportu i rekreacji w Katowicach poprzez rozbudowę infrastruktury rowerowej. Sieć wypożyczalni rowerów w Katowicach dynamicznie się rozrastała. Zadebiutowała w 2015 roku, gdy testowano trzy wypożyczalnie. Rok później było ich już 11, a w 2017 roku – 35. W 2017 roku zarejestrowanych było ponad 20 tys. osób, a rowery były wypożyczane przez nich łącznie ponad 100 tysięcy razy. Ogromną wagę miasto Katowice przykłada także do rozbudowy sieci dróg rowerowych. W 2017 roku otwarto m.in. drogę wzdłuż Bocheńskiego, Pukowca, Kolońska i Rataja, która łączy ulicę Chorzowską z osiedlem Witosa. Trasa ma ponad 1,5 km długości.</p> <p>Ad 2.</p> <p>W 2017 roku realizowano w Katowicach zatwierdzony uchwałą nr XLIII/1015/13 Rady Miasta Katowice z dnia 18 grudnia 2013 roku „Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2014-2020”. W ramach Programu prowadzono następujące działania na rzecz poprawy zdrowia oraz związanej z nim jakości życia mieszkańców Katowic:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród dzieci do lat 5 z grup szczególnego narażenia – w ramach którego sfinansowano szczepienia p/pneumokokom dla dzieci w Żłobku Miejskim, katowickich rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W 2017 roku zaszczepiono 93 dzieci, podając im łącznie 200 dawek szczepionki (liczba dawek dla jednego dziecka jest uzależniona od jego wieku);</li> <li>- Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) – w ramach którego sfinansowano szczepienia p/HPV dla dziewcząt klas I katowickich szkół gimnazjalnych połączone z edukacją skierowaną zarówno do młodzieży, jak i ich rodziców lub opiekunów prawnych. W 2017 roku zaszczepiono p/HPV 612 dziewcząt;</li> <li>- Profilaktyczna opieka nad uczniami – w ramach której sfinansowano badania chirurgów dziecięcych, ortopedów, pediatrów i pielęgniarek dla dzieci klas III katowickich szkół podstawowych. Z badań skorzystało 2 140 uczniów (tj. 73,5 % spośród uprawnionych);</li> <li>- Program profilaktyki próchnicy dla dzieci miasta Katowice – w ramach którego sfinansowano edukację oraz badania stanu zdrowia jamy ustnej wraz z lakowaniem zębów szóstych lub siódmych dla dzieci klas II i V katowickich szkół podstawowych. W Programie w części edukacyjnej udział wzięło 2 540 uczniów klas II oraz</li> </ul>		

1 437 uczniów klas V, a badaniami objęto 2 300 uczniów klas II oraz 1 233 uczniów klas V;

- Program edukacyjny z zakresu pierwszej pomocy dla uczniów czwartych klas szkół podstawowych – w ramach tego zadania w wybranych szkołach podstawowych organizowane były zajęcia edukacyjne (teoretyczne oraz praktyczne) dla uczniów klas IV, które prowadzili wykwalifikowani ratownicy medyczni. W 2017 roku w zajęciach udział wzięło 468 dzieci;
- Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku - był to Program skierowany do mieszkańców Katowic, którzy w 2017 roku mieli 60-62 lata, 75-77 lat oraz byli w wieku powyżej 85 lat. Pozwolił on na skorzystanie z szeregu bezpłatnych badań profilaktycznych, a ich wyniki były interpretowane przez lekarzy, którzy wystawiali ewentualne skierowania do dalszej diagnostyki. Dla mieszkańców, u których stwierdzono niesprawność ruchową, przewidziano możliwość wzięcia udziału w zajęciach rehabilitacyjnych. Z Programu skorzystały w 2017 roku 273 osoby;
- Program profilaktyki zachorowań na grypę „Słoneczna Jesień” - w ramach którego sfinansowano szczepienia przeciwko grypie dla mieszkańców Katowic w wieku pow. 65. roku życia. Z bezpłatnych szczepień skorzystało ponad 2 184 mieszkańców Katowic;
- Program zajęć warsztatowych pn. „Zdrowie psychiczne w pigułce” – w ramach tego zadania zorganizowano dla klas VII szkół podstawowych warsztaty profilaktyczne z zakresu zdrowia psychicznego, w których udział wzięło łącznie 616 uczniów z 30 klas;
- Projekt „Od przedszkola do seniora” - w ramach którego mieszkańcy Katowic mogli bezpłatnie korzystać z bogatej oferty zajęć prowadzonych przez wykwalifikowaną kadrę wykładowców Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach przy udziale studentów studiów stacjonarnych fizjoterapii, pielęgniarstwa i położnictwa. Oferta projektu była skierowana do różnych grup wiekowych, w tym m. in. do młodych mam wraz z dziećmi, par oczekujących potomstwa, osób niepełnosprawnych, młodzieży oraz seniorów. Z poszczególnych możliwości w ramach projektu skorzystało łącznie ponad 600 mieszkańców Katowic. W 2017 roku zrealizowano także akcje i programy profilaktyczne przy współpracy z organizacjami społecznymi i specjalistycznymi stowarzyszeniami tj.:
- Realizacja monitoringu zdrowotnego dzieci w zakresie narażenia środowiskowego na ołów wraz z elementami profilaktyki i działaniami edukacyjnymi mającymi na celu przeciwdziałanie tym zagrożeniom w mieście Katowice w 2017 roku – w ramach tego zadania realizowanego przez Fundację na Rzecz Dzieci „Miasteczko Śląskie” przeprowadzono badania krwi pod kątem zawartości ołowiu u 270 dzieci z dzielnicy Szopienice, a także przekazano im oraz ich rodzicom materiały edukacyjne dot. prawidłowych zasad higieny;
- Sprawni do 100 lat - PROGRAM ORTO-VISION – w ramach tego zadania realizowanego przez Fundację „Pamięć i Pomoc” im. dr. E. Gryglewiczka przeprowadzono badania densytometryczne oraz okulistyczne dla 45 mieszkańców Katowic w wieku pow. 55 roku życia;
- „Masz 5 minut? Uratuj ludzkie życie!” – w ramach tego zadania realizowanego przez Fundację Polskich Kawalerów Maltańskich Oddział w Katowicach przeprowadzono 30 pokazów pomocy przedmedycznej dla ok. 600 uczniów w szkołach oraz na 2 imprezach masowych, w których łącznie udział wzięło ok. 1 400 mieszkańców;
- „Zdrowy i aktywny senior” – było to zadanie realizowane przez Fundację Bażantowo, w ramach którego dofinansowano zajęcia ruchowe (fitness, basen, tenis), a także wykłady prozdrowotne dla 110 mieszkańców w wieku pow. 60 roku życia;
- „Badania przesiewowe pod kątem zaburzeń słuchu oraz ryzyka zaburzeń przetwarzania słuchowego u dzieci uczęszczających do przedszkola miejskiego w Katowicach, wsparcie terapeutyczne dzieci ze zdiagnozowanymi zaburzeniami” – w ramach tego zadania realizowanego przez Fundację In Corpore zrealizowano badania słuchu dla 60 dzieci z miejskiego przedszkola w Katowicach;
- „Zdrowie w naszych rękach” – w ramach tego zadania Parafia Ewangelicko-Augsburska w Katowicach zrealizowała wykłady dot. profilaktyki HIV/AIDS dla młodzieży z Katowic. W zajęciach udział wzięło 74 uczniów. Zorganizowano również warsztaty dla 37 nauczycieli i pedagogów szkolnych;
- „Kampania edukacyjna z zakresu profilaktyki chorób nowotworowych piersi i promocji zdrowia: „DZIAŁAJ, BADAJ, ŻYJ!” – projekt realizowany przez Fundację „Zdążyć Przed Rakiem” obejmował przeprowadzenie wśród młodzieży katowickich szkół średnich zajęć edukacyjnych z zakresu profilaktyki nowotworów piersi. Zorganizowano łącznie 14 zajęć dla ok. 450 uczniów. Uczestnicy mogli skorzystać ze specjalnie zakupionego modelu piersi do nauki samobadania;

- „Zdrowy Przedszkolak” – w ramach tego zadania przeprowadzono warsztaty dla dzieci przedszkolnych dot. prawidłowych zasad higieny oraz dla ich rodziców w zakresie zdrowego odżywiania dzieci. Zorganizowano także Festiwal Zdrowego Przedszkolaka, w którym dzieci przygotowały występy artystyczne dot. zdrowego stylu życia. Z projektu skorzystało 600 dzieci oraz 347 rodziców;

- „Stawiam na zdrowie” - zadanie było realizowane wspólnie przez Stowarzyszenie Przestrzeń Zmiany oraz Stowarzyszenie Klub Śląskich Amazonek w Katowicach. W ramach projektu zrealizowano edukację zdrowotną i aktywizację dla zamieszkałych w Katowicach kobiet związanych z Klubem Amazonek. Zorganizowano warsztaty dietetyczne, warsztaty psychoonkologiczne oraz przygotowano galerię zdjęć miasta Katowice wykonanych przez uczestniczki projektu. W projekcie łącznie udział wzięły 44 osoby;

- „Otyłość i nadwaga nie muszą być problemem” - w ramach tego zadania Fundacja Giesche przygotowała 2 filmy instruktażowe z udziałem specjalistów dot. aktywności fizycznej oraz prawidłowego odżywiania dla dzieci i młodzieży, które zostały bezpłatnie rozpowszechnione za pośrednictwem Internetu. Zorganizowano także otwartą konferencję z udziałem specjalistów z Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach, dietetyka, trenerów CrossFit oraz psychologa. Wzięło w niej udział 121 osób.

- „Zdrowe ciało, zdrowy duch” - w ramach tego zadania odbył się cykl spotkań edukacyjnych z ekspertami dla seniorów dotyczących najczęściej występujących chorób u osób starszych, zdrowego odżywiania oraz zdrowia psychicznego. W zorganizowanych spotkaniach wzięło udział łącznie 251 osób.

Ponadto w 2017 roku rozpoczęła się realizacja projektu pn. „Program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka jelita grubego”, który jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach projektu przeprowadzono 150 bezpłatnych badań kolonoskopowych oraz zorganizowano spotkania edukacyjne dot. profilaktyki raka jelita dla 175 osób. Adresatami projektu były przede wszystkim osoby w wieku 50-65 lat.

<b>C1 D4</b>	<p>1. Wzbogacanie oferty wsparcia dużej rodziny w ramach programu „Nas Troje i więcej” i jego integracja z ogólnopolską Kartą Dużej Rodziny.</p> <p>2. Wspomaganie wychowawczych oraz edukacyjnych funkcji rodziny przez pracę środowiskową z dziećmi i rodzicami za pośrednictwem szkół, poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym specjalistycznej poradni rodzinnej, placówek pracy pozaszkolnej, stowarzyszeń społecznych, klubów sportowych oraz organizacji kulturalnych.</p>	<p>Wydział Polityki Społecznej, Wydział Edukacji i Sportu, Wydział Kultury, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, organizacje pozarządowe</p>
--------------	--	---

Ad.1

Od stycznia 2011 roku na terenie miasta Katowice realizowany jest program „Nas Troje i więcej”, który ma na celu wsparcie katowickich rodzin wielodzietnych z co najmniej trójką dzieci (bez względu na posiadany dochód), zastępczych oraz korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Dodatkowo w czerwcu 2014 roku na terenie całego kraju wprowadzona została Karta Dużej Rodziny, o przyznanie której ubiegać się mogą wyłącznie rodziny wielodzietne z co najmniej trójką dzieci (dotyczy to również rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka) – niezależnie od posiadanego dochodu. Idea obu programów polega na udzieleniu zarówno przez instytucje publiczne, jak i przez prywatnych przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, kluby sportowe zniżek dla rodzin, które następnie realizowane są na podstawie specjalnych kart programów wydawanych bezpłatnie przez Urząd Miasta Katowice (w przypadku Karty Dużej Rodziny wydawana jest ona przez tutejszy Urząd na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej). W programie „Nas Troje i więcej” biorą udział zarówno jednostki miejskie oferując 50% zniżki na zakup biletów wstępu m.in. na spektakle teatralne dla dzieci w Teatrze „Ateneum”, kąpieliska miejskie („Rolna”, „Bugla”), lodowisko miejskie („Jantor”), wybrane siłownie, korty tenisowe oraz dodatkowo od marca 2017 roku rodziny wielodzietne mogą korzystać z bezpłatnej oferty Katowic Miasta Ogrodów - Instytucji Kultury im. Krystyny Bochenek, jak i innych jednostek i instytucji publicznych, podmiotów prywatnych prowadzących działalność gospodarczą, klubów sportowych, organizacji pozarządowych (na podstawie specjalnego porozumienia zawartego z tutejszym Urzędem) proponujących rodzinom szereg zniżek (od 5 do 50%) na oferowane przez nie produkty i usługi.

Z kolei Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny uprawnia do szeregu zniżek realizowanych na terenie całej Polski,



w tym m.in.: do ulgi na przejazdy kolejowe, wyrobienie paszportu, zakup biletów wstępu do muzeów, zakupy w hipermarketach (Carrefour, Simply, Lidl), bezpłatne wstępy do Parków Narodowych oraz wiele innych.

W realizację ww. zadań w 2017 roku zaangażowane były instytucje kultury tj.:

- Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum” realizował programy: „Nas Troje i Więcej” z 50 % zniżką biletów oraz Karta Dużej Rodziny z 20 % zniżką biletów tylko na weekendy;
- Galeria Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach brała udział w programie „Nas Troje i Więcej” oferując w tygodniu bilety wstępu po obniżonych cenach (2,75 zł normalny, 1,50 zł ulgowy), a w sobotę i w niedzielę wstęp wolny. Ponadto Galeria prowadzi warsztaty edukacyjno-artystyczne dla dzieci i młodzież, w których uczestniczą grupy szkolne oraz z placówek opiekuńczych;
- Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. K. Bochenek brała udział w programie „Nas Troje i Więcej” wydając wejściówki na 7 koncertów organizowanych przez KMO. W ramach Karty Dużej Rodziny Katowice Miasto Ogrodów wydało wejściówki na 1 koncert;
- Muzeum Historii Katowic udostępniało do zwiedzania wystawy stałe i czasowe w budynku przy ul. ks. Szafranka 9 oraz w oddziałach tj.: Dziale Etnologii Miasta, Dziale Teatralno-Filmowym i Dziale Grafiki im. Pawła Stellera. Uczestnik programu „Nas Troje i więcej” otrzymywał 50% zniżki na bilet uprawniający do wejścia na wystawy;
- Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia” prowadziła edukację muzyczną poprzez organizację koncertów odbywających się we współpracy z Miejskimi Domami Kultury, szkołami, przedszkolami. Szczególnie cenną formą był cykl koncertów dla rodzin „Mamo, Tato chodźmy na koncert!”;
- Miejskie Domy Kultury oferowały 50 % zniżki na opłaty za udział w wycieczkach, wyjściach, zajęciach, również w ramach akcji lato/zima w mieście (MDK Ligota, MDK Bogucice – Zawodzie, MDK Szopienice-Giszowiec).

Ad. 2.

W ramach wspomagania wychowawczego oraz edukacyjnego funkcji rodziny roku 2017 Wydział Edukacji i Sportu współorganizował z klubami sportowymi imprezy o charakterze sportowo-rekreacyjnym, które skierowane były do dzieci i młodzieży wraz z ich rodzicami. Ponadto sześć Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, w tym Specjalistyczna Poradnia Rodzinna i Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna udzielały dzieciom, młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W roku 2017 poradnie psychologiczno-pedagogiczne przyjęły 8 946 dzieci, w Specjalistycznej Poradni Rodzinnej 628 rodzin skorzystało z terapii rodzinnej, 72 rodziców wzięło udział w warsztatach organizowanych przez tę poradnię.

W 2017 roku placówki wsparcia dziennego prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach obejmowały swoją pomocą dzieci i młodzież uczęszczające do szkoły, wywodzące się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. W ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach prowadzone były placówki wsparcia dziennego w formie pięciu Świetlic Specjalistycznych oraz trzech Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych. Mają one na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych rodziny. Placówki zapewniają potrzeby bytowe tj.: pobyt dzieci w godzinach popołudniowych, właściwe warunki do odpoczynku, życia społecznego, nauki oraz wyżywienie. Głównym celem powyższych oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny w formie pracy socjalnej oraz poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego.

Oprócz ww. placówek prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na terenie Katowic funkcjonują placówki wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe finansowane z budżetu miasta na podstawie umów zawartych przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

## Wskaźniki monitoringu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Rok 2016	Rok 2017	Uwagi do 2017 roku	Prognoza/ potrzeby 2018,,
1.	Liczba ludności w wieku produkcyjnym w podziale na dzielnice	Wydział Spraw Obywatelskich	Tabela nr 1			prognozuje się tendencję spadkową
2.	Odsetek liczby ludności w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku aktywności zawodowej dla dzielnic i całego miasta	Wydział Spraw Obywatelskich	Tabela nr 2			prognozuje się wzrost wskaźnika
		Bank danych lokalnych	40,41 % odsetek liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (73 342) do liczby osób w wieku aktywności zawodowej (181 513)	-	BDL - brak danych za 2017 rok	powyżej 40,41%
3.	Liczba i odsetek ludności dzielnic miasta w wieku 60+, 70+, 80+	Wydział Spraw Obywatelskich	Tabela nr 3/2016	Tabela nr 3/2017		prognozuje się tendencję wzrostową
4.	Saldo migracji	Bank danych lokalnych	- 837 (saldo migracji ogółem)	-	BDL - brak danych za 2017 rok	- 837
5.	Liczba akcji profilaktyki zdrowia	Wydział Polityki Społecznej	18	21	Wykaz akcji zamieszczono w opisie działań C1D3 pkt 2.	21
6.	Liczba i wykaz katowickich instytucji kultury i podmiotów gospodarczych, które oferują ulgi i dodatkowe uprawnienia dla rodzin (w tym w ramach programów „Babcia dziadek	Wydział Polityki Społecznej	W programie: - „Nas Troje i więcej” brało udział 103 partnerów, w tym: 7 jednostek miejskich oraz 96 partnerów spośród instytucji/ prywatnych przedsiębiorców/klubów sportowych/	W programie: - „Nas Troje i więcej” brało udział 113 partnerów, w tym: 7 jednostek miejskich oraz 106 partnerów spośród instytucji/ prywatnych przedsiębiorców/klubów sportowych/	Wykaz instytucji: <sup>1</sup>	Przewiduje się kontynuację na podobnym poziomie.

<sup>1</sup> Program „Nas Troje i więcej” Jednostki miejskie udzielające 50 % rabatu na zakup biletu wstępu, w tym: Galeria Sztuki Współczesnej BWA, Muzeum Historii Katowic, Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (w tym „Spodek, Lodowisko „Jantor”, Ośrodek Rekreacyjno – Wypoczynkowy „Zadole”, Ośrodek Rekreacyjno - Wypoczynkowy „Rolna”, Ośrodek Rekreacyjno – Wypoczynkowy „Bugla - kąpielisko, Hala Sportowa „Józefowska”, Ośrodek Sportowy „Słowian”, Ośrodek Sportowy „Szopienice”, Ośrodek Sportowy „HETMAN”, Ośrodek Sportowy „Podlesianka”, Ośrodek Tenisowy), Miejski Dom Kultury „Bogucice – Zawodzie”, Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek, Miejski Dom Kultury „Ligota”; Jednostki miejskie udzielające rodzinom wielodzietnym 100 % rabatu na zakup biletu wstępu na imprezy i koncerty bezpośrednio przez nie organizowane, w tym: Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek (od marca 2017 r.); Partnerzy spośród instytucji/prywatnych przedsiębiorców/ klubów sportowych/spółdzielni socjalnych, w ty: biura podróży oraz inne związane z podróżami – 3 partnerów, finanse/odszkodowania – 4 partnerów, gabinety kosmetyczne – 7 partnerów, gabinety ortodontyczne – 3 partnerów, gabinety psychologiczne i terapeutyczne – 3 partnerów , gabinety stomatologiczne – 8 partnerów, kancelarie notarialne – 1 partner, kawiarnie/pizzerie/ restauracje – 6 partnerów, przedszkola niepubliczne – 3 partnerów, kluby sportowe/zajęcia sportowe – 5 partnerów, księgarnie – 3 partnerów, kwaciarnie – 1 partner, ośrodki szkolenia kierowców – 3 partnerów., pracownie złotniczo-grawerskie – 1 partner, rozrywka dla całej rodziny – 6 partnerów, sale zabaw dla dzieci – 4 partnerów, sklepy spożywcze – 2 partnerów, sklepy z artykułami biurowymi, szkolnymi – 1 partner, sklepy z odzieżą, zabawkami – 5 partnerów, sklepy zoologiczne – 1 partner, sklepy z artykułami remontowo-budowlanymi – 4 partnerów, sklepy pozostałe – 6 partnerów, szkoły niepubliczne/ wyższe uczelnie – 3 partnerów, szkoły językowe/zajęcia indywidualne oraz kursy doszkalające – 2 partnerów, szkoły pływania – 2 partnerów, szkoły tańca – 1 partner, usługi transportowe 2 partnerów, usługi weterynaryjne – 1 partner, usługi lecznicze – 1 partner, usługi pozostałe (z zakresu architektury, wycinki drzew) – 4 partnerów, zakłady fotograficzne – 4 partnerów., zakłady fryzjerskie – 6 partnerów, zakłady optyczne – 8 partnerów. Program „Babcia, dziadek i ja w Katowicach”: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Muzeum Historii Katowic, Teatr „Ateneum”, Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek, Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny” w Chorzowie, PTWP Event Center Sp. z o.o., Sala zabaw „Nibylandia”.

	i Ja w Katowicach”, „Nas Troje i więcej”)		spółdzielni socjalnych,  - „Babcia, dziadek i ja w Katowicach” brało udział 9 partnerów, w tym: 5 jednostek miejskich oraz 4 partnerów spośród instytucji/ prywatnych przedsiębiorców.	spółdzielni socjalnych, w tym: 21 pozyskanych w 2017 roku.  - „Babcia, dziadek i ja w Katowicach” brało udział 9 partnerów, w tym: 5 jednostek miejskich oraz 4 partnerów spośród instytucji/ prywatnych przedsiębiorców.		
7.	Liczba dzieci i młodzieży szkolnej objętych badaniami profilaktycznymi, dofinansowanymi przez Urząd Miasta, w podziale na grupy wieku, typ szkół	Wydział Polityki Społecznej	W 2016 roku objęto różnego rodzaju świadczeniami profilaktycznymi łącznie: - 310 dzieci w wieku do lat 5; - 2 414 uczniów klas II szkół podstawowych; - 1 660 uczniów klas III szkół podstawowych; - 576 uczniów klas IV szkół podstawowych; - 1 435 uczniów klas V szkół podstawowych; - 651 dziewcząt klas I szkół gimnazjalnych.	W 2017 roku objęto różnego rodzaju świadczeniami profilaktycznymi łącznie: - 93 dzieci w wieku do lat 5; - 2 300 uczniów klas II szkół podstawowych; - 2140 uczniów klas III szkół podstawowych; - 468 uczniów klas IV szkół podstawowych; - 1 233 uczniów klas V szkół podstawowych; - 612 dziewcząt klas I szkół gimnazjalnych.		Przewiduje się kontynuację zadania na podobnym poziomie.
8.	Wykaz akcji i programów profilaktycznych zrealizowanych w mieście przy współpracy jednostek samorządu z organizacjami społecznymi i specjalistycznymi stowarzyszeniami	Wydział Polityki Społecznej	- Realizacja monitoringu zdrowotnego dzieci w zakresie narażenia środowiskowego na ołów wraz z elementami profilaktyki i działaniami edukacyjnymi mającymi na celu przeciwdziałanie tym zagrożeniom w mieście Katowice w 2016 roku; - Sprawni do 100 lat - PROGRAM ORTOVISION; - „Masz 5 minut? Uratuj ludzkie życie!”; - „Zdrowy i aktywny senior”; - Badania przesiewowe pod kątem zaburzeń słuchu oraz przetwarzania słuchowego u 5 latków uczęszczających do	- Realizacja monitoringu zdrowotnego dzieci w zakresie narażenia środowiskowego na ołów wraz z elementami profilaktyki i działaniami edukacyjnymi mającymi na celu przeciwdziałanie tym zagrożeniom w mieście Katowice w 2017 roku; - Sprawni do 100 lat - PROGRAM ORTOVISION; - „Masz 5 minut? Uratuj ludzkie życie!”; - „Zdrowy i aktywny senior”; - Badania przesiewowe pod kątem zaburzeń słuchu oraz ryzyka zaburzeń przetwarzania słuchowego u dzieci uczęszczających do przedszkola	Więcej informacji dot. akcji wraz z nazwami organizacji pozarządowych, które je realizowały, znajduje się w opisie działań C1D3 pkt 2.	Przewiduje się kontynuację realizacji akcji i programów profilaktycznych w mieście na podobnym poziomie.

			<p>przedszkola miejskiego w Katowicach oraz zwiększenie świadomości wychowawców przedszkolnych na temat niedosłuchu centralnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Działalność informacyjno-edukacyjna w zakresie profilaktyki HIV/AIDS – „Pogromcy mitów”;</li> <li>- Promocja zdrowia szansą na zapobieganie chorobom nowotworowym;</li> <li>- Zdrowy Przedszkolak.</li> </ul>	<p>miejskiego w Katowicach, wsparcie terapeutyczne dzieci ze zdiagnozowanymi zaburzeniami;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zdrowie w naszych rękach;</li> <li>- Stawiam na zdrowie;</li> <li>- „Zdrowy Przedszkolak”;</li> <li>- „Otyłość i nadwaga nie muszą być problemem”;</li> <li>- „Kampania edukacyjna z zakresu profilaktyki chorób nowotworowych piersi i promocji zdrowia: „DZIAŁAJ, BADAJ, ŻYJ!”;</li> <li>- Zdrowe ciało, zdrowy duch.</li> </ul>		
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	Kampania na rzecz rodzicielstwa zastępczego (III edycja)	Kampania na rzecz rodzicielstwa zastępczego (IV edycja)	W kampanię zaangażowane było m.in. Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych w Katowicach Domi Sum.	Prognozuje się kontynuację kampanii na rzecz rodzicielstwa zastępczego (V edycja).
9.	Liczby kart wydanych uczestnikom programów miejskich: „Nas Troje i więcej”, Karta dużej rodziny w podziale na dzielnice miast	Wydział Polityki Społecznej	- „Nas Troje i więcej”: 3 559, - Karta Dużej Rodziny: 2 045	- „Nas Troje i więcej”: 3 768, - Karta Dużej Rodziny: 1 892	- „Nas Troje i więcej”: 3 768, w tym w podziale na dzielnice: - Bogucice – 201, - Brynów – 232, - Burowiec – 15, - Dąb – 56, - Dąbrówka Mała – 54, - Giszowiec – 137, - Janów – 50, - Józefowiec – 85, - Kokociniec – 30, - Kostuchna – 114, - Koszutka – 155, - Ligota – 272, - Murcki – 60, - Nikiszowiec – 29, - Ochojec – 61, - os. Odrodzenia – 36, - os. Paderewskiego – 75, - os. Tysiąclecia – 142, - os. Witosa – 222, - Panewniki- 133, - Piotrowice – 226, - Podlesie – 133, - Stara Ligota – 55, - Szopienice – 190, - Śródmieście – 547, - Wełnowiec – 35, - Zadole – 27, - Załęże – 239, - Zarzeczce – 40, - Zawodzie – 117.	W roku 2018 prognozuje się zwiększenie liczby wydanych Kart Dużej Rodziny w porównaniu do roku 2017 z uwagi na pojawienie się możliwości założenia Karty w formie elektronicznej, co wpłynęło na większe zainteresowanie założeniem Karty przez mieszkańców.
10.	Wykaz partnerów pozyskanych w Katowicach do współpracy w ramach	Wydział Polityki Społecznej	Jak w C <sub>1</sub> D <sub>4</sub> wskaźnik monitoringu 6.	Jak w C <sub>1</sub> D <sub>4</sub> wskaźnik monitoringu 6.		Przewiduje się współpracę z partnerami na podobnym poziomie.

	programów wspierania rodzin „Nas Troje i więcej”, „Babcia dziadek i ja w Katowicach”					
11.	Liczba akcji skierowanych na pozyskiwanie nowych mieszkańców	Wydział Promocji	3	3	Program „Nowy Obywatel”, Program „Dzidzius”, Kampania „Studiuj w Katowicach”.	Prognozuje się kontynuację prowadzonych akcji.

Tabela nr 1 Liczba ludności w wieku produkcyjnym w podziale na dzielnice

Nr JP	Nazwa Jednostki Pomocniczej	2016			2017	
		Wiek	19-65	19-60	19-65	19-60
		Płeć	M	K	M	K
1	Śródmieście		9032	8361	8668	8062
2	Załęska Hałda - Brynów Część Zachodnia		4601	4371	4526	4212
3	Zawodzie		3745	3409	3589	3286
4	Os. Paderewskiego - Muchowiec		3112	3164	3047	3143
5	Brynów Cz. Wschodnia - Os. Zgrzebniocka		1787	1718	1801	1679
6	Ligota-Panewniki		9100	8796	8906	8617
7	Załęże		3047	2889	2937	2764
8	Osiedle Witosa		4096	3715	4000	3610
9	Osiedle Tysiąclecia		6071	5960	5994	5892
10	Dąb		2164	2079	2122	2035
11	Wełnowiec - Józefowiec		4330	3950	4194	3843
12	Kosztutka		3027	2959	3018	2911
13	Bogucice		4757	4277	4577	4098
14	Dąbrówka Mała		1747	1560	1681	1492
15	Szopienice - Burowiec		4738	4426	4618	4345
16	Janów - Nikiszowiec		3327	2970	3270	2884
17	Giszowiec		5478	4917	5282	4714
18	Murcki		1701	1512	1672	1479
19	Piotrowice - Ochojec		7374	6839	7182	6530
20	Zarzecze		798	759	822	802
21	Kostuchna		3410	3192	3494	3314
22	Podlesie		1919	1845	1971	1851
<b>KATOWICE</b>			<b>89361</b>	<b>83668</b>	<b>87371</b>	<b>81563</b>

**Tabela nr 2 Odsetek liczby ludności w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku aktywności zawodowej dla dzielnic i całego miasta**

Nr JP	Nazwa Jednostki Pomocniczej	2016					2017				
		Wiek	powyżej 65 lat	Odsetek liczby mężczyzn w wieku poprodukcyjnym do liczby mężczyzn w wieku produkcyjnym	powyżej 60 lat	Odsetek liczby kobiet w wieku poprodukcyjnym do liczby kobiet w wieku produkcyjnym	powyżej 65 lat	Odsetek liczby mężczyzn w wieku poprodukcyjnym do liczby mężczyzn w wieku produkcyjnym	powyżej 60 lat	Odsetek liczby kobiet w wieku poprodukcyjnym do liczby kobiet w wieku produkcyjnym	
		Płeć	M		K		M		K		
1	Śródmieście		2022	ok. 0,22 (22%)	4705	ok. 0,56 (56%)	2034	ok. 0,23 (23%)	4665	ok. 0,58 (58%)	
2	Załęska Hałda - Brynów Część Zachodnia		1157	ok. 0,25 (25%)	2443	ok. 0,56 (56%)	1186	ok. 0,26 (26%)	2495	ok. 0,59 (59%)	
3	Zawodzie		953	ok. 0,25 (25%)	1937	ok. 0,57 (57%)	988	ok. 0,27 (27%)	1967	ok. 0,6 (60%)	
4	Os. Paderewskiego - Muchowiec		1077	ok. 0,35 (35%)	2179	ok. 0,69 (69%)	1100	ok. 0,36 (36%)	2201	ok. 0,7 (70%)	
5	Brynów Część Wschodnia - Os. Zgrzebnioka		763	ok. 0,43 (43%)	1418	ok. 0,83 (83%)	754	ok. 0,42 (42%)	1412	ok. 0,84 (84%)	
6	Ligota-Panewniki		2055	ok. 0,23 (23%)	4562	ok. 0,52 (52%)	2113	ok. 0,24 (24%)	4651	ok. 0,54 (54%)	
7	Załęże		588	ok. 0,19 (19%)	1451	ok. 0,5 (50%)	592	ok. 0,2 (20%)	1436	ok. 0,52 (52%)	
8	Osiedle Witosa		816	ok. 0,2 (20%)	1792	ok. 0,48 (48%)	885	ok. 0,22 (22%)	1889	ok. 0,52 (52%)	
9	Osiedle Tysiąclecia		2086	ok. 0,34 (34%)	4472	ok. 0,75 (75%)	2073	ok. 0,34 (34%)	4444	ok. 0,75 (75%)	
10	Dąb		685	ok. 0,32 (32%)	1388	ok. 0,67 (67%)	668	ok. 0,31 (31%)	1362	ok. 0,67 (67%)	
11	Wełnowiec - Józefowiec		1329	ok. 0,31 (31%)	2610	ok. 0,66 (66%)	1371	ok. 0,33 (33%)	2604	ok. 0,68 (68%)	
12	Koszutka		928	ok. 0,31 (31%)	2497	ok. 0,84 (84%)	902	ok. 0,30 (30%)	2428	ok. 0,83 (83%)	
13	Bogucice		952	ok. 0,2 (20%)	2033	ok. 0,48 (48%)	1018	ok. 0,22 (22%)	2098	ok. 0,51 (51%)	
14	Dąbrówka Mała		295	ok. 0,17 (17%)	610	ok. 0,4 (40%)	298	ok. 0,18 (18%)	634	ok. 0,42 (42%)	
15	Szopienice - Burowiec		772	ok. 0,16 (16%)	1952	ok. 0,44 (44%)	772	ok. 0,17 (17%)	1915	ok. 0,44 (44%)	
16	Janów - Nikiszowiec		610	ok. 0,18 (18%)	1331	ok. 0,45 (45%)	593	ok. 0,18 (18%)	1328	ok. 0,46 (46%)	
17	Giszowiec		1251	ok. 0,23 (23%)	2385	ok. 0,49 (49%)	1325	ok. 0,25 (25%)	2443	ok. 0,52 (52%)	
18	Murcki		396	ok. 0,23 (23%)	723	ok. 0,48 (48%)	390	ok. 0,23 (23%)	725	ok. 0,5 (50%)	
19	Piotrowice - Ochojec		1700	ok. 0,23 (23%)	3724	ok. 0,54 (54%)	1777	ok. 0,25 (25%)	3872	ok. 0,6 (60%)	
20	Zarzecze		121	ok. 0,15 (15%)	258	ok. 0,34 (34%)	126	ok. 0,15 (15%)	270	ok. 0,34 (34%)	
21	Kostuchna		467	ok. 0,14 (14%)	1043	ok. 0,33 (33%)	479	ok. 0,14 (14%)	1081	ok. 0,33 (33%)	
22	Podlesie		377	ok. 0,2 (20%)	678	ok. 0,37 (37%)	388	ok. 0,2 (20%)	705	ok. 0,38 (38%)	
<b>KATOWICE</b>			<b>21400</b>	<b>ok. 0,24 (24%)</b>	<b>46191</b>	<b>ok. 0,55 (55%)</b>	<b>21832</b>	<b>ok. 0,25 (25%)</b>	<b>46625</b>	<b>ok. 0,57 (57%)</b>	

Tabela nr 3/2016 Liczba i odsetek ludności dzielnic miasta w wieku 60+, 70+, 80+w 2016 roku

Nr JP	Nazwa Jednostki Pomocniczej	Wiek	Liczba osób w wieku 60+	Odsetek liczby osób w wieku 60+ do ogólnej liczby osób w JP	Liczba osób w wieku 70+	Odsetek liczby osób w wieku 70+ do ogólnej liczby osób w JP	Liczba osób w wieku 80+	Odsetek liczby osób w wieku 80+ do ogólnej liczby osób w JP
1	Śródmieście		8021	ok. 0,28 (28%)	4454	ok. 0,16 (16%)	2068	ok. 0,07 (7%)
2	Załęska Hałda - Brynów Część Zachodnia		4411	ok. 0,3 (30%)	2149	ok. 0,15 (15%)	665	ok. 0,05 (5%)
3	Zawodzie		3501	ok. 0,3 (30%)	1569	ok. 0,13 (13%)	463	ok. 0,04 (4%)
4	Os. Paderewskiego - Muchowiec		3774	ok. 0,34 (34%)	1856	ok. 0,17 (17%)	540	ok. 0,05 (5%)
5	Brynów Część Wschodnia - Os. Zgrzebniocka		2501	ok. 0,38 (38%)	1472	ok. 0,22 (22%)	613	ok. 0,09 (9%)
6	Ligota-Panewniki		8033	ok. 0,28 (28%)	3947	ok. 0,14 (14%)	1689	ok. 0,06 (6%)
7	Załęże		2442	ok. 0,25 (25%)	1181	ok. 0,12 (12%)	466	ok. 0,05 (5%)
8	Osiedle Witosza		3468	ok. 0,28 (28%)	1140	ok. 0,09 (9%)	282	ok. 0,02 (2%)
9	Osiedle Tysiąclecia		7420	ok. 0,34 (34%)	4285	ok. 0,2 (20%)	1204	ok. 0,06 (6%)
10	Dąb		2344	ok. 0,32 (32%)	1423	ok. 0,19 (19%)	541	ok. 0,07 (7%)
11	Wełnowiec - Józefowiec		4646	ok. 0,32 (32%)	2304	ok. 0,16 (16%)	695	ok. 0,05 (5%)
12	Koszutka		3892	ok. 0,36 (36%)	2463	ok. 0,23 (23%)	1315	ok. 0,12 (12%)
13	Bogucice		3835	ok. 0,27 (27%)	1495	ok. 0,11 (11%)	441	ok. 0,03 (3%)
14	Dąbrówka Mała		1194	ok. 0,23 (23%)	527	ok. 0,1 (10%)	190	ok. 0,04 (4%)
15	Szopienice - Burowiec		3346	ok. 0,23 (23%)	1686	ok. 0,12 (12%)	659	ok. 0,05 (5%)
16	Janów - Nikiszowiec		2404	ok. 0,24 (24%)	1204	ok. 0,12 (12%)	368	ok. 0,04 (4%)
17	Giszowiec		4554	ok. 0,28 (28%)	1731	ok. 0,1 (10%)	382	ok. 0,02 (2%)
18	Murcki		1282	ok. 0,25 (25%)	731	ok. 0,14 (14%)	205	ok. 0,04 (4%)
19	Piotrowice - Ochojec		6985	ok. 0,3 (30%)	3110	ok. 0,13 (13%)	1136	ok. 0,05 (5%)
20	Zarzeczce		485	ok. 0,19 (19%)	198	ok. 0,08 (8%)	82	ok. 0,03 (3%)
21	Kostuchna		1861	ok. 0,18 (18%)	904	ok. 0,09 (9%)	347	ok. 0,03 (3%)
22	Podlesie		1302	ok. 0,21 (21%)	625	ok. 0,1 (10%)	206	ok. 0,03 (3%)
<b>KATOWICE</b>			<b>81701</b>	<b>ok. 0,29 (29%)</b>	<b>40454</b>	<b>ok. 0,14 (14%)</b>	<b>14557</b>	<b>ok. 0,05 (5%)</b>

Tabela nr 3/2017 Liczba i odsetek ludności dzielnic miasta w wieku 60+, 70+, 80+ w 2017 roku

Nr JP	Nazwa Jednostki Pomocniczej	Wiek	Liczba osób w wieku 60+	Odsetek liczby osób w wieku 60+ do ogólnej liczby osób w JP	Liczba osób w wieku 70+	Odsetek liczby osób w wieku 70+ do ogólnej liczby osób w JP	Liczba osób w wieku 80+	Odsetek liczby osób w wieku 80+ do ogólnej liczby osób w JP
1	Śródmieście		7946	ok. 0,29 (29%)	4384	ok. 0,16 (16%)	2043	ok. 0,07 (7%)
2	Załęska Hałda - Brynów Część Zachodnia		4508	ok. 0,31 (31%)	2250	ok. 0,16 (16%)	721	ok. 0,05 (5%)
3	Zawodzie		3553	ok. 0,31 (31%)	1615	ok. 0,14 (14%)	486	ok. 0,04 (4%)
4	Os. Paderewskiego - Muchowiec		3785	ok. 0,34 (34%)	1962	ok. 0,18 (18%)	580	ok. 0,05 (5%)
5	Brynów Cz. Wschodnia - Os. Zgrzebnioka		2479	ok. 0,38 (38%)	1473	ok. 0,22 (22%)	625	ok. 0,09 (9%)
6	Ligota-Panewniki		8187	ok. 0,28 (28%)	4012	ok. 0,14 (14%)	1724	ok. 0,06 (6%)
7	Załęże		2406	ok. 0,26 (26%)	1175	ok. 0,12 (12%)	451	ok. 0,05 (5%)
8	Osiedle Witosa		3626	ok. 0,29 (29%)	1226	ok. 0,1 (10%)	302	ok. 0,02 (2%)
9	Osiedle Tysiąclecia		7384	ok. 0,34 (34%)	4400	ok. 0,2 (20%)	1307	ok. 0,06 (6%)
10	Dąb		2293	ok. 0,32 (32%)	1411	ok. 0,19 (19%)	574	ok. 0,08 (8%)
11	Wełnowiec-Józefowiec		4674	ok. 0,33 (33%)	2383	ok. 0,16 (16%)	719	ok. 0,05 (5%)
12	Koszutka		3810	ok. 0,36 (33%)	2401	ok. 0,23 (23%)	1306	ok. 0,12 (12%)
13	Bogucice		3991	ok. 0,29 (29%)	1594	ok. 0,11 (11%)	459	ok. 0,03 (3%)
14	Dąbrówka Mała		1224	ok. 0,24 (24%)	519	ok. 0,1 (10%)	183	ok. 0,04 (4%)
15	Szopienice-Burowiec		3337	ok. 0,23 (23%)	1650	ok. 0,11 (11%)	659	ok. 0,05 (5%)
16	Janów - Nikiszowiec		2402	ok. 0,25 (25%)	1199	ok. 0,12 (12%)	365	ok. 0,04 (4%)
17	Giszowiec		4689	ok. 0,29 (29%)	1871	ok. 0,11 (11%)	412	ok. 0,02 (2%)
18	Murcki		1290	ok. 0,25 (25%)	753	ok. 0,15 (15%)	219	ok. 0,04 (4%)
19	Piotrowice - Ochojec		7187	ok. 0,31 (31%)	3171	ok. 0,14 (14%)	1178	ok. 0,05 (5%)
20	Zarzeczce		507	ok. 0,19 (19%)	213	ok. 0,08 (8%)	88	ok. 0,03 (3%)
21	Kostuchna		1938	ok. 0,18 (18%)	921	ok. 0,09 (9%)	368	ok. 0,03 (3%)
22	Podlesie		1357	ok. 0,21 (21%)	648	ok. 0,1 (10%)	207	ok. 0,03 (3%)
<b>KATOWICE</b>			<b>82573</b>	<b>ok. 0,29 (29%)</b>	<b>41231</b>	<b>ok. 0,15 (15%)</b>	<b>14976</b>	<b>ok. 0,05 (5%)</b>

Z analizy powyższych wskaźników wynika, iż w 2017 roku w porównaniu do 2016 roku:

- wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym,
- spadła liczba osób w wieku produkcyjnym,
- wzrosła liczba akcji i programów dot. profilaktyki zdrowia oraz ich uczestników,
- zwiększyła się liczba partnerów, z którymi realizowane były programy wspierania rodziny,
- wzrosła liczba uczestników programów miejskich, w tym korzystających z kart dla uczestników programów,
- kontynuowane były akcje skierowane na pozyskiwanie nowych mieszkańców.

Aktualnie Bank Danych Lokalnych (BDL) nie został jeszcze zasilony danymi za 2017 rok jednak w porównaniu do 2015 roku (wskaźnik obciążenia demograficznego wynosił 38,77 %, liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wynosiła 71 767, liczba osób w wieku aktywności zawodowej wynosiła 185 081) w 2016 roku



wzrosła liczba osób wieku poprodukcyjnym i zmalała liczba osób w wieku produkcyjnym. Na podstawie danych tabelarycznych przedstawionych przez Wydział Spraw Obywatelskich oraz danych z Banku Danych Lokalnych można przyjąć, że wskaźnik obciążenia demograficznego będzie nadal wzrastał, co stanowić będzie uzasadnienie do kontynuowania zaplanowanych w Strategii działań zaradczych nakierowanych w szczególności na wspieranie rodziny, zachęcanie do odpowiedzialnego rodzicielstwa i w perspektywie ograniczenia niekorzystnych trendów w sytuacji demograficznej miasta.

Niekorzystne zmiany w liczbie ludności miasta są tendencją światową dotyczącą wiele większych ośrodków miejskich. Katowice podejmują starania o wzmocnienie więzi mieszkańców z miastem, a także o pozyskanie nowych obywateli. Poza realizacją programów o charakterze stricte promującym Katowice, jako miejsce atrakcyjne do zamieszkania, podejmowane są działania mające na celu poszerzenie dotychczasowej oferty miasta o szeroko pojętym charakterze społecznym, których celem jest wzbudzenie zainteresowania Katowicami u potencjalnych mieszkańców.

**Wskaźnik rezultatu:** Wzrost liczby inicjatyw sprzyjających młodym rodzinom i odpowiedzialnemu rodzicielstwu oraz ograniczających negatywne następstwa demograficznego starzenia się społeczeństwa.

W 2017 roku realizowano działania zmierzające do:

- rozwoju form aktywnego podnoszenia sprawności fizycznej i zdrowego stylu życia mieszkańców miasta,
- zwiększenia liczby inicjatyw nakierowanych na wzmocnienie międzypokoleniowej integracji,
- wzrostu liczby mieszkańców miasta korzystających z projektów wsparcia dużej rodziny,
- poprawy warunków do podnoszenia sprawności fizycznej i zdrowego stylu życia,
- zwiększenia ilości programów badań profilaktycznych i akcji promujących zdrowy styl życia,
- rozbudowy oferty wsparcia w ramach pracy środowiskowej nakierowanej na poprawę funkcjonowania rodziny,
- rozwoju polityki senioralnej w mieście, realizowanej przez władze miasta przy współpracy z Radą Seniorów, jako ciała opiniodawczego, doradczego i inicjatywnego.

W porównaniu do 2016 roku można zauważyć, iż rośnie liczba inicjatyw, wydarzeń, przedsięwzięć czy też rozwiązań, które miasto Katowice podejmuje by ograniczyć negatywne trendy/zjawiska demograficzne. Dane porównawcze zawarte w Strategii odzwierciedlają ww. trend, wskazując jednoznacznie na zasadność kontynuowania oddziaływań w dotychczasowych formach, z równie dużą jak w 2017 roku intensywnością. Na uwagę zasługuje szczególnie fakt, że w działania miasta aktywnie włączają się mieszkańcy, organizacje, firmy i instytucje, dzięki czemu opisywana oferta może mieć szeroki i dopasowany do faktycznych potrzeb wymiar.

**Wskaźnik rezultatu:** Uzyskanie aktualnej diagnozy przemian w strukturze społeczno-demograficznej miasta w oparciu o dane pozyskiwane w okresie realizacji Strategii.

Katowice, podobnie jak w latach ubiegłych były w 2017 roku 10 miastem w Polsce po względem liczby ludności, jednak w porównaniu z rokiem 2016, można dostrzec tendencję spadkową liczby mieszkańców. Przyczyną tego zjawiska może być odnotowana mniejsza ilość urodzeń niż zgonów. Obserwuje się również wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym oraz utrzymujący się wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego, co wskazuje na starzejące się społeczeństwo.

Podstawą do uzyskania aktualnej diagnozy przemian struktury społeczno - demograficznej prócz danych statystycznych były także informacje pozyskane przez pracowników różnych instytucji działających w obszarze wsparcia społecznego. Rozwój programów aktywności lokalnej i centrów w społecznościowych pozwala także na diagnozowanie potrzeb lokalnego środowiska. W dobie zachodzących przemian w strukturze społeczno-demograficznej miasta szczególnego znaczenia nabiera wymiana informacji pomiędzy instytucjami i pogłębianie współpracy międzysektorowej pozwalającej skuteczniej i efektywniej dopasować ofertę miasta do zdiagnozowanych potrzeb.

W odpowiedzi na zdiagnozowane przemiany w strukturze miasta Katowice rekomenduje się utrzymanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań w ramach wspierania inicjatyw sprzyjających młodym rodzinom i odpowiedzialnemu rodzicielstwu oraz ograniczanie następstw demograficznego starzenia się miasta.

## 2. Wspieranie rodziny

Cel strategiczny poprawa warunków funkcjonowania i rozwoju rodziny

### Kierunki działań strategicznych

C2 K <sub>1</sub>	Wzmacnianie polityki prorodzinnej na terenie miasta
C2 K <sub>2</sub>	Wspieranie rodziny przy wykorzystaniu oferty dostępnej w ramach systemu pomocy i integracji społecznej.
C2 K <sub>3</sub>	Wyrównywanie szans wychowawczych i edukacyjnych dzieci i młodzieży.

### Działania

Cel strategiczny: poprawa warunków funkcjonowania i rozwoju rodziny		
CEL	DZIAŁANIA	REALIZATOR I PARTNERZY
C2 D <sub>1</sub>	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Przygotowanie do pełnienia ról rodzicielskich i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.</li><li>2. Rozwijanie infrastruktury ułatwiającej rodzinie godzenie różnych ról społecznych (między innymi żłobki, przedszkola).</li><li>3. Zapewnienie bezpłatnej/taniej opieki dla dzieci w okresach przerw w nauce szkolnej.</li><li>4. Wspieranie osób, rodzin w pełnieniu funkcji poprzez rozszerzenie bezpłatnego poradnictwa na rzecz osób, rodzin przeżywających różnego rodzaju trudności.</li><li>5. Diagnozowanie potrzeb i problemów dotyczących rodzin na terenie miasta.</li></ol>	Urząd Miasta Katowice: - Wydział Edukacji i Sportu, - Wydział Polityki Społecznej, - Wydział Kultury we współpracy z instytucjami kultury, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, organizacje pozarządowe
<p>Ad. 1.</p> <p>W 2017 roku w drodze otwartych konkursów ofert Miasto Katowice zleciło do realizacji organizacjom pozarządowym trzy zadania, których zakres merytoryczny dotyczył (w całości, bądź częściowo) pracy z rodziną tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- „Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównanie szans tych rodzin i osób poprzez prowadzenie poradnictwa specjalistycznego” - 10 umów, w tym: 7 umów w drodze konkursu oraz 3 umowy w trybie tzw. „małych grantów”. W ramach zadania realizowane było poradnictwo rodzinne obejmujące problemy funkcjonowania rodziny, a także terapię rodzinną;</li><li>- „Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej poprzez usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne” - 1 umowa w trybie tzw. „małych grantów”. W ramach zadania świadczone były usługi opiekuńcze i specjalistyczne skierowane do dzieci niepełnosprawnych;</li><li>- „Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka” – 8 umów, w tym: 5 w drodze konkursu oraz 3 w trybie tzw. „małych grantów”. W ramach zadania zorganizowane zostały: konferencja oraz warsztaty z zakresu ochrony praw dziecka oraz prowadzone były działania mające na celu ukazanie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego w rodzinnym gronie.</li></ul> <p>Ad. 2.</p> <p>W ramach rozwoju infrastruktury ułatwiającej godzenie różnych ról społecznych podejmowane były działania zmierzające do zwiększenia liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach. W 2017 roku bazę wychowania przedszkolnego w mieście Katowice stanowiły: 72 samodzielne przedszkola publiczne, 6 przedszkoli w zespołach szkolno-przedszkolnych, 1 przedszkole w Zespole Szkół i Placówek nr 1, 1 przedszkole w Zespole Szkolno-Przedszkolnym dla dzieci Nieślyszących i Słabo Słyszających oraz oddziały rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego w 5 szkołach podstawowych.</p> <p>Zwiększenie dostępności mieszkańcom Katowic do miejsc opieki żłobkowej stanowi jeden z priorytetów polityki prorodzinnej miasta. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodziców planuje się sukcesywne zwiększanie liczby miejsc w oddziałach Żłobka Miejskiego oraz wspieranie rozwoju działalności podmiotów niepublicznych sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3, poprzez udzielanie dotacji celowej. Na koniec 2017 roku na terenie miasta Katowice funkcjonował 1 klub dziecięcy na 15 miejsc opieki</p>		

żłobkowej oraz 38 żłobków, w tym jedenaście oddziałów żłobka miejskiego i 27 żłobków niepublicznych. Ww. placówki dysponowały łącznie 1 799 miejscami.

W roku 2017 podjęto szereg działań zmierzających do utworzenia dwóch nowych oddziałów żłobka miejskiego na łączną liczbę 102 miejsc poprzez budowę i adaptację obiektów przy ul. Boya – Żeleńskiego 30 oraz Al. Krzywoustego 9 oraz pozyskania części środków z programu MALUCH. Ponadto w celu uruchomienia nowych oddziałów w 2017 roku złożono wniosek aplikacyjny o przyznanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego w Ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 na realizację projektu pn. „Żłobek szansą na rozwój dziecka i aktywność zawodową rodziców”- etap II. W roku 2018 planuje się uruchomienie nowych oddziałów żłobka miejskiego dysponujących łącznie 102 miejscami opieki oraz zwiększenie liczby miejsc w istniejących oddziałach żłobka miejskiego o 81. Planuje się również ogłoszenie otwartego konkursu ofert dla podmiotów niepublicznych na utworzenie nowych 50 miejsc opieki żłobkowej w dzielnicach miasta, w których występuje największe zapotrzebowanie. Ad.3.

W ramach zapewnienia bezpłatnej/taniej opieki dla dzieci w okresach przerw w nauce szkolnej w Katowicach zorganizowano „Akcję lato w mieście 2017” oraz „Akcję zima w mieście 2017”. W „Akcji lato w mieście 2017” uczestniczyło 31 szkół podstawowych, 7 gimnazjów oraz 3 placówki pracy pozaszkolnej, które zapewniły uczniom, w czasie przerwy wakacyjnej, m.in. zajęcia świetlicowe, komputerowe, półkolonie, zajęcia rekreacyjno-sportowe. W 2017 roku w „Akcji lato w mieście 2017” wzięło udział 3 274 uczniów. W „Akcji zima w mieście 2017” uczestniczyły 33 szkoły podstawowe, 2 zespoły szkół specjalnych, 8 gimnazjów, 1 szkoła ponadgimnazjalna i 4 placówki pracy pozaszkolnej, które zapewniły uczniom zajęcia w okresie przerwy zimowej. W 2017 roku w „Akcji zima w mieście 2017” wzięło udział 5 257 uczniów.

W „Akcję zima w mieście 2017”aktywnie włączyło się 19 klubów sportowych oraz 11 klubów sportowych aktywnie uczestniczyło w „Akcji lato w mieście 2017”.

Miejskie Instytucje Kultury realizowały „Akcję zima w mieście 2017” i „Akcja lato w mieście 2017” w następujący sposób:

- ŚTLiA „Ateneum” w 2017 roku organizował zajęcia plastyczne i warsztaty teatralne;
- Galeria Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach organizowała warsztaty ekspresji twórczej, które tematycznie związane były z bieżącą wystawą;
- Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia” zorganizowała bezpłatne koncerty dla dzieci, które miały za zadanie zachęcić młodych odbiorców do aktywnego uczestnictwa w kulturze;
- Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. K. Bochenek zorganizowała: spektakl połączony z zabawą i konkursem pt. „SuperWirtuozi: zaginiony gwiazdociąg, Epizod IV - Karnawał SuperBohaterów. Czyli o muzycznej Piątej Porze Roku”, Future Artist, warsztaty dziennikarskie, warsztaty muzyczno-edukacyjne, projekt „Muzyczna scena edukacyjna – Muzykodrom”, Rodzinne Matinée, warsztaty teatralne „Miasto bez ogródek -Otwieramy bramy”;
- Muzeum Historii Katowic przygotowało zajęcia warsztatowe: historyczne, plastyczne, fotograficzne, graficzne, teatralne. Uczestnicy akcji zwiedzali także wystawy stałe i czasowe z przewodnikami;
- Miejska Biblioteka Publiczna w ramach akcji „Ferie z Książką” i „Lato z Książką” przygotowała zajęcia edukacyjno-kulturalne dla dzieci i młodzieży;
- Miejskie Domy Kultury – zrealizowały zajęcia tj.: gry i zabawy integracyjne, warsztaty plastyczne, teatralne, wokalne, naukowe, zajęcia ruchowe, gry edukacyjne, koncerty, spotkania z ciekawymi ludźmi, komputerowe, sportowe, projekcje filmów. Poza zajęciami stacjonarnymi organizowanymi w siedzibach MDK dzieci miały możliwość wzięcia udziału w zorganizowanych wyjazdach np. do kina, na basen i innych.

Katowickie dzieci i młodzież w ramach organizacji letniego i zimowego wypoczynku, korzystały z zajęć organizowanych w Świetlicach i Klubach prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz organizacje pozarządowe, jak również w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Dzieci uczestniczyły w wielu świetlicowych i między-świetlicowych zajęciach, imprezach organizowanych w Pałacu Młodzieży, Domach Kultury, imprezach plenerowych w Parku Kościuszki i Parku Śląskim. Przez cały okres wakacji, dzieci korzystały ze wszystkich kąpielisk otwartych oraz boisk i sal gimnastycznych Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. W okresie wakacji dzieci i młodzież miały możliwość skorzystania z dofinansowania do indywidualnych wyjazdów, a dzieci ze szkół skorzystały z wyjazdów organizowanych przez MOPS w ramach kolonii w Polanicy Zdroj.

Ad. 4

Wspieranie osób, rodzin w pełnieniu funkcji poprzez prowadzenie bezpłatnego poradnictwa realizowane było przez psychologów, pedagogów, mediatora i terapeutów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. Obejmowało ono diagnozowanie problemów osób/rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej. Poradnictwo specjalistyczne miało na celu wzmocnienie poczucia odpowiedzialności osób, rodziców za własną sytuację życiową, adekwatne spostrzeganie swoich problemów, a także zmianę stylu wychowania dzieci i zwrócenie uwagi na ich indywidualne potrzeby, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodziców. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku oferta poradnictwa specjalistycznego obejmuje również wsparcie w formie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej w ujęciu systemowym oraz mediacje. Poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków świadczone było przez Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Ad. 5

W 2017 roku pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach dokonywali systemowej diagnozy rodziny, badając jej możliwości samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, budowali wraz z nią plan pomocy i podejmowali różne formy pracy socjalnej, ukierunkowanej na rozwiązywanie problemów i usamodzielnienie rodzin z różnymi dysfunkcjami. Ścisłe współpracowali ze specjalistami i konsultantami w opracowaniu diagnozy, planowaniu i prowadzeniu pracy socjalnej. Ponadto asystenci rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach w ramach prowadzonej usługi sporządzali także ocenę/diagnozę rodziny, która miała na celu rozpoznanie jej potrzeb, określenie mocnych oraz słabych stron. Definiowane były cele pracy z rodziną oraz planowane działania do realizacji. Wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny prowadzone były w oparciu o formułę zespołu ds. pracy z rodziną, podczas którego dokonywana była okresowa ocena sytuacji rodziny (nie rzadziej niż raz na pół roku).

Ponadto, szczegółowa diagnoza w zakresie potrzeb i problemów dotyczących rodzin na terenie Katowic została opracowana i zamieszczona w „Gminnym programie wspierania rodziny na lata 2018-2020” przyjętym Uchwałą Nr LII/1052/18 Rady Miasta Katowice z dnia 25 stycznia 2018 roku.

<b>C2 D<sub>2</sub></b>	1. Utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej. 2. Wspieranie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej. 3. Dalsze doskonalenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Urząd Miasta: - Wydział Polityki Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, organizacje pozarządowe
-------------------------	---	---

Ad. 1

Asystenci rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach udzielali pomocy i wsparcia katowickim rodzinom w pokonywaniu trudności oraz w stworzeniu odpowiednich warunków dla rozwoju dziecka w rodzinie. Indywidualna pomoc służyła rozwojowi kompetencji poszczególnych członków rodziny, osiąganiu wyznaczonych przez nich celów, wzbudzaniu w nich wiary we własne możliwości oraz motywowaniu do podejmowania aktywnych działań, celem poprawy funkcjonowania rodziny.

Ad. 2

Rodzicielstwo zastępcze jest częścią systemu działającego na rzecz dziecka i wspierania rodziny. Główne działania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, tj. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach to:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- objęcie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą wsparciem i pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- zapewnienie badań psychologicznych osobom pełniącym funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej,
- zapewnianie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznego wsparcia (szkolenia, grupa wsparcia,

poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne itp.). Wsparciem objęte są również dzieci i wychowankowie rodzin zastępczych.

Działania na rzecz wspierania rodzin zastępczych realizowane były w 2017 roku w ramach „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017”. Więcej informacji na ten temat znajduje się w sprawozdaniu przyjętym uchwałą Rady Miasta Katowice nr LIV/1094/18 z dnia 22 marca 2018 roku w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017 za 2017 rok”.

Ad.3

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie realizowane jest w oparciu o „Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020”. Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i łagodzenie szkód wynikających z występowania tego zjawiska. Realizacja celu odbywa się zgodnie z priorytetami ustalonymi w Programie tj.:

- doskonalenie strategii i modelu współpracy służb, instytucji i organizacji pozarządowych w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- podnoszenie świadomości społecznej i kształtowanie konstruktywnych postaw obywatelskich – profilaktyka i edukacja,
- profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy w rodzinie.

Więcej informacji na ten temat znajduje się w sprawozdaniu przyjętym Uchwałą Rady Miasta Katowice nr LIV/1092/18 z dnia 22 marca 2018 roku w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar na lata 2016-2020” za 2017 rok.

<b>C2 D<sub>3</sub></b>	1. Dalszy rozwój i doskonalenie programów/ projektów profilaktycznych, interwencyjnych oraz wspierających kierowanych do różnych grup dzieci i młodzieży.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, organizacje pozarządowe, instytucje oświatowe, instytucje kultury
-------------------------	---	---

W 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizował projekt „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach finansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, w ramach którego realizowano działania kierowane do różnych grup dzieci i młodzieży tj.:

- „Misja: Bobas” - program skierowany do potrzebujących w tym zakresie wsparcia, w szczególności nastoletnich mieszkańców Katowic, oczekujących narodzin pierwszego dziecka oraz ich najbliższego otoczenia. W 2017 roku uczestnicy kontynuowali udział w programie biorąc udział w spotkaniach w formie Klubu „Młody i Świadomy Rodzic”;
- Program Aktywności Lokalnej w Zawodziu (realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Mocni Razem”). W ramach Programu zorganizowano w 2017 roku m.in. spotkania integracyjno – edukacyjne dla młodzieży, wydarzenia lokalne kierowane m.in. do rodzin z dziećmi i młodzieży tj. II Międzypokoleniowy Bal Karnawałowy, Gra terenowa „Poszukiwacze Skarbów”, tworzenie muralu przy ul. Łącznej, gra terenowa „Zombie Szpil”, Impreza Mikołajkowa;
- Program Aktywności Lokalnej w Giszowcu (realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Fabryka Inicjatyw Lokalnych). W ramach programu zorganizowano spotkania z młodzieżą kl. 3 w Gimnazjum nr 16 w Giszowcu, w ramach cyklu na temat doradztwa zawodowego. Spotkania dotyczyły tematyki współczesnego rynku pracy oraz możliwości przekwalifikowania się;
- Program Aktywności Lokalnej w Wełnowcu – Józefowcu i Dębie, w ramach którego zorganizowano m.in. wolontariat młodzieży, w tym pomoc w organizacji imprez lokalnych realizowanych przez PAL-W. Zorganizowano wyjście profilaktyczne dla młodzieży do Aresztu Śledczego w Katowicach. Realizowano również działania z zakresu integracji podczas ferii zimowych oraz wakacji letnich. Odbyło się kilka wydarzeń lokalnych, kierowanych do młodzieży i rodzin z dziećmi m.in. gra terenowa dla rodzin „Polowanie na PALoWe pisanki”.

W ramach organizacji wsparcia edukacyjnego dla dzieci i młodzieży z ubogich rodzin Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizował wolontariat w ramach Programu „Słonecznik”. W 2017 roku

udzielono wsparcia dzieciom i młodzieży mającym problemy w nauce poprzez organizację wolontariatu w formie bezpłatnych korepetycji. Wsparciem objęte były dzieci będące mieszkańcami Katowic, w wieku 6 – 13 lat uczęszczające do szkół podstawowych, których rodzice wyrazili zgodę na udzielanie korepetycji oraz korzystali ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

W 2017 roku w katowickich przedszkolach i szkołach realizowane były programy profilaktyczne, edukacyjne, funkcjonujące: „Cała polska czyta dzieciom”, „Akademia zdrowego przedszkolaka”, „Kubusiowi Przyjaciele Natury”, „Zbieram Makulaturę, ratuję lasy”, „Ambasada tolerancji”, „Bezpieczny maluch”, „Akademia Aquafresh”, „Święto drzewa”, „Światowy dzień wody”, „Zbieraj baterie”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Badacz przyrody”, „Nie pal, Nie Truj-mysł ekologicznie”, „Nasz pomysł na EKO Śląskie”, „Porcja pozytywnej energii”, „Szkłanka mleka”, „Mamo, tato wolę wodę”.

Muzeum w Katowicach zrealizowało w 2017 roku projekty udostępnienia kultury dla dzieci i młodzieży niesprawnej intelektualnie we współpracy ze szkołami specjalnymi: wystawę „Tak widzę świat”, pokazującą prace plastyczne uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 61 Specjalnej im. Polskich Kawalerów Maltańskich w Katowicach, Regionalny Konkurs Wiedzy o Górnym Śląsku na temat kościołów różnych wyznań na Górnym Śląsku dla szkół specjalnych przygotowany we współpracy z nauczycielami, warsztaty historyczne, plastyczne, fotograficzne, teatralne. Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia” organizowała koncerty w ośrodkach dla osób niepełnosprawnych oraz działania muzykoterapeutyczne. Dzięki mobilnej ofercie osoby te mogą stać się odbiorcami koncertów. Miejskie Domy Kultury organizowały i współorganizowały następujące zadania: „Pierwsza pomoc” – warsztaty edukacyjne dla najmłodszych z zakresu udzielania pierwszej pomocy, warsztaty artystyczne w ramach działań streetworkerskich Fundacji „Gniazdo”, realizowanych wśród dzieci z rodzin defaworyzowanych w Bogucicach, konkursy dla dzieci niepełnosprawnych pn. „Podróż Moich Marzeń” i edukacyjny pn. „Bezpieczny Małolat”.

#### Wskaźniki monitoringu

L.p.	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Rok 2016	Rok 2017	Uwagi do 2017 roku	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Liczba zawieranych małżeństw	Bank danych lokalnych GUS	1 559	-	BDL - brak danych za 2017 rok	na podobnym poziomie
2.	Liczba rozwodów	Bank danych lokalnych GUS	551	-	BDL - brak danych za 2017 rok	tendencja malejąca
3.	Małżeństwa na 1000 ludności	Bank danych lokalnych GUS	5,2	-	BDL - brak danych za 2017 rok	na podobnym poziomie
4.	Rozwody na 1000 ludności	Bank danych lokalnych GUS	1,8	-	BDL - brak danych za 2017 rok	tendencja malejąca
5.	Liczba różnych typów infrastruktury ułatwiającej rodzinie godzenie różnych ról społecznych (żłobki, przedszkola)	Wydział Polityki Społecznej	24 żłobki (w tym 23 niepubliczne i 1 publiczny, w skład którego wchodziło 11 oddziałów)	38 żłobków, 1 klub dziecięcy	W tym: 1 Żłobek Miejski z 11 oddziałami, 27 żłobków niepublicznych, 1 klub dziecięcy prowadzony przez podmiot niepubliczny. Liczba miejsc 1799, w tym 789 w żłobku miejskim, 15 w klubie dziecięcym i 995 w żłobkach niepublicznych.	1 Żłobek Miejski z 13 oddziałami. W roku 2018 zaplanowano otwarcie dwóch nowych oddziałów Żłobka Miejskiego. Zaplanowano również zwiększenie o 81 liczby miejsc w istniejących oddziałach. Zakłada się na rok 2018 zwiększenie liczby miejsc opieki żłobkowej łącznie o 183 miejsca co wzięwszy pod uwagę sygnalizowane zmniejszenie liczby miejsc w żłobku niepublicznym pozwala prognozować liczbę miejsc opieki żłobkowej na poziomie 1977.
		Wydział Edukacji i Sportu	80 miejskich przedszkoli publicznych	80 miejskich przedszkoli publicznych		

6.	Liczba osób korzystających z taniego/bezpłatne go wypoczynku organizowanego przez miasto w okresie ferii zimowych i wakacji letnich	Wydział Polityki Społecznej	1 242	829	Kolonie i półkolonie organizowane przez placówki wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe dofinansowywane z budżetu miasta Katowice w ramach „Akcji lato w mieście 2017”.	829
		Wydział Kultury	34 237 <sup>2</sup> (13 909 po korekcie)	19 358	- ŚTLiA Ateneum, - Miasto Ogrodów, - Miejska Biblioteka Publiczna, - IPiUM Silesia, - Galeria BWA, - Muzeum Historii Katowic, - Miejskie Domy Kultury.	dane zbliżone do 2017 roku
		Wydział Edukacji i Sportu	705	1 777	Akacja Lato ( 670 osób) oraz Akcja Zima (1 107 osób) - Organizacja zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży pozostających na czas wakacji zimowych i letnich w mieście Katowice.	ok. 1 500 osób
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	1 498	1 301	Liczba osób w ramach letniego wypoczynku – 1 043, w ramach zimowego wypoczynku – 258.	1 240
7.	Liczba udzielonych porad psychologiczno-pedagogicznych, przeprowadzonych sesji terapeutycznych, spotkań mediacyjnych	Wydział Polityki Społecznej	Brak dokładnych danych nt. liczby udzielonych porad, łącznie wykonano 872,5 godzin usług.	Brak dokładnych danych nt. liczby udzielonych porad, łącznie w roku 2017 wykonano 1 609 godzin usług.	Parafia Ewangelicko-Augsburska Katowice ul. Bednorza 20 <sup>3</sup> , Rzymsko-Katolicka Parafia św. Barbary, Katowice ul. Młodzieżowa 10 <sup>4</sup>	prognozuje się wykonanie na poziomie 2017 roku
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	3 256	3 362	Realizator zadania: Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii MOPS Katowice, Zespół d. Rodzinnej	3 362

<sup>2</sup> korekta zgłoszona w 2017 roku - różnica w danych w zasadniczym stopniu wynika z błędnego przypisania danej dot. ilości osób, które skorzystały z oferty w ramach akcji zima/lato w mieście w 2016 roku – w Miejskiej Bibliotece Publicznej wykazano 21 554 osoby a powinno być 1 226 osób.

<sup>3</sup> Parafia Ewangelicko-Augsburska Katowice ul. Bednorza 20 w ramach prowadzenia projektu: „Lokalne Centrum Pomocy i Wsparcia. Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin i osób w trudnej sytuacji życiowej” - w okresie od 15.02. do 15.12.2017 r. przeprowadzono łącznie 425 godzin usług (poradnictwo psychologiczne, rodzinne dla osób borykających się z trudną sytuacją rodzinną). Z poradnictwa skorzystało w sumie 51 osób, w tym 20 rodzin i 15 osób indywidualnych.

<sup>4</sup> Rzymsko-Katolicka Parafia św. Barbary, Katowice ul. Młodzieżowa 10 – prowadzenie projektu: „Poradnia rodzinna”. W okresie od 15.02. do 15.12.2017 r. przeprowadzono łącznie 1 184 godzin usług (udzielenie wsparcia psychologicznego, prowadzenie warsztatów z coachem, jak również mediacji w kryzysie rodzinnym). Poradnia Rodzinna udzieliła 407 porad 194 osobom.

					Pieczy Zastępczej MOPS Katowice.	
8.	Liczba osób, które skorzystały z porad psychologiczno-pedagogicznych, terapii, mediacji	Wydział Polityki Społecznej	157	245	Parafia Ewangelicko-Augsburska, Katowice ul. Bednorza 20 <sup>5</sup> , Rzymsko-Katolicka Parafia św. Barbary, Katowice ul. Młodzieżowa 10 <sup>6</sup>	prognozuje się wykonanie na poziomie 2017 roku
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	802	826	Realizator zadania: Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii MOPS Katowice, Zespół d. Rodzinnej Pieczy Zastępczej MOPS Katowice.	826
9.	Procentowy udział rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w ogólnej liczbie rodzin korzystających ze świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	25,83%	24,74 %	Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS – 9 094. Liczba rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 2 250.	ok. 24 %
10.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	291	322	W 2017 roku w MOPS Katowice zatrudnionych było 27 asystentów rodziny.	330
11.	Liczba rodzin objętych interwencją kryzysową w ramach programu zwalczania przemocy domowej Niebieskie Karty	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	730	619	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w 2017 r.	619
12.	Liczba osób uczestniczących w realizowanych programach/projektach profilaktycznych, interwencyjnych oraz wspierających kierowanych do różnych grup dzieci i młodzieży	Wydział Polityki Społecznej	1 394	1 177	18 placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez organizacje pozarządowe na podstawie umowy zawartej z Miastem Katowice.	1 177
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	129	179	Projekty MOPS wymienione w C2D3	Realizacja projektu „Włącz się!...”, zakończyła się 31.12.2017 r. Działania będą kontynuowane w innych projektach realizowanych przez MOPS Katowice.
		Wydział Edukacji i Sportu	5 487	6 148	„Szkolenie dzieci i młodzieży w dziedzinie sportu	ok. 6 000 uczestników



					i turystyki" – 3 163 osób, „Prowadzenie środowiskowych programów profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych" – 2 985 osób.	
		Wydział Kultury	1 442	3 499	- IPIUM Silesia – Koncerty w ramach „Katowice bez barier"- 1 596 osób, - Muzeum Historii Katowic: Projekty dostępności do kultury dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością umysłową -202 osoby, - Miejskie Domy Kultury-1 701 osób.	dane zbliżone do 2017 roku
13.	Liczba miejsc świadczących tanie/bezpłatne oferty edukacyjne i rozwijające zainteresowania dzieci i młodzieży	Wydział Polityki Społecznej	480	480	18 placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez organizacje na podstawie umowy zawartej z Miastem Katowice	480
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach		184	184	5 Świetlic Specjalistycznych MOPS oraz 3 Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe MOPS.	184	
Wydział Edukacji i Sportu		71	95	Obiekty sportowe i rekreacyjne funkcjonujące w strukturze organizacyjnej MOSiR Katowice, hale i boiska sportowe przyszkolne oraz obiekty klubowe.	100	
Wydział Kultury		151	148	- Miasto Ogrodów, - IPIUM Silesia, - Muzeum Historii Katowic, - Siedziby Miejskich Domów Kultury (w tym działy i filie)	Dane zbliżone do 2017 r.	
14.	Liczba osób korzystających z tanich/bezpłatnych ofert edukacyjnych i rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży	Wydział Polityki Społecznej	1 394	1 177	Dane jak ww. wskaźniku 12.	1 177
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach		310	316	5 Świetlic Specjalistycznych MOPS oraz 3 Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe MOPS.	295	
Wydział Edukacji i Sportu,		5 487	7 925	„Szkolenie dzieci i młodzieży w dziedzinie sportu i turystyki" – 3 163 osób, „Prowadzenie środowiskowych	ok. 7 000 uczestników	

					programów profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych" – 2 985 osób, akcja lato - 670 osób oraz akcja zima 1 107 osób.	
		Wydział Kultury	121 709	72 587	- Miasto Ogrodów, - Galeria Sztuki Współczesnej BWA, - Miejska Biblioteka Publiczna, - IPIUM Silesia, - Muzeum Historii Katowic, - Miejskie Domy Kultury	dane zbliżone do 2017 roku

Z analizy powyższych wskaźników wynika, iż w 2017 roku w porównaniu do 2016 roku:

- rozwijała się infrastruktura skierowana do najmłodszych dzieci – wzrosła liczba żłobków,
- instytucje miejskie nadal dbały o zapewnienie bezpłatnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji letnich poprzez dostępną ofertę, zmniejszenie się liczby osób korzystających z ww. oferty wynika prawdopodobnie z faktu, iż rodziny otrzymujące świadczenie wychowawcze lub dodatek wychowawczy coraz częściej korzystają z wyjazdów indywidualnych,
- rozwijało się poradnictwo specjalistyczne dla rodzin,
- spadł, w gronie klientów pomocy społecznej, procentowy udział osób z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, co prawdopodobnie wynika z ogólnego spadku liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej,
- spadła liczba rodzin objętych interwencją kryzysową, co wskazuje na sprawnie funkcjonujący system angażujący różne służby i instytucje w pracę mającą na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, w tym także Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- wzrosła liczba uczestników w realizowanych programach/ projektach profilaktycznych, interwencyjnych oraz wspierających kierowanych do różnych grup dzieci i młodzieży, co wynika ze zwiększonego zainteresowania udziałem w tego typu zajęciach,
- liczba miejsc świadczących tanie/bezpłatne oferty edukacyjne i rozwijające zainteresowania dzieci i młodzieży utrzymuje się na porównywalnym poziomie.

**Wskaźnik rezultatu:** Zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług publicznych ukierunkowanych na poprawę warunków funkcjonowania i rozwoju rodziny.

W 2017 roku położono szczególny akcent na działania zmierzające do:

- rozwijania infrastruktury ułatwiającej rodzinie godzenie różnych ról społecznych,
- wzrostu liczby osób/rodzin, którym zapewniono dostęp do poradnictwa specjalistycznego oraz usług asystenckich świadczonych dla mieszkańców miasta,
- rozszerzenia oferty programów i projektów profilaktycznych, interwencyjnych i wspierających skierowanych do dzieci i młodzieży.

Na podstawie powyższych wniosków rekomenduje się utrzymanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań realizowanych w ramach zadań mających na celu poprawę warunków funkcjonowania i rozwoju rodziny.

### 3. Rynek pracy

**Cel strategiczny:** rynek pracy otwarty dla każdego

#### Kierunki działań strategicznych

<b>C3 K<sub>1</sub></b>	Sprzysianie rozwojowi zintegrowanego systemu przeciwdziałania i rozwiązywania problemu bezrobocia w mieście, rozwijanie działań na rzecz pozyskiwania i wykorzystywania środków unijnych w obszarze rynku pracy oraz promowanie przedsiębiorczości oraz wspieranie rozwoju ekonomii społecznej.
<b>C3 K<sub>2</sub></b>	Rozwijanie oferty pomocowej sprzyjającej powrotowi na rynek pracy w szczególności osób długotrwale bezrobotnych oraz wykluczonych, wspieranie działań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz tworzenie systemów motywacyjnych dla pracodawców i bezrobotnych.

#### Działania

<b>Cel strategiczny:</b> rynek pracy otwarty dla każdego		
<b>CEL</b>	<b>DZIAŁANIA</b>	<b>REALIZATOR I PARTNERZY</b>
<b>C3 D<sub>1</sub></b>	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Realizacja wspólnych działań instytucji sektora publicznego, sektora prywatnego i organizacji pozarządowych w obszarze rynku pracy.</li><li>2. Doskonalenie systemu współpracy instytucji i organizacji wspierających adaptację zawodową.</li><li>3. Wspieranie działań sprzyjających rozwojowi usług i instrumentów rynku pracy w mieście, w tym przy wykorzystaniu środków unijnych.</li><li>4. Wspieranie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej oraz wspieranie osób planujących założyć własną działalność gospodarczą.</li><li>5. Diagnozowanie zasobów, potrzeb i problemów związanych z bezrobociem na terenie miasta.</li></ol>	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Agencje Zatrudnienia, Partnerzy Rynku Pracy, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
<p>Ad. 1.</p> <p>Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach w zakresie realizacji polityki rynku pracy w 2017 roku współpracował z różnymi podmiotami rynku pracy, w tym w szczególności z pracodawcami lokalnego rynku pracy, instytucjami szkoleniowymi, Wojewódzkim Urzędem Pracy w Katowicach, Wydziałem Rozwoju Miasta oraz Wydziałem Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Katowice, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Katowicach, agencjami zatrudnienia, Izbą Rzemieślniczą Małej i Średniej Przedsiębiorczości, Regionalną Izbą Gospodarczą, Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W ramach współpracy z pracodawcami Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach zorganizował spotkania z partnerami rynku pracy w siedzibie Urzędu celem przedstawienia informacji o formach pomocy oraz nt. legalności zatrudnienia cudzoziemców na terenie RP. Zorganizowano również Targi Pracy umożliwiające osobom bezrobotnym i poszukującym pracy kontakt z większą liczbą pracodawców oraz z innymi instytucjami rynku pracy. We współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Katowicach Powiatowy Urząd Pracy realizował w ramach podpisanego porozumienia Program Aktywizacja i Integracja (PAI). W ramach PAI 28 osób bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, zostało objętych integracją społeczną i aktywizacją zawodową poprzez udział w pracach społecznie użytecznych. W ramach współpracy z partnerami rynku pracy Powiatowy Urząd Pracy zrealizował projekt zlecenia działań aktywizacyjnych dla 300 osób bezrobotnych z ustalonym II i III profilem pomocy.</p> <p>W roku 2017 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach nadal wspierał działania Powiatowego Urzędu Pracy w rekrutacji kandydatów do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie gminy. Ponadto w ramach projektu pozakonkursowego „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” dofinansowanego ze środków unijnych przy współpracy z Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego z Katowic realizowany był Klub Integracji Społecznej (KIS). Udział w KIS obejmował wsparcie społeczne (warsztaty grupowe, treningi umiejętności społecznych) oraz instrumenty aktywnej</p>		

integracji (szkolenia zawodowe, staże u pracodawców, pośrednictwo pracy). Uczestnicy objęci byli wsparciem indywidualnym psychologa, doradcy zawodowego oraz trenera pracy.

Ad. 2.

W 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach uczestniczył w spotkaniach warsztatowych Lokalnej Grupy Urbact, działającej w ramach projektu „Resilient Europe – wzmocnienie potencjału elastyczności miejskiej obszarów zdegradowanych”, których celem było opracowanie i realizacja działań służących wizji rozwoju dzielnicy Załęże w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym.

Ad. 3.

Celem zwiększenia możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia pozostających bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. Młodzież NEET) Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach realizował projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Mieście Katowice (III)” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. W ramach projektu Urząd objął wsparciem 299 osób bezrobotnych.

Celem zwiększenia możliwości zatrudnienia osób w wieku powyżej 30 roku życia pozostających bez pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Katowicach, Urząd realizował w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014-2020 projekt pn. „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Katowicach (III)”. W ramach projektu Urząd objął wsparciem 187 osób bezrobotnych.

Ad 4.

W 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach podejmował działania związane z promocją przedsiębiorczości i samozatrudnienia na lokalnym rynku pracy poprzez przyznanie jednorazowo środków na podjęcie własnej działalności gospodarczej, refundację kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy oraz zorganizowanie w siedzibie Urzędu Otwartego Dnia Przedsiębiorczości we współpracy z Wydziałem Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Katowice oraz Wojewódzkim Urzędem Pracy w Katowicach.

Ad. 5.

W zakresie diagnozy potrzeb pracodawców oraz łagodzenia skutków bezrobocia Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach opracował monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, w ramach którego przeprowadzono badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw. W badaniu wzięło udział 83 respondentów. Wyniki badań wskazały, że 33,8 % pracodawców zadeklarowało zwiększenie zatrudnienia, 59,0 % pracodawców wskazało zatrudnienie na tym samym poziomie, a tylko 7,2 % pracodawców planuje zmniejszenie zatrudnienia.

<b>C3 D2</b>	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Tworzenie nowych i rozwijanie istniejących przedsięwzięć, projektów i programów nakierowanych na zwiększenie szans na rynku pracy, w szczególności osób w trudnej sytuacji życiowej.</li><li>2. Rozszerzanie zakresu współpracy z pracodawcami.</li><li>3. Wzmacnianie aktywności osób niepełnosprawnych w poruszaniu się po rynku pracy.</li></ol>	Urząd Miasta : -Wydział Polityki Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Partnerzy Rynku Pracy
--------------	--	--

Ad. 1.

W 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach podejmował działania ukierunkowane na zapobieganie długotrwałemu bezrobociu, aktywizację zawodową grup defaworyzowanych na rynku pracy oraz wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości. Działania realizowane były w szczególności w ramach następujących programów: staży u pracodawców, prac interwencyjnych, robót publicznych, szkoleń, refundacji pracodawcom kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, przyznania jednorazowo środków na podjęcie własnej działalności gospodarczej, dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie osób powyżej 50 roku życia, bonów stażowych, szkoleniowych, zatrudnieniowych oraz na zasiedlenie.

Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach w 2017 roku realizował projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Katowicach (III)” Działanie 7.2 RPO WSL<sup>5</sup>. Grupę docelową projektu stanowiły osoby powyżej 30 roku życia, pozostające bez pracy, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Katowicach jako bezrobotne, dla których został

<sup>5</sup> Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2016-2020

ustalony I lub II profil pomocy, należące co najmniej do jednej z wymienionych grup: osoby powyżej 50 roku życia, kobiety, osoby niepełnosprawne, osoby długotrwale bezrobotne (za osobę długotrwale bezrobotną uznaje się osobę bezrobotną nieprzerwanie przez okres ponad 12 miesięcy), osoby o niskich kwalifikacjach (za osobę o niskich kwalifikacjach uznaje się osobę posiadającą wykształcenie na poziomie podstawowym, średnim I stopnia oraz ponadgimnazjalnym).

W 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach kontynuował realizację zadań nakierowanych na zwiększenie szans na rynku pracy osób w trudnej sytuacji życiowej, w ramach projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” dofinansowanego ze środków unijnych. Integralnym elementem oferty była realizacja zajęć warsztatowych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja oraz zatrudnianie osób w trudnej sytuacji na rynku pracy w ramach prac społecznie użytecznych. Rozbudowana została, w stosunku do 2016 roku oferta Klubu Integracji Społecznej (KIS) realizowanego w oparciu o formułę partnerstwa z organizacją pozarządową - zwiększyła się liczba uczestników KIS, znacząco wzrosła liczba uczestników zajęć, którzy skorzystali z oferty obejmującej m.in. poradnictwo, staże i szkolenia zawodowe. Warto podkreślić, że niemal 1/3 uczestników KIS podjęła zatrudnienie.

Ad 2.

W ramach kontynuacji realizowanych przedsięwzięć Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach organizował w 2017 roku spotkania z pracodawcami w ramach giełd pracy, spotkań informacyjnych nt. sytuacji na rynku pracy, oferowanych form wsparcia oraz legalności zatrudnienia cudzoziemców, a także zorganizował Targi Pracy oraz Dni Otwarte w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości oraz Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery. Na potrzeby opracowania prognozy zapotrzebowania na zawody i specjalności Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy, Izbą Rzemieśniczą Małej i Średniej Przedsiębiorczości, Regionalną Izbą Gospodarczą oraz Wydziałem Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Katowice uczestniczył w przygotowaniu Barometru zawodów na rok 2018 na terenie Miasta Katowice.

Celem zapobiegania utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań zmieniającej się gospodarki Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach finansował ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego koszty kształcenia ustawicznego dla pracodawców i pracowników.

Ad. 3.

W ramach wzmacniania aktywności osób niepełnosprawnych w poruszaniu się po rynku pracy w 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach kontynuował realizację Programu działań w zakresie rehabilitacji zawodowej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych w ramach „Miejskiego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier”. W 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach promował samozatrudnienie i przedsiębiorczość wśród osób niepełnosprawnych oraz prowadził działania mające na celu wsparcie pracodawców w zakresie zwrotu kosztów wyposażenia stanowisk pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych. Źródłem finansowania wskazanych działań Urzędu były środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w 2017 roku oferował wsparcie w postaci poradnictwa zawodowego dla mieszkańców miasta Katowice, pozostających w trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym także dla osób niepełnosprawnych. Aktualizował i upowszechniał informator dla osób poszukujących zatrudnienia, zawierający również ważne informacje dla osób niepełnosprawnych poruszających się po rynku pracy. W ramach projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” dofinansowanego ze środków unijnych prowadzone były zajęcia z zakresu reintegracji społeczno – zawodowej (dyskusyjny klub filmowy) oraz udzielane było wsparcie asystentów osoby niepełnosprawnej obejmujące m.in. działania ułatwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym na rynku pracy.

### Wskaźniki monitoringu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Rok 2016	Rok 2017	Uwagi do 2017 roku	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Stopa bezrobocia rejestrowanego	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	2,8%	2,2%	Katowice należą do miast o najniższej stopie bezrobocia w województwie śląskim oraz są jednym z miast o najniższej stopie bezrobocia w kraju.	2,1%

2.	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	5 970	4 737	Liczba bezrobotnych w 2017 r. systematycznie spadała. W styczniu 2017 r. wynosiła 6 168 osób, w grudniu 2017 r. wynosiła 4 737 osób.	4 500
3.	Liczba osób pozostających bez pracy dłużej niż jeden rok	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	2 383	1 725	Osoby pozostające bez pracy dłużej niż jeden rok stanowiły 36,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.	1 640
4.	Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	3 012	2 352	Liczba osób, które otrzymują świadczenia z tytułu bezrobocia (art.7, pkt.4 ustawy o pomocy społecznej).	2 200
5.	Liczba kontaktów nawiązanych i utrzymanych z pracodawcami z terenu działania urzędu	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	5 499	4 117	Doradcy klienta biznesowego nawiązują i utrzymują kontakty z pracodawcami z lokalnego rynku pracy.	3 910
6.	Liczba zorganizowanych giełd pracy i spotkań z pracodawcami	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	139	109	Giełdy pracy są organizowane w siedzibie urzędu, w przypadku gdy pracodawca chce przeprowadzić rekrutację z większą liczbą kandydatów.	145
7.	Liczba ofert pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	12 840	17 497	Liczba zgłoszonych ofert pracy ogółem 17 497, w tym subsydiowanych 1 355.	18 370
8.	Liczba wydanych skierowań do pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	8 661	8 716	Liczba wydanych skierowań ogółem 8 716, w tym do odbycia stażu 1 901.	8 510
9.	Liczba podjęć pracy w wyniku działań pośredników pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	1 881	1 438	Liczba podjęć pracy ogółem 1 438, w tym podjęcia stażu 412.	1 560
10.	Liczba podjęć pracy ogółem	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	5 844	5 002	Liczba podjęć pracy w wyniku działań Urzędu oraz samodzielne podjęcia pracy przez osoby bezrobotne.	4 870
11.	Liczba osób objętych doradztwem zawodowym przed uzyskaniem środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	167	205	Osoby zainteresowane uruchomieniem własnej działalności gospodarczej mają możliwość konsultacji z doradcą zawodowym.	220
12.	Liczba złożonych wniosków na rozpoczęcie działalności gospodarczej (samozatrudnienie)	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	526	606	Liczba złożonych wniosków ogółem 606, w tym 211 w ramach środków Funduszu Pracy, 182 w ramach projektu PO WER <sup>6</sup> , 210 w ramach projektu RPO WSL oraz 3 w ramach środków PFRON.	640
13.	Liczba osób, którym przyznano środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej (samozatrudnienie)	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	271	265	Liczba przyznanych dotacji ogółem 265, w tym 94 w ramach środków Funduszu Pracy, 88 w ramach projektu PO WER, 81 w ramach projektu RPO WSL oraz 2 w ramach środków PFRON.	164

<sup>6</sup> Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020

14.	Liczba osób skierowanych do pracy w ramach zawartych umów o roboty publiczne	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	267	286	Liczba wydanych skierowań 286, zatrudnienie podjęto 77 osób.	130
15.	Liczba osób zatrudnionych w ramach zawartych umów o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	57	23	Liczba zatrudnionych osób na doposażonych stanowiskach pracy ogółem 23, w tym 16 w ramach środków Funduszu Pracy, 7 osób w ramach środków PFRON.	33
16.	Liczba osób skierowanych na szkolenie	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	131	104	Liczba osób skierowanych ogółem 104, w tym 92 skierowane na szkolenia w trybie indywidualnym pod potrzeby konkretnego pracodawcy, 5 w ramach bonu szkoleniowego oraz 7 którym sfinansowano koszty egzaminów i licencji.	50
17.	Liczba osób, które ukończyły szkolenia	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	127	100	Liczba osób ogółem 100, w tym 90 szkolenia w trybie indywidualnym pod potrzeby konkretnego pracodawcy, 5 w ramach bonu szkoleniowego oraz 5 którym sfinansowano koszty egzaminów i licencji.	50
18.	Liczba osób objętych usługami: - poradnictwa zawodowego, - pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	816	980	Ogółem 980 osób, w tym 283 objęte poradnictwem zawodowym oraz 697 informacjami zawodowymi o rynku pracy oraz zawodach stanowiącymi pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy.	990
19.	Liczba złożonych wniosków o przyznanie dotacji na założenie spółdzielni socjalnej lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	0	0	W 2017 roku do urzędu nie wpłynęły wnioski osób zarejestrowanych o przyznanie środków na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej.	0
20.	Liczba osób, którym przyznano środki na założenie spółdzielni socjalnej lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	0	0	W 2017 r. do urzędu nie wpłynęły wnioski osób zarejestrowanych o przyznanie środków na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej.	0
21.	Liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	1 168	1 112	Ogółem 17 497 ofert pracy, w tym 1 112 dla osób niepełnosprawnych.	1 140
22.	Liczba podjęć pracy przez osoby niepełnosprawne w wyniku wydanych skierowań	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	47	52	Pracodawcy zgłaszający oferty pracy dla osób niepełnosprawnych wymagają pełnej sprawności fizycznej.	50
23.	Liczba osób niepełnosprawnych, którym została udzielona pomoc	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	28	16	Osoby niepełnosprawne obsługiwane są przez doradców klienta, którzy w uzasadnionych przypadkach wskazali na	12

	w ramach poradnictwa zawodowego				konieczność objęcia usługami poradnictwa zawodowego 16 osób.	
24.	Liczba osób niepełnosprawnych skierowanych na szkolenia	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	2	1	W 2017 roku 1 osoba bezrobotna z orzeczonym stopniem niepełnosprawności złożyła wniosek o przeszkolenie w trybie indywidualnym pod potrzeby konkretnego pracodawcy.	1
25.	Liczba osób niepełnosprawnych, które ukończyły szkolenia	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	2	1	W 2017 roku 1 osoba bezrobotna z orzeczonym stopniem niepełnosprawności ukończyła szkolenie w trybie indywidualnym pod potrzeby konkretnego pracodawcy.	1
26.	Liczba wniosków złożonych przez pracodawców o zwrot kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla osoby niepełnosprawnej	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	17	11	Liczba złożonych wniosków pracodawców o zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych w ramach środków algorytmowych PFRON.	12
27.	Liczba dokonanych zwrotów kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	9	7	Liczba dokonanych refundacji kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych w ramach środków algorytmowych PFRON.	8
28.	Liczba projektów nakierowanych na wsparcie osób zarejestrowanych realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	2	2	Projekt „Aktywizacja osób młodych pozostający bez pracy w Mieście Katowice (III)” - Poddziałanie 1.1.1 w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Projekt „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Katowicach (III)” Działanie 7.2 w ramach RPO WSL.	2
29.	Liczba osób objętych wsparciem w ramach projektów realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	599	486	Liczba osób ogółem 486, w tym 299 w ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostający bez pracy w Mieście Katowice (III)” - Poddziałanie 1.1.1 PO WER, 187 w ramach projektu „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Katowicach (III)” - Działanie 7.2 ROPO WSL.	521

Na podstawie analizy powyższych wskaźników można wnioskować, iż na rynku pracy w Katowicach obserwuje się tendencję spadkową w zakresie liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz stopy bezrobocia. Katowice wśród miast województwa śląskiego utrzymują się od wielu lat na pierwszym miejscu jako miasto o najniższej stopie rejestrowanego bezrobocia. W stosunku do ubiegłego roku spadła zarówno liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędu, jak również stopa bezrobocia.

Aktualnie pracodawcy wskazują na problemy związane z pozyskaniem pracowników, co przełożyło się na wzrost liczby ofert pracy. Sytuacja na lokalnym rynku pracy sprzyja osobom poszukującym pracy



ponieważ pracodawcy dysponują wieloma wolnymi miejscami pracy. W ostatnim roku zmniejszyła się liczba osób młodych do 30 roku życia pozostających w ewidencji urzędu z uwagi na realizację projektów aktywizacji zawodowej. W najbliższym czasie nie przewiduje się wzrostu liczby osób w tej kategorii wiekowej. Na wysokim poziomie utrzymuje się natomiast liczba osób długotrwale bezrobotnych posiadających III profil pomocy (osoby oddalone od rynku pracy) w stosunku do których ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nie przewiduje zastosowania usług pośrednictwa pracy oraz aktywnych form pomocy. Są to głównie podopieczni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i osoby rejestrujące się dla ubezpieczenia zdrowotnego, niezainteresowane podjęciem pracy i uzyskaniem pomocy ze strony Urzędu Pracy. Szacuje się, że zjawisko długotrwałego bezrobocia na rynku pracy w Katowicach nadal będzie utrzymywało się na dotychczasowym wysokim poziomie, a przy spadku koniunktury gospodarczej może nawet ulec zwiększeniu liczba osób pozostających w ewidencji Urzędu przez okres powyżej 12 miesięcy. Nadal wśród osób długotrwale bezrobotnych najwyższy udział będą stanowiły osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych oraz bez kwalifikacji zawodowych.

Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach kieruje swoje działania na przywrócenie osób bezrobotnych do aktywności zawodowej, jak również wsparcie pracodawców lokalnego rynku pracy w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy oraz na promocję samozatrudnienia i przedsiębiorczości. Działania Urzędu dotyczą przede wszystkim poprawy jakości kapitału ludzkiego przy uwzględnieniu potrzeb i preferencji pracodawców, a także weryfikacji indywidualnych celów życiowych i zawodowych osób zarejestrowanych oraz zwiększania ich motywacji do aktywności na rynku pracy. Ponadto Urząd wspiera pracodawców tworzących nowe miejsca pracy w celu podjęcia i utrzymania zatrudnienia osób defaworyzowanych na rynku pracy.

**Wskaźnik rezultatu:** Zwiększenie dostępności instrumentów rynku pracy dla osób poszukujących zatrudnienia oraz wzrost ich potencjału adaptacyjnego w sferze społeczno-zawodowej.

Ilość osób objętych instrumentami rynku pracy w ramach subsydiowanego zatrudnienia, finansowanych ze środków Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2016 roku wynosiła 1 927 osób, natomiast w 2017 roku 1 665 osób. Wskaźnik dynamiki zmian w roku 2017 w porównaniu do roku 2016 kształtował się na poziomie (-) 13,6 %. Według danych statystycznych na rynku pracy w Katowicach obserwuje się systematyczny spadek liczby rejestracji osób bezrobotnych i stopy bezrobocia. W wyniku spadku liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych, jak również z uwagi na złożone przez osoby zarejestrowane odmowy z udziału w formach wsparcia (700 osób) i rezygnacje pracodawców z przyjęcia osoby skierowanej do odbycia formy aktywizacji zawodowej objęto wsparciem w roku 2017 mniej osób zarejestrowanych niż w roku poprzednim.

W 2018 roku Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach szacuje objąć aktywizacją zawodową 1 070 osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu w ramach środków Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Z uwagi na poprawę sytuacji na rynku pracy urząd otrzymał na rok 2018 środki finansowe z przeznaczeniem na promocję zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację zawodową osób zarejestrowanych na poziomie niższym niż w roku 2017, co ma wpływ na zmniejszoną liczbę osób planowanych do objęcia usługami i instrumentami rynku pracy.

Na podstawie przedstawionych efektów podejmowany działań rekomenduje się utrzymanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań w ramach celu strategicznego określonego jako rynek pracy otwarty dla każdego.

#### 4. Przeciwdziałanie uzależnieniom

**Cel strategiczny** rozwijanie profilaktyki oraz działań służących rozwiązywaniu problemu uzależnień

##### Kierunki działań strategicznych

<b>C4 K<sub>1</sub></b>	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i osób z deficytami poznawczymi.
<b>C4 K<sub>2</sub></b>	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom/rodzinom z problemem uzależnienia i współuzależnienia oraz zagrożonych uzależnieniami, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
<b>C4 K<sub>3</sub></b>	Prowadzenie działalności diagnostycznej, informacyjnej i edukacyjnej oraz wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej profilaktyce i rozwiązywaniu problemu uzależnień.

##### Działania

<b>Cel strategiczny:</b> rozwijanie profilaktyki oraz działań służących rozwiązywaniu problemu uzależnień		
<b>CEL</b>	<b>DZIAŁANIA</b>	<b>REALIZATOR I PARTNERZY</b>
<b>C4 D<sub>1</sub></b>	1. Organizowanie grup terapeutycznych oraz pomocy rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i osób z deficytami poznawczymi. 2. Prowadzenie ustawowej procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.	Urząd Miasta Katowice: - Wydział Polityki Społecznej, - Wydział Zdrowia Nadzoru Właścicielskiego i Przekształceń Własnościowych we współpracy z Miejską Izbą Wyrzeźwień i Ośrodkiem Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu, - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, instytucje służby zdrowia
<b>Ad. 1</b> W Katowicach specjalistyczną terapię uzależnień (głównie w formie grup terapeutycznych) realizowały 3 placówki leczenia uzależnienia i współuzależnienia, finansowane w ramach kontraktu z NFZ. Ponadto z budżetu Miasta Katowice sfinansowano terapię w oddziale dziennym ze specjalnym programem dla osób z deficytami poznawczymi (kierowanymi przez MOPS), ponadto grupę terapeutyczną dla studentów, którzy dorastali w rodzinach z problemem alkoholowym oraz innych dysfunkcji, a także dla osób eksperymentujących i uzależnionych od środków psychoaktywnych. Miejska Izba Wyrzeźwień i Ośrodek Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w 2017 roku realizowały pomoc psychologiczną i terapeutyczną skierowaną do osób uzależnionych i ich rodzin (w tym terapię indywidualną i grupową, zjazdy absolwentów, integracyjne spotkania okolicznościowe, porady prawne, konsultacje lekarza psychiatry, pomoc współuzależnionym, motywowanie do leczenia osób opuszczających Izbę Wyrzeźwień) oraz działania profilaktyczne skierowane do młodzieży oraz osób dorosłych.		
<b>Ad. 2</b> Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła regularne działania związane ze zobowiązaniem do leczenia odwykowego, współpracowała przy tym z różnymi instytucjami (Policją, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejską Izbą Wyrzeźwień i Ośrodkiem Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu, placówkami służby zdrowia zajmującymi się terapią uzależnienia od alkoholu, Sądem Rejonowym) oraz prowadziła rozmowy motywujące z osobami z problemem alkoholowym oraz z ich rodzinami. Szczegółowe dane dotyczące realizowanych działań znajdują się w sprawozdaniach z realizacji: - Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok (uchwała nr LIV/1097/18 Rady Miasta Katowice z dnia 22 marca 2018 roku), - Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok (uchwała nr LIV/1096/18 Rady Miasta Katowice z dnia 22 marca 2018 roku).		
<b>C4 D<sub>2</sub></b>	1. Organizowanie i wspieranie realizacji programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami.	Urząd Miasta Katowice: - Wydział Polityki Społecznej, - Wydział Edukacji i Sportu we współpracy

		z Centrum Usług Wspólnych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, organizacje pozarządowe
<p>W 2017 roku Miasto Katowice finansowało 35 klubów sportowych w ramach przyznanej dotacji na realizację zadania pn. „Prowadzenie środowiskowych programów profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych”. We wszystkich katowickich szkołach realizowany był w ramach godzin wychowawczych trójczłonowy (w zależności od etapu edukacji) program profilaktyczny: „Bezpieczne Dziecko – Przyjaciół Szynki”, „Bezpieczny Gimnazjalista” oraz „Bezpieczna Młodzież”. W 52 szkołach realizowane były w trakcie całego roku szkolnego w formie zajęć pozalekcyjnych Środowiskowe Programy Profilaktyczne. Katowickie szkoły podstawowe i gimnazja uczestniczyły w ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Ponadto realizowano 226 edycji programów profilaktyki uzależnień w ramach lekcji szkolnych. Regularne oddziaływania profilaktyczne realizowane były także przez placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w ramach 8 placówek prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach oraz 14 prowadzonych przez organizacje pozarządowe.</p> <p>Szczegółowe dane dotyczące realizowanych działań znajdują się w sprawozdaniach z realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok (uchwała nr LIV/1097/18 Rady Miasta Katowice z dnia 22 marca 2018 roku)</li> <li>- Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok (uchwała nr LIV/1096/18 Rady Miasta Katowice z dnia 22 marca 2018 roku).</li> </ul>		
<b>C4 D3</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Rozpowszechnianie wśród mieszkańców Katowic informacji dotyczącej oferty wsparcia dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.</li> <li>2. Zlecenie zadań do realizacji w ramach profilaktyki uzależnień wyspecjalizowanym podmiotom, w tym zwłaszcza organizacjom pozarządowym.</li> <li>3. Diagnozowanie potrzeb i problemów związanych z uzależnieniami na terenie miasta.</li> </ol>	<p>Urząd Miasta Katowice:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Wydział Polityki Społecznej,</li> <li>organizacje pozarządowe,</li> </ul>
<p>Ad.1</p> <p>W wielu instytucjach (placówkach służby zdrowia, komisariatach policji, Terenowych Punktach Pomocy Społecznej, Urzędzie Miasta Katowice) rozpowszechniano „Informator Miejskiej Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” zawierający spis teleadresowy miejsc pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin, informację o procedurze zobowiązania do leczenia odwykowego, objawy ostrzegawcze oraz wskazówki postępowania dla rodzin osób uzależnionych od alkoholu.</p> <p>Ad. 2</p> <p>Wiele organizacji pozarządowych realizowało zadania w różnych obszarach profilaktyki: pracy z dziećmi i młodzieżą (świetlice i kluby środowiskowe), osób zagrożonych lub już uzależnionych (punkty konsultacyjne), a także utrzymujących trzeźwość (kluby abstynentów, obóz terapeutyczno-integracyjny, wyjazdy dla rodzin zawierające program terapeutyczny, kulturalny i duchowy).</p> <p>Ad. 3</p> <p>Diagnoza problemów alkoholowych i narkotykowych w Katowicach z uwzględnieniem dynamiki tych problemów na przestrzeni kilku ostatnich lat opracowana została na potrzeby Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok przyjętego uchwałą Rady Miasta Katowice nr XLIX/1006/17 z dnia 23 listopada 2017 roku i stanowi jego nieodłączny element.</p>		

#### Wskaźniki monitoringu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Rok 2016	Rok 2017	Uwagi do 2017 roku	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Wydatki Budżetu Gminy w Dziale 851 - Ochrona zdrowia oraz wydatki	Wydział Polityki Społecznej	5 250 885,73 zł.	5 659 708,23 zł.	Zwiększenie wykonania w 2017 r. na rozdz. 85154 w porównaniu z 2016 r. wynika z przeniesienia części wydatków z rozdz.	5 863 273,00 zł.

	w rozdziale 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi				85153.	
2.	Wydatki Budżetu Gminy w Dziale 851 - Ochrona zdrowia oraz wydatki w rozdziale 85153 - Zwalczanie narkomanii	Wydział Polityki Społecznej	2 102 143,66 zł	1 780 257,13 zł,	Zmniejszenie wykonania w 2017 r. na rozdz. 85153 w porównaniu z 2016 r. wynika z przeniesienia części wydatków na rozdz. 85154.	1 836 727,00 zł,
3.	Liczba osób korzystających z pomocy w postaci grup terapeutycznych	Wydział Polityki Społecznej	205	210		210
4.	Liczba osób, które uczestniczyły w grupach wsparcia, obozach terapeutycznych	Wydział Polityki Społecznej	264	300		300
5.	Liczba porad w ramach indywidualnej pomocy psychologicznej i terapeutycznej z powodu uzależnienia lub współuzależnienia	Wydział Polityki Społecznej	2 395	2 977		2 980
6.	Liczba porad telefonicznych udzielonych w ramach telefonu zaufania prowadzonych przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym	Wydział Polityki Społecznej	2 903	3 289		3 289
7.	Liczba osób, wobec których podjęto procedurę zobowiązania do leczenia odwykowego	Wydział Polityki Społecznej	262	321		321
8.	Liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	Wydział Polityki Społecznej	22	22	w tym: 14 placówek dofinansowanych z budżetu miasta Katowice prowadzonych przez organizacje pozarządowe oraz 8 placówek prowadzonych przez MOPS	22
9.	Liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą placówek wsparcia dziennego	Wydział Polityki Społecznej	1 516	1 288	w tym: 937 (liczba dzieci i młodzieży objęta pomocą placówek dofinansowanych z budżetu miasta Katowice prowadzonych przez organizacje pozarządowe) oraz 351 (liczba dzieci	1 288

					i młodzieży objęta pomocą placówek prowadzonych przez MOPS)	
10.	Liczba osób objętych programami profilaktycznymi	Wydział Polityki Społecznej	24 000	24 000		24 000
11.	Liczba umów zawartych na realizację zadań w ramach profilaktyki uzależnień (z rozróżnieniem umów na dotacje i umów w oparciu o prawo zamówień publicznych)	Wydział Polityki Społecznej	75 (w tym: 60 dotacji, 18 zleceń w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych)	88 (w tym: 74 dotacje, 14 w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych)		73 (w tym: 60 dotacji, 13 w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych)
12.	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację umów (z wyróżnieniem organizacji pozarządowych)	Wydział Polityki Społecznej	3 281 857,83 zł. (w tym organizacje pozarządowe: 3 196 349,48 zł)	3 469 467,50 zł. (w tym organizacje pozarządowe: 3 398 107,50)	Nieznaczny wzrost środków finansowych przeznaczonych w 2017 r. na realizację umów wynika m.in. z podwyższenia dotacji organizacjom pozarządowym prowadzącym placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.	3 583 414,00 zł. (w tym organizacje pozarządowe: 3 517 824,00)
13.	Liczba podmiotów, z którymi zawarto umowy na realizację zadań w ramach profilaktyki uzależnień (w tym ze wskazaniem liczby organizacji pozarządowych)	Wydział Polityki Społecznej	60 (w tym organizacje pozarządowe 56)	61 (w tym organizacje pozarządowe 57)	57 organizacje pozarządowe (w tym: fundacje, stowarzyszenia, parafie - 20 oraz uczniowskie kluby sportowe - 37)	61 (w tym organizacje pozarządowe 57)

Z analizy powyższych wskaźników wynika, iż w 2017 roku w porównaniu do 2016 roku:

- wzrosła liczba osób korzystających z pomocy w zakresie rozwiązywania problemu alkoholowego – w tym korzystających z grup terapeutycznych, grup wsparcia, obozów terapeutycznych, porad w ramach indywidualnej pomocy psychologicznej i terapeutycznej z powodu uzależnienia lub współuzależnienia, porad telefonicznych udzielonych w ramach telefonu zaufania prowadzonych przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym,
- wzrosła liczba osób wobec których podjęto w 2017 roku procedurę zobowiązania do leczenia odwykowego, co wynika m.in. z coraz lepszej współpracy pomiędzy różnymi instytucjami w tym zakresie,
- wzrosła liczba umów zawartych na realizację zadań w ramach profilaktyki uzależnień, co wynika z faktu, iż część z nich (dotyczy 14 przypadków) zawarta była do dnia 30.06.2017 roku, natomiast nowe umowy na realizację tych samych projektów zawarte zostały od 1.07.2017 roku, oraz w niewielkim stopniu wzrosła wartość środków finansowych przeznaczonych na ww. umowy.
- nadal aktywnie włączały się organizacje pozarządowe w realizację zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.

**Wskaźnik rezultatu:** Zwiększenie dostępności do wysokiej jakości kompleksowych usług publicznych ukierunkowanych na przeciwdziałanie i ograniczenie skutków uzależnień.

W 2017 roku kontynuowano działania rozpoczęte w latach poprzednich. Intensywne działania w tym zakresie pozwoliły na wzrost osiągniętych wskaźników dla poszczególnych działań lub co najmniej na utrzymanie ich na zbliżonym poziomie.

Rekomenduje się utrzymanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań w ramach rozwijania profilaktyki oraz działań służących rozwiązywaniu problemu uzależnień. W celu osiągnięcia jak najtrwalszych i długofalowych efektów duże znaczenie ma koncentrowanie działań na dzieciach i młodzieży. Ponadto po przeprowadzonej analizie rozmieszczenia na terenie miasta Katowice zdarzeń związanych z zakłócaniem porządku publicznego w 2017 roku (dane uzyskane z Policji i Straży Miejskiej) oraz lokalizacji punktów handlujących napojami alkoholowymi zaleca się podjęcie uchwał przez Radę Miasta Katowice sprzyjających ograniczeniu niepożądanych zjawisk wiążących się ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych.

## 5. Wspieranie osób niepełnosprawnych

**Cel strategiczny:** Katowice - miasto przyjazne dla niepełnosprawnych - integracja działań w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu niepełnosprawnych mieszkańców Katowic oraz zapewnienia ciągłości wsparcia dla osób i rodzin borykających się z konsekwencjami niepełnej sprawności

### Kierunki działań strategicznych

<b>C5 K<sub>1</sub></b>	Przygotowanie do samodzielnego funkcjonowania oraz pełnego uczestnictwa w życiu społecznym osób niepełnosprawnych, w tym zaburzonych psychicznie.
<b>C5 K<sub>2</sub></b>	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez ograniczanie barier komunikacyjnych, architektonicznych i społecznych.
<b>C5 K<sub>3</sub></b>	Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej w celu poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

### Działania

<b>Cel strategiczny:</b> Katowice - miasto przyjazne dla niepełnosprawnych - integracja działań w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu niepełnosprawnych mieszkańców Katowic oraz zapewnienia ciągłości wsparcia dla osób i rodzin borykających się z konsekwencjami niepełnej sprawności		
<b>CEL</b>	<b>DZIAŁANIA</b>	<b>REALIZATOR I PARTNERZY</b>
<b>C5 D<sub>1</sub></b>	1. Rozwój infrastruktury wsparcia (w tym mieszkań treningowych i chronionych) oraz usług społecznych w środowisku zamieszkania (praca socjalna, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, wolontariat dla osób niepełnosprawnych). 2. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, w tym zaburzonych psychicznie.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach, organizacje pozarządowe.
Ad. 1 Na terenie miasta Katowice funkcjonowały w 2017 roku 3 mieszkania chronione, w tym 2 dla osób niepełnosprawnych, które zapewniały odpowiednie wsparcie w środowisku i umożliwiały samodzielne życie osobom, które ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez dom pomocy społecznej, a usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są niewystarczające lub ze względu na warunki mieszkaniowe czy bytowe są trudne do realizacji. W 2017 roku w ramach Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”, w projekcie „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” współfinansowanym ze środków unijnych, funkcjonowało mieszkanie treningowe dla dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną, z którego skorzystało 28 osób. Ponadto w ramach programu „Teraz My!” świadczony był wolontariat przez dwóch wolontariuszy, którzy udzielali wsparcia dla dwóch osób z niepełnosprawnością polegającego na pomocy w pełniejszym uczestniczeniu w życiu społecznym, motywowaniu i pobudzaniu ich aktywności, doradzaniu w zakresie usług kulturalnych, rekreacji i integracji ze środowiskiem oraz prowadzeniu treningu umiejętności społecznych i rozwijaniu kluczowych umiejętności. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach świadczyli w 2017 roku pracę socjalną w środowisku zamieszkania osób niepełnosprawnych, która miała na celu ułatwienie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych. Ponadto Ośrodek realizował usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze poprzez zlecenie w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych podmiotom zewnętrznym. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Ponadto w 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizował zadania związane		

z zakupem wyposażenia do Katowickiego Centrum Usług Społecznych „Integracja”, które powstało w ramach projektu współfinansowanego ze środków unijnych pt. „Katowice, miasto otwarte – działania inwestycyjne – adaptacja na potrzeby organizacji usług społecznych i środowiskowych dla osób niepełnosprawnych w budynku przy ulicy Francuskiej 43”.

Ad. 2

W 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach w celu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych objął usługami pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego 1 613 osób. Zorganizowano 17 giełd pracy, w których uczestniczyło 160 osób, z czego do udziału w dalszych rozmowach z pracodawcami zakwalifikowało się 37 osób. Wydano skierowania do pracy 429 osobom. W wyniku realizacji zadań zaplanowanych w ramach pośrednictwa pracy zatrudnienie podjęło 280 osób. Osoby niepełnosprawne korzystały z oferowanych przez Urząd form wsparcia, w ramach staży u pracodawców, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, robót publicznych, refundacji kosztów doposażenia stanowisk pracy, szkoleń oraz dotacji na podjęcie działalności gospodarczej. Urząd skierował swoje działania aktywizacyjne również do grupy osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi. Spośród ogólnej liczby 351 zarejestrowanych osób niepełnosprawnych (302 osoby bezrobotne, 49 osób poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu) 67 stanowiły osoby z orzeczoną jednostką chorobową „choroby psychiczne”, w tym 59 to osoby bezrobotne oraz 8 to osoby poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu. Z ogólnej liczby 67 osób zaktywizowano 8 osób, tj. 11,9 % ogółu zarejestrowanych osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi, z czego 5 osób podjęło zatrudnienie natomiast 3 osoby zostały skierowane do prac społecznie użytecznych.

W wyniku działań o charakterze uspołeczniającym i edukacyjnym podejmowanych w ramach Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”, w projekcie „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” współfinansowanym ze środków unijnych, 4 uczestników Programu znalazło zatrudnienie w 2017 roku.

Ponadto, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach, w ramach świadczenia opiekuńczych usług specjalistycznych prowadzone były m.in. treningi umiejętności społecznych oraz wsparcie klientów w sytuacjach kryzysowych, czego efektem była poprawa funkcjonowania społecznego osób korzystających z tej formy pomocy. Na skutek udzielanego wsparcia w 2017 roku 3 osoby podjęły zatrudnienie.

<b>C5 D<sub>2</sub></b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Przekształcanie i dostosowywanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.</li> <li>2. Wspieranie aktywizacji społecznej i obywatelskiej osób niepełnosprawnych.</li> <li>3. Diagnozowanie potrzeb i problemów związanych z niepełnosprawnością na terenie miasta.</li> </ol>	Urząd Miasta Katowice: -Wydział Polityki Społecznej, - Wydział Budynków i Dróg we współpracy z Komunalnym Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach oraz Miejskim Zarządem Ulic i Mostów Katowice, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, organizacje pozarządowe
-------------------------	---	--

Ad.1

W 2017 roku realizowane było przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach przyznawanie dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych i technicznych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ponadto, udzielanie w ramach pracy socjalnej pomocy formalno – prawnej i organizacyjnej dotyczącej sporządzenia projektu dostosowania mieszkania, kosztorysu niezbędnych prac, pomocy w znalezieniu wykonawcy, a także w pozyskaniu środków finansowych na pokrycie części kosztów ponoszonych przez osobę niepełnosprawną, jeżeli jej sytuacja materialna tego wymagała.

Do Pełnomocnika Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych w 2017 roku złożono 23 wnioski w sprawie likwidacji barier architektonicznych, które zostały przekazane do rozpatrzenia i realizacji odpowiednim jednostkom miejskim.

Jednostki organizacyjne miasta tj.: Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej oraz Miejski Zarząd Ulic i Mostów w ramach swojej działalności uwzględniały potrzeby osób niepełnosprawnych poprzez budowę mieszkań dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami należących do mieszkaniowego zasobu miasta Katowice oraz dostosowywanie (remont) mieszkań już istniejących, remonty ciągów



komunikacyjnych i nowe inwestycje drogowe na terenie miasta z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych (podjazdy, obniżone przejścia dla pieszych, krawężników) oraz wykonywanie stanowisk postojowych dla osób niepełnosprawnych (kopert) na terenie miasta.

Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Katowicach zrealizował w 2017 roku następujące zadania:

- naprawa zatoki autobusowej, schodów i podjazdu dla osób niepełnosprawnych na ul. Mikusińskiego,
- remonty bieżące, budowa i modernizacja chodników w 63 lokalizacjach,
- budowa podjazdu na ul. Góreckiego,
- remont podjazdu na skrzyżowaniu ul. Zgrzebnioka i Kościuszki,
- budowa i obniżenie przejść dla pieszych w 16 lokalizacjach,
- wykonanie projektów dot. 10 stanowisk postojowych – kopert dla pojazdów osób niepełnosprawnych na terenie miasta Katowice (część oznakowania nie mogła zostać ukończona w okresie zimowym),
- oklejenie żółtą taśmą odblaskową miejsca o ograniczonej widoczności,
- uwzględnienie koncepcji oraz wytycznych dla nowo projektowanych oraz remontowanych inwestycji miejskich pod kątem większej dostępności dla osób niepełnosprawnych.

Ad. 2

W 2017 roku realizowano działania mające na celu aktywizację oraz wsparcie osób niepełnosprawnych poprzez prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ). Warsztaty Terapii Zajęciowej stwarzają osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztaty Terapii Zajęciowej realizują zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności niezbędnych do możliwie należącego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku. Na terenie miasta Katowice w 2017 roku działało 6 Warsztatów Terapii Zajęciowej:

- WTZ „PROMYK” prowadzony przez Fundację Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej, im. St. Kostki, 40-413 Katowice, ul. Szopienicka 58a, dla 40 osób,
- WTZ prowadzony przez Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam”, 40-405 Katowice, ul. Oswobodzenia 92, dla 35 osób,
- WTZ prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Niepełnosprawnych SPES, 40-774 Katowice, ul. Panewnicka 463, dla 30 osób,
- WTZ prowadzony przez Polskie Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, 40-474 Katowice, ul. Wojciecha 23, dla 30 osób,
- WTZ prowadzony przez Stowarzyszenie Wspierania Działań Twórczych „UNIKAT”, 40-139 Katowice, ul. Kotlarza 10 B, dla 30 osób,
- WTZ prowadzony przez Śląskie Stowarzyszenie Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Akcent, ul. Rataja 14, 40-837 Katowice, dla 30 osób.

Realizacją działań z zakresu rehabilitacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzonych umysłowo zajmują się Środowiskowe Domy Pomocy Społecznej. W 2017 roku na terenie Katowic funkcjonowały 4 takie placówki, w tym dwie z nich przeznaczone były dla osób przewlekłe psychicznie chorych, a dwa dla osób z upośledzeniem umysłowym:

- Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Gliwickiej 74A, dla 25 osób,
- Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Tysiąclecia 41 i 45, dla 34 osób,
- Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Oswobodzenia 92, dla 34 osób,
- Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Brata Alberta 4, dla 20 osób.

W Katowicach funkcjonuje Internetowy informator dla osób niepełnosprawnych „Katowice bez barier” ([www.katowice.bezbarier.info](http://www.katowice.bezbarier.info)) oraz Internetowe Mapy Systemu Informacji Przestrzennej Katowic, które to narzędzia ułatwiają osobom niepełnosprawnym aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

Informator „Katowice bez barier” pomaga osobom niepełnosprawnym odnaleźć drogę do właściwych, kompetentnych organów i instytucji oraz umożliwia zaplanowanie czynnego spędzania wolnego czasu w dostępnych miejscach oraz budynkach użyteczności publicznej. Realizację wykonania projektu internetowego informatora dla osób niepełnosprawnych wykonało katowickie Stowarzyszenie „Aktywne Życie” z siedzibą w Katowicach. W ramach zadania umieszczono informacje o 45 nowo oddanych obiektach oraz dokonano powtórnych oględzin 135 obiektów już znajdujących się w informatorze.

Internetowe Mapy Systemu Informacji Przestrzennej Katowic, jest to system, w ramach którego

niepełnosprawni mieszkańcy miasta mogą przez internet zgłaszać wszelkie utrudnienia na jakie natkną się w czasie poruszania się po mieście. Zgłoszenia można dokonać poprzez Internetową Mapę Systemu Informacji Przestrzennej Katowice (ortofotomapę), która znajduje się na stronie głównej Urzędu Miasta Katowice w zakładce „Zgłoś zdarzenie” z zamieszczoną instrukcją obsługi.

Wspieraniem aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych zajmuje się także Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych. Zakres udzielanych informacji oraz wsparcia obejmuje tematykę: lokalową, likwidacji barier architektonicznych, komunikacyjnych, organizacji ruchu – miejsc parkingowych, opieki socjalnej, usług opiekuńczych oraz wszelkich informacji dotyczących wsparcia osób niepełnosprawnych.

Aktywizacja społeczna i obywatelska realizowana była także przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach programu współfinansowanego ze środków unijnych „Włącz się ! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” poprzez:

- Program „Teraz My”, który realizował w 2017 roku działania mające na celu aktywizację społeczną osób niepełnosprawnych poprzez: zajęcia uspołeczniające dla dorosłych osób z autyzmem, zajęcia z zakresu reintegracji społeczno – zawodowej (spotkania dyskusyjnego klubu filmowego), spotkania edukacyjne w ramach programu „Amor” mające na celu przygotowanie osób niepełnosprawnych do pełnienia ról osobistych w dorosłym życiu, ze szczególnym uwzględnieniem sfery psychoseksualnej, zajęcia edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa dla osób niepełnosprawnych i osób z ich otoczenia oraz spotkanie edukacyjne dotyczące uprawnień oraz możliwości i sposobów uzyskiwania świadczeń.

- Program Aktywności Lokalnej w Giszowcu, który w 2017 roku realizował spotkania, w ramach Klubu Społecznościowego dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich opiekunów, których głównym celem miało być rozwinięcie kompetencji społecznych związanych z lepszym funkcjonowaniem w grupie i w życiu społecznym.

Ad.3

Diagnozowanie potrzeb i problemów osób niepełnosprawnych realizowane było przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach opracowywanych projektów oraz programów. Na podstawie diagnozy opracowany został program „Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017 – 2021 Katowice bez barier” stanowiący kontynuację wcześniej realizowanych programów dla osób niepełnosprawnych. W odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby powstały projekty, złożone w formie wniosków o dofinansowanie i przyjęte te do realizacji formule ZIT tj.:

- „Katowice miasto otwarte – organizowanie społeczności lokalnej”,
- „Katowice miasto otwarte – rozwój usług społecznych”.

W związku z wprowadzeniem Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem”, celem m.in. dokładniejszego zdiagnozowania potrzeb osób niepełnosprawnych i ich opiekunów oraz dotarcia do nich z informacjami o ofercie wsparcia w ramach ustawy „Za życiem” pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej podjęli współpracę i w miarę potrzeb konsultowali podejmowane działania z Narodowym Funduszem Zdrowia, placówkami służby zdrowia, resortu edukacji, podmiotami III sektora działającymi w obszarze m.in. świadczenia usług w zakresie ginekologii i położnictwa, diagnostyki prenatalnej oraz neonatologii.

<b>C5 D<sub>3</sub></b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Tworzenie przedsięwzięć programów/ projektów aktywizacyjnych i wdrażanie ich w odpowiedzi na potrzeby osób niepełnosprawnych i ich rodzin.</li> <li>2. Inicjowanie i pogłębianie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej przy wykorzystaniu formuły zespołów złożonych z przedstawicieli organizacji i instytucji zaangażowanych w pomoc osobom niepełnosprawnym.</li> </ol>	Urząd Miasta Katowice: -Wydział Polityki Społecznej, - Wydział Edukacji i Sportu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach
-------------------------	---	---

Ad. 1

W Katowicach od 2017 roku realizowana była kolejna edycja „Miejskiego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier”. Z uwagi na złożoność problemów, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne w realizację programu zaangażowanych było wiele jednostek miejskich m.in. Wydział Polityki Społecznej, Wydział Edukacji i Sportu, Wydział Kultury, Wydział Budynków i Dróg, Wydział Inwestycji, Wydział Rozwoju, Wydział Transportu, Miejski Zarząd Ulic i Mostów, Komunikacyjny

Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Katowice, Powiatowy Urząd Pracy oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Miasto Katowice wychodząc naprzeciw potrzebom osób niepełnosprawnych w 2017 roku realizowało zadanie usługi transportowej dla osób niepełnosprawnych dofinansowane ze środków miasta. Transport adresowany był dla niepełnosprawnych mieszkańców Katowic z widoczną dysfunkcją narządu ruchu oraz osób niewidomych i niedowidzących. Transport realizowany był od poniedziałku do soboty w godzinach od 6.00 do 22.00 oraz w niedzielę i święta w godzinach od 08.00 do 20.00. Usługa była wykonywana dla mieszkańców Katowic na terenie miasta Katowice i gmin sąsiednich (tj. Chorzów, Mikołów, Mysłowice, Tychy, Ruda Śląska, Sosnowiec, Siemianowice Śląskie, Czeladź). Liczba wykonanych przewozów wyniosła 2 708, w tym dla osób na wózkach inwalidzkich 506.

W Katowicach osoba niepełnosprawna może także skorzystać z pomocy usługi zainstalowanego mobilnego urządzenia świadczącego usługę tłumacza języka migowego on-line w systemie TOKTUTOK, umieszczonego w Biurze Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Katowice.

Miejski System Powiadamiania Ratunkowego „Sygnał życia” realizowany w Katowicach, kierowany był do grupy osób starszych i niepełnosprawnych, które nie zawsze są w stanie porozumieć się z dyspozytorem przyjmującym zgłoszenia o zagrożeniu i przekazać podstawowe informacje przez telefon, niezbędne do udzielenia pomocy w sytuacji zagrożenia. Aby zarejestrować się w bazie należało wypełnić ankietę (dostępna w MOPS i u Pełnomocnika Prezydenta do Spraw Osób Niepełnosprawnych) a następnie złożyć ją w Kancelarii Urzędu Miasta Katowice lub wysłać pocztą. Dane podane w ankiecie rejestracyjnej były wprowadzane do bazy danych Wojewódzkiego Centrum Powiadamiania Ratunkowego. Pracownicy socjalni MOPS docierali również bezpośrednio do miejsca zamieszkania osób niepełnosprawnych, które miały problem z wypełnieniem ankiety lub jej złożeniem.

Projekt Profilaktyka dla najmłodszych mieszkańców Katowic, skierowany był do młodych rodziców i zawierał informacje na temat obserwacji niemowląt pod względem nieprawidłowości rozwojowych. Wskazówki zostały ujęte w wydanej i rozprowadzonej ulotce pt. „Drodzy Rodzice” w ilości 2500 sztuk. Materiały rozprowadzone zostały m.in. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach oraz Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej.

Miejska Dżungla, projekt którego głównym celem było łamanie barier mentalnych w kontaktach z osobami niepełnosprawnymi oraz zwrócenie uwagi na bariery architektoniczne przeszkadzające osobom niepełnosprawnym w pełni uczestniczyć w życiu społecznym. W ramach projektu zorganizowana była akcja parkingowa podczas, której młodzież z katowickich szkół w asyście Policji i Straży Miejskiej wręczała naklejki „Nigdy nie parkuję na miejscu dla osoby niepełnosprawnej” oraz ulotki „Łam bariery nie przepisy” kierowcom nieuprawnionym do parkowania na miejscach dla osoby niepełnosprawnej oraz informowali o przepisach „Prawo o ruchu drogowym” i wynikającej karze w przypadku nie stosowania się do przepisów zawartych w Ustawie. Ważnym elementem projektu były konkursy oraz odbywające się prelekcje osób niepełnosprawnych, które opowiadały o swoim codziennym życiu z niepełnosprawnością, o swoich pasjach i zainteresowaniach, pokazując, że osoby niepełnosprawne mają takie same marzenia i potrzeby jak osoby pełnosprawne.

W 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach inicjował i kontynuował współpracę z pracodawcami z otwartego i chronionego rynku pracy, co skutkowało zgłaszaniem ofert pracy stałej oraz na subsydiowane miejsca pracy. Zatrudnienie w wyniku działań urzędu podjęło 280 osób niepełnosprawnych, w tym 269 bezrobotnych i 11 osób poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu, co stanowiło 79,8% ogółu niepełnosprawnych zarejestrowanych na koniec grudnia 2017 roku (302 osoby bezrobotne, 49 osób poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu). Osoby niepełnosprawne zostały objęte programami rynku pracy, tj. staże, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, w tym w ramach Programu Aktywizacja i Integracja, roboty publiczne, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizował Program „Teraz My!” w ramach projektu współfinansowanego ze środków unijnych „Włącz się ! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”. W 2017 roku w ramach Programu zrealizowano trening usamodzielniania w formie mieszkania treningowego dla dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną, który umożliwił zwiększenie samodzielności osób niepełnosprawnych, usprawniając tym samym funkcjonowanie tych osób

w środowisku rodzinnym i zapewniając rodzicom odpoczynek podczas pobytu ich dzieci w mieszkaniu treningowym. Ponadto zrealizowano cykl spotkań edukacyjnych na temat seksualności osób niepełnosprawnych (Program „Amor”), które były odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych.

W 2017 roku w ramach zadania pn.: „Wspieranie działań na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym przewlekle chorych, poprzez integrację z otoczeniem i aktywizację społeczną” realizowanych było 59 umów na realizację zadań publicznych z organizacjami pozarządowymi, w tym zadania w trybie tzw. „małych grantów”. Adresatami zadania byli mieszkańcy Katowic, zarówno dzieci i młodzież niepełnosprawna, jak i dorosłe osoby niepełnosprawne oraz przewlekle chore. Zakres świadczonych usług obejmował:

- aktywizację, rehabilitację, terapię, rozwój zainteresowań osób z upośledzeniem umysłowym,
- usługi asystenta osoby niepełnosprawnej,
- hipoterapię dla osób niewidomych i dotkniętych autyzmem,
- wieloprofilową pomoc kobietom w różnych okresach leczenia nowotworu piersi,
- rehabilitację leczniczą i społeczną chorych na stwardnienie rozsiane i ich rodzin,
- aktywizację, rehabilitację, terapię, rozwój zainteresowań osób z upośledzeniem narządu słuchu,
- rehabilitację i integrację społeczną osób słabo widzących i niewidomych,
- wieloprofilową pomoc osobom przewlekle i nieuleczalnie chorym, w tym w szczególności w różnych fazach choroby nowotworowej, z uwzględnieniem możliwości prowadzenia działań w środowisku domowym,
- rehabilitację i terapię osób dorosłych z chorobami otępiennymi, a także osób dotkniętych autyzmem,
- innowacyjne formy terapii lub rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w tym dzieci,
- zajęcia dla osób niepełnosprawnych, które ze względu na wiek i rodzaj niepełnosprawności nie kwalifikują się do innej formy opieki.

Ze względu na brak uregulowań prawnych dotyczących opieki i rehabilitacji osób niepełnosprawnych, które ukończyły 25 r.ż. lub ukończyły edukację w szkołach specjalnych lub integracyjnych i nie kwalifikują się do innych form opieki władze miasta Katowice przeznaczyły dodatkowe środki na realizację działań skierowanych do tej grupy osób, dzięki czemu w 2017 roku powstał nowy ośrodek dysponujący 15 miejscami dla osób niepełnosprawnych 25+, mieszczący się w Katowicach, przy ul. Rolnej 22 w budynku Zespołu Szkół Zawodowych Specjalnych nr 6, bud. B. Ośrodek prowadzony jest przez Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „SIÓDEMKA”.

Ad. 2

W 2017 roku w Katowicach realizowana była współpraca międzysektorowa na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych w formie zespołów doradczych. W celu skonsultowania z organizacjami pozarządowymi aktualnych programów, jak również problemów i potrzeb, w ciągu roku zorganizowane były dwa zespoły doradcze ds. zdrowia oraz pomocy osobom starszym, niepełnosprawnym, w tym osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom. W 2017 roku w zespołach uczestniczyło 12 organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

W związku z wprowadzeniem ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem”, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej podjęli współpracę i w miarę potrzeb konsultowali podejmowane działania z Narodowym Funduszem Zdrowia, placówkami służby zdrowia, resortu edukacji, podmiotami III sektora działającymi w obszarze m.in. świadczenia usług w zakresie ginekologii i położnictwa, diagnostyki prenatalnej oraz neonatologii celem m.in. dokładniejszego zdiagnozowania potrzeb osób niepełnosprawnych i ich opiekunów i dotarcia do nich z informacjami o ofercie wsparcia w ramach ustawy „Za życiem”.

Pracownicy Ośrodka współpracowali z instytucjami rynku pracy, wynikiem konsultacji był zamieszczony na stronie internetowej MOPS informator o źródłach ofert wsparcia dla osób w trudnej sytuacji na rynku pracy (zawiera m.in. informacje o bazie zakładów pracy chronionej, miejscach bezpłatnych porad z zakresu prawa pracy czy też doradztwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych).

#### Wskaźniki monitoringu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Rok 2016	Rok 2017	Uwagi do 2017 roku	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Liczba miejsc w mieszkaniach	Miejski Ośrodek	20	20	1. Mieszkanie chronione dla osób z upośledzeniem	Liczba miejsc w mieszkaniach

	chronionych i mieszkaniach treningowych dla osób niepełnosprawnych, w tym zaburzonych psychicznie	Pomocy Społecznej w Katowicach			umysłowym ul. Gliwicka 74a – 7 miejsc; 2. Mieszkanie chronione dla osób starszych lub osób niepełnosprawnych ul. Łętowskiego 6a – 6 miejsc; 3. Mieszkanie treningowe, ul. Chopina 9/3 – 7 miejsc.	chronionych – 13, planowana liczba miejsc mieszkaniu treningowym – 4.
2.	Liczba osób niepełnosprawnych, w tym zaburzonych psychicznie korzystających z pomocy w postaci mieszkań chronionych/treningowych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	30	47	1. Mieszkanie chronione dla osób z upośledzeniem umysłowym ul. Gliwicka 74a – 9 osób; 2. Mieszkanie chronione dla osób starszych lub osób niepełnosprawnych ul. Łętowskiego 6a – 10 osób; 3. Mieszkanie treningowe, ul. Chopina 9/3 – 28 osób.	Liczba osób w mieszkaniach chronionych - 19; planowana liczba osób, które skorzystają z mieszkania treningowego - 16 osób.
3.	Liczba osób niepełnosprawnych, w tym zaburzonych psychicznie korzystających z usług społecznych w środowisku zamieszkania (usługi opiekuńcze, praca socjalna, wolontariat)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	580	517	109 osób skorzystało z usług specjalistycznych, 9 os. skorzystało ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, 11 uczestniczyło w zajęciach pracowni terapii zajęciowej, 388 z poradnictwa specjalistycznego (wobec wszystkich klientów prowadzona była praca socjalna).	474
4.	Liczba osób, którym przyznano dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w danym roku	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	1 400	994	w tym 154 osób, którym przyznano dofinansowanie w ramach programu celowego PFRON „Aktywny Samorząd”	1400
5.	Procentowy (%) udział osób niepełnosprawnych wśród zarejestrowanych bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	6,0%	6,4%	302 osoby niepełnosprawne bezrobotne w ogólnej liczbie 4 737 zarejestrowanych osób bezrobotnych.	6,1%
6.	Liczba niepełnosprawnych mieszkańców Katowic, którzy uzyskali pomoc w ramach realizowanych programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	119	154	Dofinansowanie w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.	160
7.	Liczba osób niepełnosprawnych, którym zlikwidowano bariery architektoniczne	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	10	13		22

	w miejscu ich zamieszkania w ramach środków PFRON					
8.	Liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono dofinansowania ze środków PFRON w ramach likwidowania barier w komunikowaniu się (w tym przy wykorzystaniu komputerów, czytników i telefonów)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	30	25		35
9.	Liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono dofinansowania ze środków PFRON w ramach likwidacji barier technicznych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	14	13		15
10.	Liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały z dofinansowania ze środków PFRON do turnusów rehabilitacyjnych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	508	184	W tym dla 131 osób niepełnosprawnych oraz 53 opiekunów osób niepełnosprawnych.	450
11.	Liczba osób korzystających ze Środowiskowych Domów Samopomocy (ŚDS)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	135	132	ŚDS Nr 1 ul. Tysiąclecia 41 – 42 osoby, ŚDS Nr 2 dla Osób Upośledzonych Umysłowo ul. Gliwicka 74a – 27 osób, ŚDS ul. Oswobodzenia 92 – 42 osoby, ŚDS ul. Brata Alberta 4 – 21 osób.	136
12.	Liczba osób niepełnosprawnych, które brały udział w imprezach sportowych, kulturalnych, turystycznych bądź rekreacyjnych dofinansowanych ze środków PFRON do organizacji sportu, kultury i turystyki oraz rekreacji	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	182	157	- wycieczka osób niepełnosprawnych do Kotliny Kłodzkiej, -XIII Integracyjny Rajd Osób Niepełnosprawnych Koła PTTK Nr 38 „Cisza”, -Wycieczka niepełnosprawnych wraz z opiekunami do Suchej Beskidzkiej, - XII Śląski Miting Olimpiad Specjalnych w Kolarstwie - Impreza pn. Regaty o Złotą Szekłę, - VI Sportowo-Rekreacyjny Rajd Górski Dzieci i Młodzieży Województwa Śląskiego KARKOSZCZONA 2017	160
13.	Liczba podmiotów uczestniczących w spotkaniach zespołów doradczych na rzecz osób niepełnosprawnych	Wydział Polityki Społecznej	11	12		12

14.	Liczba podmiotów realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych	Wydział Polityki Społecznej	39	41		42
15.	Liczba odbiorców działań na rzecz osób niepełnosprawnych	Wydział Polityki Społecznej	4 127	4 471		4 496

Z analizy powyższych wskaźników wynika, iż w 2017 roku w porównaniu do 2016 roku:

- liczba miejsc w mieszkaniach chronionych i treningowych pozostaje na stałym poziomie, natomiast wzrosła liczba osób korzystających z tej formy wsparcia,
- spadła liczba osób korzystających z usług społecznych (dotyczy to głównie osób korzystających z Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dot. osób z zaburzeniami psychicznymi), co prawdopodobnie ma związek ze zmniejszającą się liczbą osób korzystających z pomocy MOPS w 2017 roku,
- spadła liczba osób, którym przyznano dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jednak jest to uzależnione od wysokości przyznanych środków z PFRON oraz podziału tych środków na realizowane zadania (w 2017 roku zbyt małe środki zostały przyznane na dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych i dlatego taki niski wskaźnik, w planowanym budżecie na 2018 rok zabezpieczono wyższe środki na ten cel),
- wzrosła natomiast liczba osób, którym przyznano środki w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” co jest wynikiem prowadzonej promocji Programu,
- na podobnym poziomie pozostaje liczba osób korzystających z dofinansowania do likwidacji różnego rodzaju barier, m.in. architektonicznych, komunikacyjnych, technicznych.

W ramach zadania „Wspieranie działań na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym przewlekle chorych, poprzez integrację z otoczeniem i aktywizację społeczną” w kolejnych latach ze względu na bardzo duże potrzeby, przeznaczane są coraz większe środki na realizację zadań, dzięki czemu wzrasta również liczba osób objętych pomocą, w 2016 roku było to 4 127 osób, a w 2017 roku – 4 271 osób. Liczba podmiotów realizujących zadania wynosiła w 2016 roku 39, a w 2017 roku 35, przy czym w 2017 roku kilka organizacji realizowało więcej niż jeden projekt.

**Wskaźniki rezultatu:** Wzrost poziomu integracji i aktywizacji społecznej i zawodowej osób.

W 2016 i 2017 roku zidentyfikowano działania zmierzające do pozyskiwania dodatkowych środków finansowych z różnych źródeł w celu wsparcia większej ilości osób niepełnosprawnych zamieszkujących w mieście Katowice. W ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” obszar D pozyskano środki finansowe dla Domu Pomocy Społecznej „Zacisze” na zakup samochodu pn.: „Likwidacja barier transportowych – tworzenie warunków do przewozu osób starszych i niepełnosprawnych w Domu Pomocy Społecznej „Zacisze” w Katowicach”. Projekt dotyczył zakupu samochodu osobowego mikrobusem 9-osobowego (8+1) – OPEL/CARPOL VIVARO KOMBI wyposażonego w windę do przewozu osób starszych i niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich. Zadanie zostało dofinansowane ze środków PFRON. Wysokość środków z PFRON to kwota 80 000 zł.

Priorytetem władz miasta Katowice jest dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb każdego mieszkańca, w tym w szczególności osób starszych, osób niepełnosprawnych, rodziców z małymi dziećmi. W związku z tym każdy projekt planowanej inwestycji jest opiniowany przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych wraz z Pełnomocnikiem Prezydenta do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Potwierdzeniem powstających zmian jest uhonorowanie miasta Katowice nagrodami: „Lider dostępności” oraz „Lodołamacze 2017” ( nagroda regionalna) w kategorii przestrzeń publiczna.

Dostrzegając bardzo duże potrzeby w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych i przewlekle chorym miasto Katowice we współpracy z organizacjami pozarządowymi wspiera wszelkie działania mające na celu poprawę kondycji psychicznej i fizycznej, rozwój zainteresowań, aktywizację oraz integrację i wsparcie osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin, a także zapobieganie izolacji i wykluczeniu społecznemu. W tym celu na ww. działania przeznaczane są w kolejnych latach coraz większe środki finansowe. W 2016 roku łączna wartość przekazanych dotacji wyniosła 891 997,44 zł, w 2017 roku – 1 081 903,98 zł, natomiast na 2018 roku

planuje się przeznaczyć 1 256 653,00 zł. Dzięki zwiększonym nakładom finansowym, zwiększyła się również liczba realizowanych umów i liczba odbiorców zadań, w 2016 roku realizowanych było 48 umów, których odbiorcami było 4 127 osób niepełnosprawnych, w 2017 roku realizowanych było 59 umów, a objętych pomocą zostało 4 271 osób.

Miasto Katowice podejmowało aktywne działania nakierowane na poszerzenie oferty wsparcia dla osób niepełnosprawnych również w oparciu o możliwości jakie daje ustawa „Za życiem”. Wymiernym przykładem efektów takich działań było zatrudnienie asystentów rodziny, aktywność w obszarze diagnozowania potrzeb osób niepełnosprawnych i ich opiekunów czy też opracowywanie materiałów informacyjnych nt. uprawnień osób niepełnosprawnych i ich opiekunów oraz dystrybuowanie ich, dzięki rozbudowanej współpracy międzysektorowej (służba zdrowia, edukacja, pomoc społeczna, podmioty III sektora). W ramach dotacji z budżetu państwa MOPS wypłacał jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (jednorazowe świadczenie „za życiem”). W 2017 roku łączna wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 56 000 zł dla 14 dzieci.

Ponadto pragnąc zapewnić w każdej chwili możliwość skorzystania z oferowanej w Katowicach usługi Warsztatów Terapii Zajęciowej w roku 2017 zwiększono ilość miejsc w Warsztacie Terapii Zajęciowej Unikat o 5 miejsc. W 2018 roku zwiększona zostanie ilość miejsc w Warsztacie Terapii Zajęciowej SPES o 5 miejsc, a ponadto od marca 2018 roku powstanie kolejny Warsztat Terapii Zajęciowej Arteria.

Na podstawie powyższych wniosków rekomenduje się utrzymanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań zmierzających do integracji działań w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu niepełnosprawnych mieszkańców Katowic oraz zapewnienia ciągłości wsparcia dla osób i rodzin borykających się z konsekwencjami niepełnosprawności.



## 6. Przeciwdziałanie bezdomności

**Cel strategiczny:** ograniczenie zjawiska bezdomności w Katowicach

### Kierunki działań strategicznych

<b>C6 K<sub>1</sub></b>	Diagnozowanie potrzeb i problemów związanych z zagrożeniem bezdomnością oraz problemów związanych z następstwami bezdomności na terenie miasta.
<b>C6 K<sub>2</sub></b>	Doskonalenie istniejącego systemu wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych bezdomnością i bezdomnych, w tym poprzez rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.
<b>C6 K<sub>3</sub></b>	Poszerzenie oferty innowacyjnych przedsięwzięć/programów/projektów nakierowanych na aktywizowanie osób i rodzin zagrożonych bezdomnością i bezdomnych w działaniach na rzecz poprawy swojej sytuacji.

### Działania

<b>Cel strategiczny:</b> ograniczenie zjawiska bezdomności w Katowicach.		
<b>CEL</b>	<b>DZIAŁANIA</b>	<b>REALIZATOR I PARTNERZY</b>
<b>C6 D<sub>1</sub></b>	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Diagnozowanie potrzeb i problemów związanych z zagrożeniem bezdomnością oraz problemów związanych z następstwami bezdomności na terenie miasta.</li><li>2. Monitorowanie zjawiska bezdomności, monitorowanie rezultatów podejmowanych działań nakierowanych na zapobieganie zjawisku bezdomności i wspieranie osób bezdomnych.</li></ol>	Urząd Miasta: - Wydział Polityki Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach
<p>Ad. 1.</p> <p>Identyfikacja problemów związanych z zagrożeniem bezdomnością oraz problemów związanych z następstwami bezdomności następuje między innymi poprzez dialog z partnerami społecznymi w przedmiotowym obszarze oraz regularne spotkania obejmujące przedstawicieli instytucji i organizacji działających w obszarze problematyki osób zagrożonych bezdomnością oraz osób bezdomnych takimi jak : Policja, Straż Miejska, Służby Ratownictwa Medycznego, organizacje pozarządowe, Izba Wyrzeźwien, przedstawiciele PKP, Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień, przedstawiciele Wydziału Polityki Społecznej UM Katowice. W miarę potrzeb do współpracy angażowane były ponadto takie podmioty jak administracje i zarządcy domów oraz media. Inicjatorem i koordynatorem podejmowanych w opisanym zakresie działań był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Diagnozowanie potrzeb było efektem prowadzonej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych, oddziaływań animatorów społeczności lokalnych, świadczenia pogłębionego, zintensyfikowanego wsparcia w postaci usług asystenta osoby bezdomnej i streetworkingu, a także pomocy w postaci poradnictwa specjalistycznego, mediacji, terapii, konsultantów ds. uzależnień i pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej.</p> <p>Ad 2.</p> <p>Monitorowanie zjawiska bezdomności realizowane było w 2017 roku między innymi poprzez wspólne objazdy Straży Miejskiej z pracownikami socjalnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, pomieszczeń niemieszkalnych znajdujących się na terenie Katowic, jak również prowadzenie rejestru pomieszczeń niemieszkalnych, aktualizowanego przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, Policji, Straży Miejskiej. Monitorowanie sytuacji osób bezdomnych i efektów działań nakierowanych na zapobieganie bezdomności prowadzone było w ramach pracy socjalnej przez pracowników socjalnych (zwłaszcza specjalizujących się w pracy z osobami bezdomnymi), oddziaływań animatorów społeczności lokalnych, świadczenia pogłębionego, zintensyfikowanego wsparcia w postaci usług asystenta osoby bezdomnej i streetworkingu. Również na tym etapie pracy w obszarze bezdomności kluczowe znaczenie miała opisana wcześniej rozbudowana, wielosektorowa współpraca różnych podmiotów. Szczególne znaczenie miały działania podmiotów III sektora wzbogacających ofertę wsparcia (m.in. prowadzą placówki dla osób bezdomnych, świadczą pomoc streetworkerów, prowadzą punkty</p>		

<p>wydawania żywności). W ramach monitorowania zjawiska bezdomności na terenie Katowic w 2017 roku odbyło się także liczenie osób bezdomnych. W dniu liczenia na terenie miasta Katowice przebywało łącznie 697 osób.</p>		
<b>C6 D<sub>2</sub></b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Rozbudowa infrastruktury wsparcia (w tym mieszkań readaptacyjnych i mieszkań z zasobów Urzędu Miasta dla bezdomnych osób i rodzin).</li> <li>2. Rozwijanie zindywidualizowanych form wsparcia, w tym asystentury oraz innych form usług społecznych na potrzeby bezdomnych osób i rodzin (praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne i inne).</li> <li>3. Inicjowanie i intensyfikowanie/pogłębianie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej przy wykorzystaniu formuły zespołów złożonych z przedstawicieli organizacji i instytucji zaangażowanych w pomoc bezdomnym.</li> </ol>	<p>Urząd Miasta:  - Wydział Polityki Społecznej,  Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach,  Straż Miejska Katowice</p>
<p><b>Ad. 1</b>  W ramach działań na rzecz rozbudowy infrastruktury wsparcia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach organizuje spotkania organizacji i instytucji działających w obszarze pomocy osobom bezdomnym, których celem jest wypracowanie rozwiązań odpowiadających na potrzeby osób znajdujących się w sytuacji bezdomności a w efekcie prowadzących do usamodzielnienia tych osób. W 2016 roku nastąpiła zmiana zapisów ustawy o pomocy społecznej w zakresie typologii placówek dla osób bezdomnych. W związku z powyższym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi placówki tj.: Schroniska dla bezdomnych mężczyzn oraz Schroniska dla bezdomnych kobiet.  Miasto Katowice w ramach otwartego konkursu ofert zawarło umowy na prowadzenie działań związanych z udzieleniem noclegu dla osób bezdomnych oraz udzieleniem posiłku dla osób bezdomnych i potrzebujących. Realizatorami zadania były organizacje pozarządowe.</p> <p><b>Ad. 2</b>  Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, we współpracy z podmiotami III sektora realizował w szerokim zakresie wsparcie, ze szczególnym uwzględnieniem form wsparcia pogłębianego i zindywidualizowanego. Przykładem była prowadzona, praca socjalna przez pracowników socjalnych, oddziaływania animatorów społeczności lokalnych, świadczenie usług asystenta osoby bezdomnej a także pomocy w postaci poradnictwa specjalistycznego, mediacji, terapii, konsultantów ds. uzależnień i pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej.  Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach był w 2017 roku realizatorem projektu współfinansowanego ze środków unijnych pt. „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”. Projekt przewidywał wsparcie dla osób wykluczonych społecznie i zawodowo poprzez między innymi świadczenie usługi asystenta osób bezdomnych skierowanej do osób przebywających w placówkach, jak również świadczenie usługi streetworkera, którego zadaniem było udzielanie wsparcia w stosunku do osób bezdomnych przebywających w pomieszczeniach niemieszkalnych. W 2017 roku usługą asystenta osoby bezdomnej objęto 41 osób oraz usługą streetworkera 29 osób bezdomnych, która była świadczona przez 2 streetworkerów.  Ponadto, w 2017 roku miasto Katowice zawarło umowę na realizację zadania publicznego w zakresie działań związanych ze streetworkingiem wśród osób bezdomnych. Realizatorem zadania było Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta z siedzibą w Katowicach przy ul. Brackiej 18. Realizacja zadania miała na celu ograniczenie zjawiska bezdomności i redukcję jego negatywnych skutków poprzez m.in. wizytowanie w godzinach popołudniowych i wieczornych terenu śródmieścia Katowic i okolic, motywowaniu osób bezdomnych do zmiany odzieży, korzystania z zabiegów higienicznych oraz korzystania z ośrodków wsparcia udzielających doraźnego schronienia oraz innych elementów wsparcia dla osób bezdomnych.</p> <p><b>Ad. 3.</b>  Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmował działania zmierzające do inicjowania i intensyfikowania współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej poprzez regularne spotkania z przedstawicielami instytucji i organizacji działających w obszarze problematyki osób zagrożonych bezdomnością oraz bezdomnych, takimi jak: Policja, Straż Miejska, Pogotowie Ratunkowe, organizacje pozarządowe, Izba</p>		

<p>Wytrzeźwień, Przedstawiciele PKP, Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień, Przedstawiciele Wydziału Polityki Społecznej UM Katowice. W 2017 rok z inicjatywy Ośrodka zorganizowano 4 spotkania przedstawicieli podmiotów pracujących w obszarze bezdomności. Również praca asystenta rodziny (niejednokrotnie nakierowana na zapobieganie zjawisku bezdomności) prowadzona była w oparciu o ścisłą współpracę pomiędzy osobami i instytucjami pracującymi na rzecz rodziny - pogłębianie współpracy, wypracowywanie rozwiązań na rzecz rodziny miało miejsce w trakcie spotkań zespołów ds. pracy z rodziną złożonych z przedstawicieli organizacji i instytucji (w 2017 roku w ramach pracy z 322 rodzinami odbyło się 786 posiedzeń ww. zespołów).</p>		
<b>C6 D3</b>	<p>1. Tworzenie przedsięwzięć programów/projektów aktywizacyjnych i wdrażanie ich w odpowiedzi na potrzeby osób i rodzin bezdomnych, zagrożonych bezdomnością i ich rodzin.</p>	<p>Urząd Miasta: - Wydział Polityki Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach</p>
<p>Od V 2015 - XII 2017 roku realizowano projekt współfinansowany ze środków unijnych pt. „Włącz się ! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”, w ramach którego udzielano wsparcia dla osób wykluczonych społecznie i zawodowo poprzez między innymi świadczenie usługi asystenta osób bezdomnych skierowanej do osób przebywających w placówkach, jak również świadczenie usługi streetworkera, którego zadaniem było udzielanie wsparcia w stosunku do osób bezdomnych przebywających w pomieszczeniach niemieszkalnych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w 2017 roku złożył wniosek o dofinansowanie ze środków unijnych projektu „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”, w ramach którego kontynuowane będą usługi asystenta osoby bezdomnej oraz usługa streetworkingu. Przedsięwzięciem realizowanym w 2017 roku było także prowadzenie przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach pracy socjalnej z osobami i rodzinami zagrożonymi bezdomnością, która miała na celu poprawę sytuacji mieszkaniowej oraz zapobieganie zjawisku bezdomności.</p>		

#### Wskaźniki monitoringu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Rok 2016	Rok 2017	Uwagi	Prognozy /potrzeby 2018
1.	Procentowy (%) udział bezdomnych wg płci, wieku, poziomu wykształcenia i innych zmiennych społeczno - demograficznych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	<p>Płeć: - mężczyźni - 75% - kobiety - 25% Wiek: - 18-40 - 21% - 41-61 - 61% - pow. 60 - 18% Wykształcenie: - podstawowe- 38% - zawodowe - 50% - średnie - 11% - wyższe - 1%</p>	<p>Płeć: - mężczyźni - 78% - kobiety - 22% Wiek: - 18-40 - 21% - 41-61 - 59% - pow. 60 - 20% Wykształcenie: - podstawowe- 42% - zawodowe - 40% - średnie - 16% - wyższe - 1%</p>		Wartość wskaźnika szacuje się na podobnym poziomie.
2.	Liczba realizowanych programów/ projektów aktywizacyjnych dla osób i rodzin bezdomnych, zagrożonych bezdomnością i ich rodzin	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	1	1	"Włącz się ! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach" współfinansowany ze środków RPO WSL 2014-2020 <sup>7</sup>	1

<sup>7</sup> Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

3.	Liczba osób uczestniczących w realizowanych programach/projektach dla osób i rodzin bezdomnych, zagrożonych bezdomnością i ich rodzin	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	71	67	Osoby bezdomne biorące udział w projekcie "Włącz się ! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach".	67
4.	Liczba miejsc w różnych typach infrastruktury wsparcia	Wydział Polityki Społecznej	Noclegownie: 113 Jadłodajnie: 510	Noclegownie: 113 Jadłodajnie: 510		Noclegownie: 113, Jadłodajnie: 510
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	417	417	Schroniska ul. Krakowska 138, Schroniska ul. Orkana 7a, Noclegownia ul. Sienkiewicza 23, Schronisko ul. Dębowa 23, Noclegownia ul. Bracka 18, Ogrzewalnia ul. Sądowa 1, Noclegownia ul. Gliwicka 89a.	417
5.	Liczba osób korzystających z materialnych form wsparcia	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	604	598	Formy wsparcia materialnego: - zasiłki celowe, - zasiłki okresowe, - zasiłki stałe.	598
6.	Liczba osób korzystających z niematerialnych form wsparcia	Wydział Polityki Społecznej	7 497	7 476		5 300
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	687	669	Formy wsparcia niematerialnego: - schronienie, - posiłki, - odzież.	669
7.	Liczba osób (narastająco) korzystających z różnych typów infrastruktury wsparcia	Wydział Polityki Społecznej	Noclegownie: 1 377 Jadłodajnie: 6 120	Noclegownie: 1 356 Jadłodajnie: 6 120		Noclegownie: 1 356 Jadłodajnie: 6 120
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	850	776	Rodzaj infrastruktury: - schroniska, - noclegownie, - ogrzewalnie, - jadłodajnie.	776
8.	Liczba interwencji podejmowanych w środowisku osób bezdomnych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	56	63		63
9.	Liczba wejść/wizyt w skupiskach osób bezdomnych przedstawicieli instytucji/organizacji (np. Straż Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Wydział Polityki Społecznej,	Brak danych dot. liczby wejść	Brak danych dot. liczby wejść.	Liczba osób, z którymi nawiązano kontakt podczas wejść - 400	Liczba osób 400
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	545	647	pracownicy socjalni, streetworkerzy	647

	w Katowicach, organizacje pozarządowe)					
10.	Liczba zespołów skupiających przedstawicieli podmiotów pracujących w obszarze bezdomności	Wydział Polityki Społecznej	1	1		1
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	4	4	Spotkania organizacji i instytucji działających w obszarze pomocy osobom i rodzinom bezdomnym.	4
11.	Liczba podmiotów uczestniczących w spotkaniach zespołów doradczych dotyczących problemu bezdomności.	Wydział Polityki Społecznej	5	4		4
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	15	15	Uczestnicy spotkań <sup>8</sup>	15
12.	Liczba osób bezdomnych, które otrzymały lokal z zasobów miasta/innych zasobów	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	35	44		44

Z analizy powyższych wskaźników wynika, iż w 2017 roku w porównaniu do 2016 roku:

- struktura wiekowa, wykształcenie osób bezdomnych nie uległa zmianie, czyli są to w przeważającej liczbie mężczyźni o wykształceniu zawodowym lub podstawowym,
- infrastruktura przeznaczona dla osób bezdomnych pozostała na podobnym jak w latach poprzednich poziomie, co stanowi odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby, a liczba osób z nich korzystających waha się w niewielkim stopniu,
- w niewielkim stopniu spadła liczba osób korzystających z różnych form wsparcia, natomiast wzrosła liczba interwencji w skupiskach osób bezdomnych,
- w 2017 roku zaobserwowano korzystną tendencję w zakresie wzrostu liczby osób bezdomnych, które otrzymały lokal z zasobów miasta.

**Wskaźnik rezultatu:** Zwiększenie oferty pomocowej dla osób bezdomnych wpływającej korzystnie na poprawę ich sytuacji.

W roku 2017 kontynuowano zadania realizowane w roku 2016 i utrzymano poziom usług na rzecz osób bezdomnych na podobnym poziomie co w roku bazowym. W 2017 roku realizowano działania zmierzające do zwiększenia oferty pomocowej dla osób bezdomnych poprzez usługę streetworkera oraz asystenta osoby bezdomnej oraz pogłębiania współpracy podmiotów działających w obszarze pomocy osobom bezdomnym.

**Wskaźnik rezultatu:** Uzyskanie pełnej diagnozy mapy bezdomności w Katowicach oraz przemian w niej zachodzących w okresie realizacji Strategii.

W ramach uzyskania pełnej diagnozy zjawiska bezdomności na terenie Katowic w 2016 roku odbywało się liczenie osób bezdomnych. W dniu liczenia na terenie Katowic przebywały 694 osoby bezdomne. W roku 2017 kontynuowano ideę liczenia osób bezdomnych, w wyniku której ustalono, że na terenie miasta Katowice przebywa łącznie 697 osób.

<sup>8</sup> Policja, Straż Miejska, Pogotowie Ratunkowe, Izba Wytrzeźwień, Przedstawiciele PKP, Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień, Przedstawiciele Wydziału Polityki Społecznej UM Katowice, Kierownik schronisk dla mężczyzn MOPS, Kierownik schronisk dla kobiet MOPS, TPBA ul. Bracka 18, GTCH ul. Sienkiewicza 23, CHSD ul. Gliwicka 89a, Caritas ul. Dębowa 23, Siostry Misjonarki Miłości ul. Krasieńskiego 27b, „Futprinśt”.

Informacje pozwalające na diagnozowanie skali zjawiska bezdomności, jego skutków, zasięgu posiadają zarówno pracownicy służb społecznych jak i innych instytucji i organizacji pracujących z osobami bezdomnymi. Kluczowym elementem rzutującym na efektywne wspieranie tej grupy osób potrzebujących jest ścisła współpraca na różnych etapach działań nakierowanych na przeciwdziałanie bezdomności lub ograniczaniu tego zjawiska. Pozwala ona efektywnie i skutecznie pomagać, określać rodzaj i zakres oddziaływań adekwatny do zidentyfikowanych potrzeb.

Na podstawie powyższych wniosków rekomenduje się utrzymanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań w ramach obszaru strategicznego jakim jest przeciwdziałanie bezdomności.

## 7. Problemy osób w wieku senioralnym

**Cel strategiczny:** wzmocnienie zasobów służących zdrowiu i aktywnemu uczestnictwu osób starszych w życiu społecznym, w tym poprzez rozwój wolontariatu i integracji międzypokoleniowej zabezpieczających potrzeby seniorów

### Kierunki działań strategicznych

<b>C7 K<sub>1</sub></b>	Wspieranie aktywności osób starszych i ich integracji międzypokoleniowej.
<b>C7 K<sub>2</sub></b>	Podnoszenie jakości życia seniorów, w tym poprzez rozwijanie infrastruktury pomocowej w środowisku zamieszkania seniorów oraz eliminowanie barier architektonicznych i czynników środowiskowych utrudniających niesamodzielnym seniorom pełnoprawne funkcjonowanie w przestrzeni miejskiej.
<b>C7 K<sub>3</sub></b>	Wspieranie akcji edukacyjnych oraz inicjatyw kulturalnych na rzecz seniorów oraz szkolenie seniorów dla poprawy bezpieczeństwa i wzajemnego wsparcia w środowisku zamieszkania, a także ich aktywizacja społeczna i obywatelska (ze szczególnym uwzględnieniem wolontariatu seniorów).

### Działania

<b>Cel strategiczny:</b> wzmocnienie zasobów służących zdrowiu i aktywnemu uczestnictwu osób starszych w życiu społecznym, w tym rozwój wolontariatu i integracji międzypokoleniowej zabezpieczających potrzeby seniorów		
CEL	DZIAŁANIA	REALIZATOR I PARTNERZY
<b>C7 D<sub>1</sub></b>	1. Promowanie aktywności osób starszych na rzecz zdrowia i sprawności życiowej oraz programów integracji międzypokoleniowej	Urząd Miasta: - Wydział Polityki Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, organizacje pozarządowe
	2. Szkolenie seniorów do wzajemnego wsparcia w środowisku zamieszkania i reagowania na zagrożenia ich bezpieczeństwa.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, organizacje pozarządowe, Policja, Straż Miejska oraz Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe
	3. Wspieranie aktywizacji społecznej i obywatelskiej oraz rozwój wolontariatu seniorów.	Urząd Miasta: - Wydział Polityki Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Rada Seniorów, organizacje pozarządowe
Ad. 1 Miasto Katowice we współpracy z organizacjami pozarządowymi realizuje projekty, które mają za zadanie: przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji osób starszych, zagospodarowanie czasu wolnego, zwiększenie aktywności i uczestnictwa ludzi starszych w życiu społecznym, działalność prozdrowotną i edukacyjną, prowadzenie zajęć z zakresu kultury fizycznej poprzez organizację zajęć sportowych. W ramach poprawy kondycji fizycznej katowickich seniorów miasto Katowice zawarło umowę na realizację zadania publicznego z Klubem Rekreacyjno Sportowym TKKF „Czarni” przy KWK „Wieczorek pn. „Aktywny Senior +60”, które polegało na zapobieganiu wykluczeniu społecznemu osób starszych, organizacji czasu wolnego poprzez udział w zajęciach muzycznych oraz rekreacji ruchowej tj. zajęcia na sali gimnastycznej oraz basenie. Projekt cieszył się dużym powodzeniem wśród katowickich seniorów. Ponadto w ramach aktywizacji społecznej oraz obywatelskiej w mieście Katowice działają Kluby Seniora, w ramach zawartej umowy z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej Śląski Zarząd Wojewódzki. Seniorzy miasta Katowice mogą tam aktywnie i ciekawie spędzać czas oraz rozwijać swoje zainteresowania. W programie były m.in.: wyjścia na koncerty, do kina, do teatru, porady specjalistyczne, w tym zdrowotne, prawne, warsztaty zajęciowe, wykłady oraz pogadanki, spotkania z ciekawymi ludźmi. Kluby Seniora znajdują się w Katowicach przy ul. Witosa 17, ul. Hetmańska 1, ul. Panewnicka 75, ul. Grażyńskiego 5, ul. Al. Korfantego 84a. W ramach zadań związanych z profilaktyką i promocją zdrowia Fundacja Bażantowo realizowała projekt „Zdrowy i aktywny senior”, w ramach którego dofinansowano zajęcia ruchowe (fitness, basen, tenis) dla 110 mieszkańców w wieku pow. 60 roku życia.		

W ramach projektu realizowanego przez Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach pn. „Od przedszkola do seniora” zorganizowano zajęcia z nordic walking dla seniorów. Zajęcia odbywały się dwa razy w tygodniu, a uczestnicy wykonywali ćwiczenia głównie na wolnym powietrzu. Zajęcia były prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach przy udziale studentów studiów stacjonarnych. Z zajęć skorzystało 160 mieszkańców.

W 2017 roku realizowane były przez pracowników Terenowego Punktu Pomocy Społecznej nr 8 i nr 9 Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach programy „Radość życia - wszystko mogę” i „Radość życia”. Spotkania grup wsparcia odbywały się raz w tygodniu (po 3 godziny) w dwóch Miejskich Domach Kultury – w Katowicach - Kostuchnie i w Katowicach – Murckach. Zgodnie z założeniami programu każda grupa miała charakter otwarty z przeznaczeniem dla osób w wieku 50+, starszych lub niepełnosprawnych mieszkańców Katowic. Celem głównym ww. programów była poprawa sprawności funkcjonalnej i jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych, zapewnienie potrzeb towarzyskich, kulturalnych poprzez ich aktywizację w tworzeniu sposobu spędzania czasu wolnego.

Ad. 2

Komenda Miejska Policji w Katowicach, wspólnie z partnerami programu (w tym MOPS Katowice) realizuje w latach 2017 -2018 kolejną edycję programu profilaktyczno - edukacyjnego „Bezpieczna Przystań”. Program ma na celu ograniczenie liczby zdarzeń negatywnych, których ofiarami są osoby starsze, grupa szczególnie narażona na ryzyko stania się ofiarami zdarzeń kryminalnych. Ze względu na pojawiające się nowe zagrożenia związane z rozwojem nowoczesnych technologii program ma także na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu seniorów. Adresatami programu są mieszkańcy Katowic w grupie wiekowej „65+” oraz inne osoby zainteresowane przedmiotową problematyką. W ramach programu w formie „Akademii Bezpiecznego Seniora” przeprowadzony został w 2017 roku cykl 5 spotkań grupy seniorów z partnerami programu obejmujący szeroki zakres bezpieczeństwa tj. z: policjantem (wiktymologiczne aspekty bezpieczeństwa), strażakiem (bezpieczeństwo przeciwpożarowe i zatrucia tlenkiem węgla), pracownikiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (bezpieczeństwo socjalne), przedstawicielem Narodowego Banku Polskiego (bezpieczne finanse) oraz pracownikiem Centrum Powiadomienia Ratunkowego (telefon ratujący życie, ratownictwo medyczne). Seniorzy od specjalistów MOPS Katowice z zakresu bezpieczeństwa socjalnego dowiedzieli się m.in. czym zajmuje się Terenowy Punkt Pomocy Społecznej, do kogo mogą zwrócić się o pomoc oraz jakie usługi oferuje pomoc społeczna. Seniorzy oprócz informacji na temat świadczeń finansowych czy rzeczowych dowiedzieli się, że mogą skorzystać z oferty pomocy opiekuńczej, bezpłatnego poradnictwa prawnego oraz wsparcia w ramach bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (np. psychologicznego, pedagogicznego) oraz w zakresie mediacji, wsparcia terapeutycznego a także usług opiekuńczych, wolontaryjnych, sąsiedzkich czy innych form wsparcia w miejscu zamieszkania. Uczestnicy dodatkowo otrzymali informatory dla seniorów oraz ulotki opisujące zakres działalności Ośrodka.

Ad. 3

W 2017 roku realizowana była pomoc wolontariuszy dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach programu „Stonecznik”. Adresatami programu były osoby starsze, które z powodu swojego wieku oraz osoby niepełnosprawne, które z powodu swych ograniczeń wymagają wsparcia ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. Główny cel pomocy w ramach programu to utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania w odniesieniu do osób starszych i niepełnosprawnych, poszerzenie kontaktów społecznych, aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa. Usługi wolontariuszy realizowane były bezpośrednio w środowisku na rzecz osoby starszej, niepełnosprawnej wymagającej pomocy i wsparcia.

<b>C7 D<sub>2</sub></b>	1. Rozwijanie oferty promocyjnych usług dostępnych w mieście dla osób starszych na bazie Karty Aktywnego Seniora i zasięgu programów pomocowych dla osób w wieku 70+	Urząd Miasta: - Wydział Polityki Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Rada Seniorów, organizacje pozarządowe, miejskie instytucje kultury i podmioty gospodarcze.
	2. Rozwijanie infrastruktury pomocowej dla niesamodzielnych seniorów w ich środowisku zamieszkania	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, organizacje pozarządowe
	3. Diagnozowanie potrzeb i problemów	Urząd Miasta:



	związanych z procesem starzenia się społeczeństwa na terenie miasta.	- Wydział Polityki Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, organizacje pozarządowe
<p>Ad. 1</p> <p>Od 1 kwietnia 2014 roku realizowany jest na terenie Katowic Program „Aktywni Seniorzy”. Został przyjęty uchwałą nr XL/916/13 Rady Miasta Katowice z dnia 11 września 2013 r. w sprawie wprowadzenia na terenie miasta Katowice programu z zakresu polityki społecznej: „Aktywni Seniorzy”. Program skierowany jest do osób, które ukończyły 60 rok życia i zameldowane są w Katowicach. Program „Aktywni Seniorzy” to program ulg dla seniorów zachęcający do korzystania z oferty kulturalnej i sportowej miasta oraz różnorodnych usług. Koordynacją i realizacją programu na zlecenie Urzędu Miasta Katowice zajmuje się Stowarzyszenie „FAMI.LOCK”. Głównym celem programu jest podniesienie aktywności i sprawności mieszkańców Katowic, którzy ukończyli 60 rok życia, poprzez zwiększenie dostępności do dóbr kultury, zachęcanie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i edukacyjnych oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku katowickich seniorów. W 2017 roku w ramach ww. Programu zrealizowano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- wydano 2 012 nowych kart dla katowickich seniorów uprawniających do korzystania z ulg (od początku realizacji programu wydano 8 544 kart),</li> <li>- zawarto 50 nowych porozumień z podmiotami, które udzielają zniżek dla seniorów (od początku realizacji programu zawarto 235 porozumień),</li> <li>- dzięki programowi umożliwiono skorzystanie z oferowanych usług ok. 5 000<sup>9</sup> seniorom.</li> </ul> <p>Zadania na rzecz seniorów w 2017 roku realizowały także miejskie instytucje kultury tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum” realizował zadania na rzecz seniorów poprzez zaoferowanie 50 % zniżki na bilety. Ponadto w ramach programu odbyło się 26 wydarzeń kulturalnych w 2 miejscach: Scena Ateneum przy ul. św. Jana 10 w Katowicach oraz w Galerii Ateneum przy ul. 3 Maja 25 w Katowicach;</li> <li>- Galeria Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach honorowała Kartę Aktywnego Seniora i oferowała bilety wstępu w obniżonej cenie 1,5 zł. Ponadto organizowała bezpłatne warsztaty edukacyjno-artystyczne skierowane do tej grupy wiekowej;</li> <li>- Katowice Miasto Ogrodów - Instytucja Kultury im. K. Bochenek realizowała zadania przeznaczone dla seniorów poprzez projekt Akademia Doświadczenia - warsztaty o różnorodnej tematyce, m.in. szydełkowanie, zdrowe odżywianie, spotkania z podróżnikiem, warsztaty biżuteryjne, wykłady;</li> <li>- Muzeum Historii Katowic udostępniało do zwiedzania wystawy stałe i czasowe we wszystkich obiektach muzealnych z 50 % zniżką do biletu ulgowego w ramach Karty Aktywnego Seniora;</li> <li>- Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach rozwijała usługi dla osób starszych na bazie Karty Aktywnego Seniora i w ramach programów pomocowych dla osób w wieku 70+. W filiach nr 14 i nr 25 utworzono Biblioteczny Klub Seniora, w ramach którego odbywały się spotkania autorskie, koncerty, warsztaty, spotkania edukacyjne czy prelekcje. W pozostałych filiach także odbywały się wydarzenia kierowane do seniorów.</li> <li>- Miejskie Domy Kultury oferowały dla seniorów posiadających Kartę Aktywnego Seniora możliwość korzystania ze zniżek na imprezy z cyklu Dancing Bogucicki i Zawodziański, przedstawienia teatralne, przedstawienia kabaretowe i koncerty, płatne zajęcia kół, kursy komputerowe, spotkania integracyjne dla seniorów.</li> </ul> <p>Ad. 2</p> <p>Pomoc dla niesamodzielnych seniorów w ich środowisku zamieszkania polega głównie na świadczeniu usług opiekuńczych. Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do</p>		

<sup>9</sup> dane niepełne, nie wszyscy partnerzy prywatni przekazali informację o liczbie osób, które skorzystały ze zniżek w ramach programu „Aktywni Seniorzy”

szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Usługi świadczone są przez firmy, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy.

Osoby wymagające z powodu wieku lub niepełnosprawności pomocy innych osób mogą korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie pobytu w rodzinnym domu pomocy. W ramach swojej działalności, rodzinny dom zapewnia usługi bytowe: miejsce pobytu, wyżywienie i utrzymanie w czystości oraz usługi opiekuńcze, pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, niezbędną pomoc w załatwieniu spraw osobistych, a także kontakt z otoczeniem, organizację czasu wolnego, jak również pomoc w zakupie odzieży i obuwia i niezbędnych artykułów osobistego użytku.

Kolejną formą pomocy są Dienne Domy Pomocy Społecznej, które zapewniają swoim pensjonariuszom następujące rodzaje usług: pobyt w godz. 8.00 do 16.00 od poniedziałku do piątku oraz wyżywienie (śniadanie i obiad) na miejscu, posiłki na wynos, usługi higieniczne (natrysk, usługi pralnicze), terapię zajęciową, trening umiejętności, ogólną rehabilitację ruchową, porady i wsparcie psychologiczne indywidualne, grupowe zajęcia psychologa ze społecznością pensjonariuszy, grupy wsparcia, grupy samopomocowe, zebrania społeczności, imprezy organizowane na terenie i poza ośrodkiem wsparcia.

W Katowicach funkcjonują także mieszkania chronione, które zapewniają odpowiednie wsparcie w środowisku i umożliwiają samodzielne życie osobom, które ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez dom pomocy społecznej, a usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są niewystarczające lub ze względu na warunki mieszkaniowe czy bytowe są trudne do realizacji.

Osoby wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby mogą zostać objęte pomocą w postaci umieszczenia w domu pomocy społecznej. Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu. Formy i zakres usług wynikają z indywidualnych potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

Ad. 3

W ramach prowadzonej pracy socjalnej, pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej w Katowicach diagnozują problemy osób starszych, rozpowszechniają ideę wolontariatu, kierują osoby potrzebujące do skorzystania z dostępnych form pomocy. Diagnozowanie potrzeb i problemów osób w wieku senioralnym realizowane było także na potrzeby opracowania projektu „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap” w ramach Poddziałania 9.1.1. RPO WSL 2014-2020<sup>10</sup>. Realizacja projektu rozpoczęła się we wrześniu 2017 roku. Projekt skierowany jest do osób w wieku senioralnym (60 plus) zamieszkujących na terenach rewitalizowanych. Projekt zakłada realizację Programów Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego w dzielnicach: Śródmieście, Załęże, Bogucice, Nikiszowiec-Janów, Zawodzie, Szopienice, działań kulturalnych oraz usług aktywnej integracji.

<b>C7 D<sub>3</sub></b>	1. Ograniczanie czynników utrudniających osobom niepełnosprawnym i niesamodzielnym seniorom pełnoprawne i bezpieczne funkcjonowanie w środowisku zamieszkania	Urząd Miasta: - Wydział Polityki Społecznej, organizacje pozarządowe
-------------------------	---	--

Program „Bezpieczna Przystań” adresowany jest do seniorów oraz wszystkich mieszkańców Katowic, którym na sercu leży bezpieczeństwo osób starszych. Program ten ma na celu wzrost bezpieczeństwa i poczucia bezpieczeństwa seniorów, ograniczenie liczby zdarzeń kryminalnych, z ich udziałem. Program ukierunkowany jest na edukację dot. bezpiecznych zachowań wśród seniorów, jak również wzmocnienie społecznego zaangażowania w troskę o bezpieczeństwo osób starszych. W 2017 roku w ramach programu odbyło się 40 spotkań edukacyjno- profilaktycznych, w tym 29 w ramach cyklu „Akademia Bezpiecznego seniora”, w których uczestniczyło 806 seniorów. Działania nakierowane na pełnoprawne i bezpieczne funkcjonowanie seniorów podejmowali w ramach świadczonej pracy socjalnej pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

<sup>10</sup> Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

## Wskaźniki monitoringu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Rok 2016	Rok 2017	Uwagi	Prognozy/ potrzeby 2018
1.	Liczba miejsc pobytu w Domach Pomocy Społecznej na terenie Katowic oraz liczba osób korzystających	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	Liczba miejsc - 283 Liczba osób - 965	Liczba miejsc - 283 Liczba osób - 1002	- DPS „PRZYSTAŃ” ul. Adamskiego 22 – 88 miejsc, - DPS „ZACISZE” ul. Traktorzystów 42 – 98 miejsc, - DPS „SENIOR RESIDENCE” ul. Pijarska 4 – 97 miejsc. Liczba osób korzystających z DPS na terenie Katowic – 360 osób. Liczba osób korzystających z DPS poza Katowicami – 642 osoby.	Liczba miejsc - 283 Liczba osób: - 346 osób - na terenie Katowic - 564 osób - poza Katowicami
2.	Liczba osób korzystających z mieszkań chronionych dla osób starszych i dla starszych lub niepełnosprawnych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	9	10	Mieszkanie chronione dla osób starszych ul. Łętowskiego 6a – 8 miejsc/ skorzystało 10 osób. Mieszkanie dla osób starszych i niepełnosprawnych opisano w celu 5. Wspieranie osób niepełnosprawnych.	10
3.	Liczba miejsc i osób korzystających z Rodzinnego Domu Pomocy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	liczba miejsc - 8 liczba osób - 8	liczba miejsc - 8 liczba osób - 11	Rodzinny Dom Pomocy, ul. Krupińskiego 11.	liczba miejsc – 8, liczba osób - 8
4.	Liczba osób korzystających z dziennych domów pomocy społecznej na terenie Katowic	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	535 - pobyt, 360 - posiłki na wynos	537 - pobyt, 364 - posiłki na wynos	DDPS nr 1 ul. Czecha 2 – 68 osób w ramach pobytu/ 25 osób w ramach posiłków na wynos, DDPS nr 2 ul. Głogowska 23 - 58 osób w ramach pobytu/ 38 osób w ramach posiłków na wynos, DDPS nr 3 ul. Tysiąclecia 45 - 45 osób w ramach pobytu/ 28 osób w ramach posiłków na wynos, DDPS nr 4 ul. Wiślana 9 – 56 osób w ramach pobytu/ 48 osób w ramach posiłków na wynos, DDPS nr 5 ul. Świdnicka 35a - 55 osób w ramach pobytu/ 44 osoby w ramach posiłków na wynos, DDPS nr 6 ul. Oblatów 24 - 118 osób w ramach pobytu/ 93 osób w ramach posiłków na wynos, DDPS nr 7 ul. Gliwicka 74a - 54 osoby w ramach pobytu/ 28 osób w ramach posiłków na wynos, DDPS ul. Dębowa 23 – 40 osób w ramach pobytu/ 27 osób w ramach posiłków na wynos, 9. DDPS ul. Brata Alberta 4 - 43 osoby w ramach pobytu/	Liczba miejsc – 689  Liczba osób – 537 pobyt / 364 posiłki na wynos

					33 osoby w ramach posiłków na wynos.	
5.	Liczba specjalistycznych miejsc leczenia osób starszych, na oddziałach geriatrycznych i innych oddziałach szpitalnych w Katowicach	Wydział Zdrowia NWiPW	158 łóżek geriatrycznych	158 łóżek geriatrycznych	- „EMC Silesia” sp. z o.o. ul. Morawa 31 Katowice – 60 łóżek, - Katowickie Centrum Onkologii ul. Józefowska 119 – 58 łóżek, - Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 7 ul. Ziołowa 45-47 – 40 łóżek	158
6.	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej dla osób starszych do ogólnej liczby miejsc w domach pomocy społecznej dla osób starszych w Katowicach	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	Liczba osób – 169 Liczba miejsc - 283	Liczba osób – 186 Liczba miejsc - 283	Stan na 31.12.2017 r. liczba osób oczekujących na umieszczenie w dps dla osób w podeszłym wieku oraz w dps dla osób przewlekle somatycznie chorych w Katowicach. Liczba miejsc w 2 dps dla osób w podeszłym wieku oraz 1 dps dla osób przewlekle somatycznie chorych w Katowicach.	Liczba osób – 181 Liczba miejsc - 283
7.	Liczba Klubów Seniora działających w Katowicach	Wydział Polityki Społecznej	5	5		5
8.	Liczba osób korzystających z Karty Aktywnego Seniora	Wydział Polityki Społecznej	1 818	2 012		2 300
9.	Liczba uczestniczących w programie Siedemdziesiąt plus	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	3 479  oraz 159 (z PFRON skorzystało)	3 607  82 osoby (PFRON)	1 753 – liczba osób, które skorzystały ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej (m.in. w formie zasiłku celowego na opał, leki, zasiłku okresowego, zasiłku stałego, usług opiekuńczych, usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej, Domu Pomocy Społecznej), 1 097 – liczba osób, które skorzystały z zasiłku pielęgnacyjnego wypłacanego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych (w tym 294 osób z tytułu wieku oraz 803 osoby z tytułu niepełnosprawności), 757 – liczba osób, które skorzystały z dodatku mieszkaniowego wypłacanego na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych, w tym 493 osób skorzystało również z dodatku energetycznego wypłacanego na podstawie ustawy Prawo energetyczne. Z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 607  82 osoby (PFRON)

					skorzystało: - 71 osób w formie turnusu rehabilitacyjnego, - 2 osoby w formie usuwania barier w komunikowaniu się, - 9 osób w formie dofinansowania do sprzętu	
10.	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	1 793	1 711	1 711 osób skorzystało z usług opiekuńczych, w tym 249 ze specjalistycznych usług opiekuńczych. W podanej liczbie osób występują przypadki, że ta sama osoba ma przyznane dwa rodzaje usług.	1 822 osoby, w tym 249 osób ze specjalistycznymi usługami opiekuńczymi
11.	Liczba osób w wieku senioralnym korzystających z usług opiekuńczych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	1 303	1 397	1397 – liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w wieku poprodukcyjnym (kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej). W podanej liczbie osób występują przypadki, że ta sama osoba ma przyznane dwa rodzaje usług.	Liczba osób - 1498
12.	Liczba organizacji pozarządowych realizujących programy na rzecz osób starszych na zlecenie miasta lub we współpracy z jednostkami samorządowymi	Wydział Polityki Społecznej	13	20		25
13.	Liczba szkoleń dla seniorów dotyczących wzajemnego wsparcia w środowisku zamieszkania i reagowania na zagrożenia ich bezpieczeństwa	Wydział Polityki Społecznej	14	40		52
14.	Liczba seniorów uczestniczących w szkoleniach dotyczących wzajemnego wsparcia w środowisku zamieszkania i reagowania na zagrożenia ich bezpieczeństwa	Wydział Polityki Społecznej	301	806		1 200

Z analizy powyższych wskaźników wynika, iż w 2017 roku w porównaniu do 2016 roku:

- infrastruktura pomocowa dla osób starszych tj. dzienne domy pomocy społecznej, mieszkania chronione dla osób starszych, Rodzinny Dom Pomocy nie uległa zmianie, natomiast nieznacznie wzrosła liczba osób korzystających z tej infrastruktury,
- stała jest także liczba specjalistycznych miejsc leczenia osób starszych, na oddziałach geriatrycznych i innych oddziałach szpitalnych w Katowicach,
- wzrosła nieznacznie liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej dla osób starszych przy zachowaniu stałej ogólnej liczby miejsc w domach pomocy społecznej dla osób starszych w Katowicach,
- wzrosła liczba osób korzystających z Karty Aktywnego Seniora oraz programu Siedemdziesiąt plus,
- wzrosła liczba osób w wieku senioralnym korzystających z usług opiekuńczych przy niewielkim ogólnym spadku osób korzystających z tego rodzaju usług,
- wzrosła liczba szkoleń dla seniorów dotyczących wzajemnego wsparcia w środowisku zamieszkania i reagowania na zagrożenia ich bezpieczeństwa oraz liczba uczestniczących w nich osób.

**Wskaźnik rezultatu:** Poprawa warunków pozwalających osobom w wieku senioralnym utrzymywanie jak najdłużej aktywności osobistej, zawodowej i społecznej oraz zapewnienie wsparcia i opieki osobom niesamodzielnym.

W mieście Katowice, podobnie jak w całym kraju w związku z procesem starzenia się społeczeństwa daje się zauważyć w strukturze społecznej stały wzrost udziału osób w wieku powyżej 60 roku życia. Miasto Katowice przykłada dużą wagę do rozwoju polityki senioralnej w mieście. Kluczowe obszary działań w zakresie polityki senioralnej to: zdrowie i samodzielność, aktywność zawodowa, aktywność edukacyjna, społeczna i kulturalna, oraz relacje międzypokoleniowe. W 2017 roku realizowano działania mające na celu:

- zapewnienie szeroko rozumianego poczucie bezpieczeństwa (socjalne, zdrowotne, fizyczne, prawne i konsumenckie) m.in. poprzez realizację programu „Bezpieczna przystań”,
- szansę nabywania niezbędnych we współczesnym świecie kompetencji, kreatywności, rozwijania zainteresowań m.in. poprzez realizację programu „Aktywni Seniorzy”;
- możliwość integracji w wymiarze zarówno wewnątrz (Kluby Seniora) jak i międzypokoleniowym „Program Babcia, dziadek i ja w Katowicach”,
- możliwość wydłużenia niezależnego i aktywnego życia osób w podeszłym wieku poprzez organizację zajęć sportowych, oraz zachęcania do aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu,
- podniesienie jakości życia osób po ukończeniu siedemdziesiątego roku życia poprzez realizację Miejskiego Program Pomocy dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych „Siedemdziesiąt Plus”,
- współpracę z organizacjami pozarządowymi, fundacjami i innymi instytucjami miejskimi na rzecz budowania lokalnych sieci wsparcia,
- promowanie wolontariatu jako formy wsparcia osób w wieku senioralnym,
- zapewnienie pomocy dla niesamodzielnym seniorów przede wszystkim w ich środowisku zamieszkania poprzez usługi opiekuńcze, usługi w dziennym domu pomocy społecznej, mieszkaniu chronionym, a jeśli osoba wymaga całodobowej opieki, zapewnienie pobytu w domu pomocy społecznej.

Na podstawie powyższych wniosków rekomenduje się rozwijanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań w ramach obszaru strategicznego jakim jest wsparcie osób w wieku senioralnym.

## 8. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

**Cel strategiczny:** zwiększenie partycypacji obywatelskiej mieszkańców i roli organizacji pozarządowych w realizowaniu polityki społecznej miasta

### Kierunki działań strategicznych

<b>C8 K<sub>1</sub></b>	Uaktywnienie dzielnicowych społeczności do uczestnictwa w procesie realizacji budżetu obywatelskiego oraz edukacja obywatelska i aktywizacja mieszkańców Katowic, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży szkolnej oraz seniorów m.in. poprzez Centrum Organizacji Pozarządowych.
<b>C8 K<sub>2</sub></b>	Rozwijanie i pogłębianie współpracy instytucji samorządowych z organizacjami sektora pozarządowego, w tym doskonalenie internetowej komunikacji instytucji samorządowych z sektorem organizacji społecznych i aktualizowanie publikowanych informacji o planowanych oraz realizowanych wspólnych projektach.
<b>C8 K<sub>3</sub></b>	Wzmacnianie potencjału mieszkańców Katowic poprzez wzbogacanie/wyposażanie ich w wiedzę obywatelską (ułatwiająca funkcjonowanie w społeczeństwie) dotyczącą uprawnień oraz obowiązków wynikających z regulacji prawnych i procedur.

### Działania

<b>Cel strategiczny:</b> zwiększenie partycypacji obywatelskiej mieszkańców i roli organizacji pozarządowych w realizowaniu polityki społecznej miasta		
<b>CEL</b>	<b>DZIAŁANIA</b>	<b>REALIZATOR I PARTNERZY</b>
<b>C8 D<sub>1</sub></b>	<p>1. Organizowanie spotkań informacyjnych, konsultacji, szkoleń dla społeczności lokalnych oraz organizacji pozarządowych nakierowanych na aktywność obywatelską, w tym w szczególności zachęcanie młodzieży szkolnej oraz seniorów do aktywności wolontaryjnej i udziału w inicjatywach organizacji pozarządowych oraz samorządowych projektach i programach wsparcia.</p> <p>2. Skuteczne docieranie do mieszkańców Katowic z informacjami o mechanizmach partycypacyjnych stosowanych przez Urząd Miasta Katowice (z wykorzystaniem różnych kanałów/form przekazywania informacji np. strona www, informator miejski etc).</p> <p>3. Diagnozowanie potrzeb i problemów związanych z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego w Katowicach.</p>	Prezydent Miasta Katowice, Urząd Miasta: - komórki organizacyjne Urzędu Miasta Katowice, jednostki organizacyjne Miasta Katowice, Centrum Organizacji Pozarządowych, organizacje pozarządowe
Ad. 1	<p>W zakresie konsultacji społecznych z mieszkańcami w 2017 roku, Wydział Komunikacji Społecznej zrealizował następujące procesy konsultacyjne (dwa procesy o charakterze ogólnomiejskim oraz dwa procesy o charakterze lokalnym).</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Konsultacje społeczne dot. zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń w mieście Katowice (zarządzenie nr 1235/2017 Prezydenta miasta Katowice z dnia 14 lutego 2017 r.). Łącznie w konsultacjach wzięło udział 1 406 osób (w tym 1 347 zaangażowało się poprzez wypełnienie formularza ankietowego).</li><li>- Konsultacje społeczne dot. wejścia miasta Katowice w skład związku metropolitalnego w województwie śląskim (zarządzenie nr 1326/2017 Prezydenta Miasta Katowice z dnia 11 kwietnia 2017 r.). Do uczestnictwa w procesie zaproszono wszystkich mieszkańców Katowic. W konsultacjach wzięło udział 1 589 osób, w tym 331 wypełniło ankietę w formie tradycyjnej, a 1 258 mieszkańców skorzystało z możliwości wypełnienia ankiety online. Spośród ważnych głosów – 94 % mieszkańców Katowic wyraziło chęć przystąpienia do związku metropolitalnego.</li><li>- Konsultacje społeczne dot. budowy kanalizacji deszczowej wraz z otwartym zbiornikiem retencyjnym w rejonie ulicy Szpaków i Sikorek (zarządzenie nr 1277/2017 Prezydenta Miasta Katowice z dnia 14 marca</li></ul>	

2017 r.). Konsultacje społeczne miały charakter lokalny. Łącznie zaproszenie do wyrażenia opinii objęło 36 nieruchomości. W ramach badania ankietowego zwrócono do Urzędu Miasta Katowice 18 wypełnionych ankiet. W konsultacjach społecznych łącznie wzięło udział 31 osób, w tym 2 właściciele nieruchomości wyraziło brak zdania, 2 właściciele pozytywnie odniosło się do planów modernizacji zbiornika, a 27 osób sprzeciwiło się planom realizacji przedmiotowej inwestycji.

- Konsultacje społeczne dot. zmian nazw ulic 9-go Maja, Brunona Jasieńskiego, Leona Kruczkowskiego, Oskara Lange, Włodzimierza Stahla i Lucjana Szenwalda (zarządzenie nr 1583/2017 Prezydenta Miasta Katowice z dnia 8 września 2017 r.). Konsultacje społeczne miały charakter lokalny. W ramach badania ankietowego zwrócono do Urzędu Miasta Katowice łącznie 68 formularzy konsultacyjnych (28 formularzy wypełnionych online oraz 40 formularzy papierowych). W konsultacjach społecznych łącznie wzięły udział 84 osoby, które wyraziły swoje opinie za pośrednictwem 68 wypełnionych formularzy.

W 2017 roku w Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Młyńskiej 5 (zadanie publiczne zlecone przez Prezydenta miasta Katowice) realizowano szkolenia dla wolontariuszy (zarówno rozpoczynających aktywność w ramach wolontariatu, jak i aktywnych wolontariuszy). Łącznie przeprowadzono 6 szkoleń dla wolontariuszy: szkolenia ogólne dot. podstaw wolontariatu, „Kreatywne zajęcia dla dzieci”, „Gry i zabawy podwórkowe dla dzieci”, „Wolontariat na rzecz zwierząt”, „Wolontariat na rzecz seniorów”.

W Centrum Organizacji Pozarządowych odbyły się także spotkania tematyczne dla przedstawicieli organizacji pozarządowych w obszarze wolontariatu (12 spotkań): na temat wolontariatu europejskiego, o współpracy organizacji pozarządowych ze szkolnymi klubami wolontariatu, o nowych technologiach w pracy koordynatora wolontariatu, o promowaniu wolontariatu i rekrutacji wolontariuszy, w formie warsztatu „Jak zmotywować grupę i samego siebie do wolontariatu”, o tematyce wolontariatu pracowniczego, w formie warsztatu z zakresu skutecznej komunikacji w zespole, w formie warsztatu z zakresu rozwiązywania sytuacji trudnych w pracy z wolontariuszami, dotyczące zakończenia współpracy z wolontariuszami, o tematyce integracji wolontariuszy, o współpracy organizacji pozarządowych ze szkolnymi klubami wolontariatu z uwzględnieniem zmian po reformie oświaty i spotkanie podsumowujące rok pod kątem wolontariatu w organizacjach.

W Centrum Organizacji Pozarządowych odbyły się także dwa szkolenia dla koordynatorów wolontariatu prowadzone zgodnie z standardami przygotowanymi przez Ogólnopolską Sieć Centrów Wolontariatu. Na szkoleniach wiedzę merytoryczną połączono z warsztatami, technikami twórczymi oraz wypracowaniem rozwiązań przenoszonych później do organizacji.

W 2017 roku Wydział Polityki Społecznej zlecał organizacjom pozarządowym zadania publiczne z zakresu „aktywizacji społeczności lokalnej i promocji społeczeństwa obywatelskiego” oraz „promocji i organizacji wolontariatu”. Hospicjum św. Franciszka realizowało projekt „Promocja i organizacja wolontariatu w hospicjum św. Franciszka”, gdzie grupą docelową były głównie dzieci i młodzież szkolna 21 placówek edukacyjnych. W efekcie działań zwiększyła się liczba wolontariuszy o 25 osób.

Hospicjum Cordis realizowało projekt „Promocja i organizacja wolontariatu hospicyjnego - Chcieć to móc”, gdzie grupą docelową byli w szczególności młodzież szkolna, studenci oraz osoby w wieku 50+ (ponad 300 osób).

Parafia Ewangelicko - Augsburska w Katowicach realizowała projekt „Młodzieżowe i nie tylko społeczeństwo obywatelskie”, gdzie grupą docelową były różne środowiska lokalne (dzieci, młodzież, seniorzy, jednostki samorządowe, organizacje społeczne). W ramach działań między innymi aktywizowano i mobilizowano młodzież, seniorów i społeczeństwo lokalne do wspólnych inicjatyw na rzecz rozwijania ważnych lokalnych – dzielnicowych problemów.

W marcu 2017 roku wyemitowano na antenie Radia Katowice audycję, której tematyką była m.in. aktywność obywatelska oraz angażowanie się w działania wspierające (w tym w ramach np. programów wolontaryjnych). W studio gościli i odpowiadali na pytania słuchaczy koordynator programu „Bezpieczna przystań” z Policji oraz pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

W grudniu 2017 roku koordynator programu wolontaryjnego realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadził spotkanie informacyjno-edukacyjne w ramach zajęć lekcyjnych dla około 20 uczniów klas pierwszych szkoły Poligraficzo – Mechanicznej w Piotrowicach. W trakcie zajęć poruszono zagadnienia takie jak: aktywność obywatelska, angażowanie się w działania wspierające (w tym w ramach programów wolontaryjnych).



## Ad. 2

Celem skutecznego dotarcia o mieszkańców Katowic z informacjami o mechanizmach partycypacyjnych, Urząd Miasta Katowice:

- wykorzystuje kanały elektroniczne – system powiadomień SMS (KISS), portal miejski, stronę internetową konsultacje.katowice.eu, stronę Budżetu Obywatelskiego, profile na portalach społecznościowych Facebooku i twitterze – (oficjalne profile miasta Katowice oraz BO), a także zamieszcza posty sponsorowane,
- za pośrednictwem Wydziału Komunikacji Społecznej nawiązuje kontakt z odpowiednimi radami jednostek pomocniczych, które przy wykorzystaniu własnych kanałów w Internecie włączają się w dystrybuowanie informacji o działaniach, informuje o działaniach lokalne media, np. w cotygodniowym biuletynie dla dziennikarzy, przygotowuje cotygodniowy informator dla mieszkańców w formie elektronicznej,
- dystrybuuje wśród mieszkańców bezpłatny comiesięczny informator miejski Nasze Katowice,
- w przypadku promocji kolejnej edycji Budżetu Obywatelskiego każdorazowo przygotowuje plakaty i ulotki, które następnie są dystrybuowane w dzielnicowych instytucjach miejskich – domach kultury i bibliotekach, a także placówkach oświatowych – szkołach i przedszkolach. Często ulotki i/lub plakaty zostawia się w sklepach, przychodniach itp., wywiesza na słupach ogłoszeniowych i tablicach informacyjnych. Nawiązywana była współpraca ze spółdzielniami mieszkaniowymi, które zajmują się kolportażem plakatów w budynkach mieszkalnych. W działania włączają się również lokalni aktywiści oraz radni jednostek pomocniczych.

Podczas prowadzenia akcji informacyjno-edukacyjnej w sprawie „Budżetu Obywatelskiego 2018” wykorzystane zostały różne kanały komunikacyjne, dostosowane do zróżnicowanych grup mieszkańców w celu jak najszerszego informowania o podejmowanych działaniach konsultacyjnych. Prócz kanałów komunikacji elektronicznej, w trakcie akcji rozdystrybuowano: 5 tysięcy ulotek skierowanych do młodzieży, zawierających cennik miejski i harmonogram, 4 tysiące folderów informacyjnych szczegółowo opisujących „Budżet Obywatelski Katowice 2018” i 8 tysięcy ulotek informujących o tym kto, w jaki sposób i gdzie może zagłosować. Przygotowano i rozdystrybuowano także 15 tysięcy plakatów w trzech rodzajach: promujących lokalne spotkania informacyjne (5 tys.), promujących głosowanie (5 tys.) oraz „pustych” do wypełnienia przez wnioskodawców (5 tys.), umożliwiających promowanie projektów. Zorganizowano cykl otwartych spotkań z mieszkańcami wszystkich 22 jednostek pomocniczych miasta. We wszystkich 22 jednostkach pomocniczych Katowic działało także 35 oznakowanych Dzielnicowych Punktów Informacyjnych. W celach promocyjnych skorzystano również z takich nośników jak: monitory w Biurze Obsługi Mieszkańca (Rynek 1), infokioski zlokalizowane na katowickim Rynku, city-lighty z informacją o głosowaniu, reklamy w autobusach kursujących po Katowicach. Dodatkowo w pierwszym tygodniu głosowania (tj. 11-17.09) przed seansami w kinie Światowid wyświetlany był film zachęcający do udziału w głosowaniu. Opracowano i dystrybuowano egzemplarze specjalnego wydania „Naszych Katowic” w całości poświęconego Budżetowi Obywatelskiemu. Nakład wydania wyniósł 140 tys. egzemplarzy. Ważnym elementem promocji było również uczestnictwo stoiska „Budżetu Obywatelskiego 2018” w dwóch wydarzeniach cyklicznych odbywających się na katowickim Rynku. Stoisko Budżetu Obywatelskiego obecne było na Festiwalu Organizacji Pozarządowych (09.09.2017 r.) oraz podczas III Dni Energii Miasta Katowice (23.09.2017 r.), gdzie przez kilka godzin mieszkańcy mogli oddawać głosy na wybrane przez siebie projekty.

## Ad.3

Celem zdiagnozowania potrzeb i problemów związanych z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego w Katowicach, biuro Pełnomocnika Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych przeprowadziło badanie ankietowe wśród organizacji pozarządowych, które miało charakter anonimowy. Treść ankiety została zaakceptowana przez Powiatową Radę Działalności Pożytku Publicznego w Katowicach IV kadencji.

Celem badania było zdiagnozowanie opinii organizacji pozarządowych w zakresie:

- oceny jakości współpracy z samorządem w okresie ostatnich 12 miesięcy tj. za 2017 rok,
- identyfikacji barier, które utrudniają rozwój relacji na linii organizacje pozarządowe - samorząd.

Wyniki ankiety ogólnie pokazują, że poziom współpracy jest dobrze oceniany, ale trudno wyciągnąć globalne wnioski ze względu na niską reprezentatywność ankiety (w badaniu wzięli udział reprezentanci 50 organizacji pozarządowych/ na 300 organizacji współpracujących finansowo z UM Katowice). W części opisowej ankiety wymieniono szereg zalet i wad w zakresie oceny współpracy w różnych obszarach, które niejednokrotnie były dla siebie przeciwstawne. Wyniki ankiety przedstawiono Powiatowej Radzie Działalności Pożytku Publicznego

w Katowicach.

Diagnoza potrzeb i problemów związanych z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego w Katowicach odbywa się na bieżąco, tj. podczas comiesięcznych posiedzeń Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Katowicach, na comiesięcznych spotkaniach Zespołu doradczego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podczas konsultacji programu współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na rok następny.

Ważną rolę zarówno w diagnozowaniu potrzeb, jak i działań na rzecz wzmocnienia instytucjonalnego organizacji pozarządowych pełni Katowickie Centrum Organizacji Pozarządowych. Zgodnie z wolą Prezydenta Miasta Katowice Centrum Organizacji Pozarządowych działa w dwóch lokalizacjach, tj. przy ul. Młyńskiej 5 oraz ul. Kopernika 14, by Miasto Katowice jeszcze lepiej mogło wspierać organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, a jednocześnie by zachęcać mieszkańców do większej aktywności.

Liczbowe określenie skali działań zrealizowanych przez Centrum Organizacji Pozarządowych w 2017 roku:

- 164 organizacje skorzystały ze wsparcia Centrum, w ramach szkoleń, porad, udostępnienia sal, współorganizacji wydarzeń (300 zaplanowano do końca 2020 roku),
- 19 organizacji ma swoją siedzibę w Centrum Organizacji Pozarządowych,
- 40 godzin dyżurów doradczych przeprowadzono każdym w miesiącu (doradztwo ogólne, specjalistyczne księgowo i marketingowe),
- 2 045 udostępnień sal i 300 udostępnień sprzętu (wsparcie w bieżącej działalności),
- 102 porady i pośredniczenia na zaplanowanych 100 w każdym roku (Młyńska 5),
- 12 szkoleń na 10 zaplanowanych rocznie (Kopernika 14),
- 20 spotkań dotyczących wolontariatu na 20 spotkań rocznie (Młyńska 5),
- 6 spotkań branżowych na 6 zaplanowanych rocznie (Kopernika 14),
- 6 wystaw Galerii Aktywnych na 6 wystaw rocznie. (Młyńska 5).

Dostęp dla organizacji pozarządowych do wszelkich usług oferowanych przez Centrum Organizacji Pozarządowych jest bezpłatny. Oferta Centrum jest dostosowywana do zmieniających się potrzeb organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i aktywnych mieszkańców naszego miasta.

<b>C8 D2</b>	1. Przekazywanie zadań publicznych zleczonych przez miasto Katowice do realizacji organizacjom pozarządowym, w tym realizowanie wspólnie projektów/programów także przy wykorzystaniu formuły partnerstwa. 2. Doskonalenie komunikacji, w tym internetowej z sektorem organizacji pozarządowych dla przekazywania informacji o konkursach ofert oraz realizowanych programach pomocowych i aktywności obywatelskiej stowarzyszeń.	Urząd Miasta: - Wydział Polityki Społecznej – Pełnomocnik ds. organizacji pozarządowych, - komórki organizacyjne Urzędu Miasta Katowice, jednostki miejskie - realizatorzy rocznego programu współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi, Centrum Organizacji Pozarządowych, organizacje pozarządowe Wydział Promocji
--------------	--	--

Ad.1.

Rodzaje zadań publicznych zleczonych organizacjom pozarządowym i wysokość środków przeznaczonych na te zadania w 2017 roku przedstawiono w poniższej tabeli:

Zadania publiczne zlecone do realizacji organizacjom pozarządowym w 2017 roku	Wydatki 1.01-31.12.2017r.	udział % w całości wydatków
pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównanie szans tych rodzin i osób	9 031 768,38	24,73%
wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej	4 554 443,17	12,47%
udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększenie świadomości prawnej społeczeństwa	372 579,17	1,02%
integracja i aktywizacja osób starszych, w tym kombatantów i osób represjonowanych	2 253 261,80	6,17%

ochrona i promocja zdrowia	109 789,46	0,30%
przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	448 513,50	1,23%
działania na rzecz osób niepełnosprawnych	3 523 542,57	9,65%
kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego oraz podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej i regionalnej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej w ramach zaspakajania potrzeb kulturalnych mieszkańców Miasta oraz realizacji zadań własnych gminy i powiatu	3 729 658,83	10,21%
kultura fizyczna, sport, turystyka i rekreacja	11 837 355,47	32,41%
ekologia i ochrona środowiska	84 155,00	0,23%
edukacja, oświata i wychowanie	89 895,87	0,25%
promocja i organizacja wolontariatu	39 972,12	0,11%
aktywizacja społeczności lokalnych i promocja społeczeństwa obywatelskiego oraz świadomości prawnej obywateli	104 232,22	0,28%
prowadzenie centrum organizacji pozarządowych	252 145,00	0,69%
działalność charytatywna	50 000,00	0,14%
działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka	38 687,00	0,11%
<b>Razem</b>	<b>36 519 999,56</b>	<b>100,00%</b>

#### Ad. 2

W zakresie doskonalenie komunikacji, w tym internetowej z sektorem organizacji pozarządowych podejmowano następujące działania w 2017 roku:

- prowadzono serwis informacyjny na stronach internetowych Urzędu Miasta Katowice ([www.katowice.eu/ngo](http://www.katowice.eu/ngo)) poświęcony organizacjom pozarządowym, redagowany przez Pełnomocnika Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych oraz udostępniano miejsce na stronie internetowej organizacjom pozarządowym współpracującym z miastem Katowice;
- celem popularyzowania i promocji działań organizacji pozarządowych publikowano informacje w tym zakresie na stronie internetowej i portalu społecznościowym Facebook, na twitterze, w cotygodniowym biuletynie dla dziennikarzy i dla mieszkańców;
- wszystkie informacje zamieszczone na stronie internetowej [www.katowice.eu/ngo](http://www.katowice.eu/ngo) przesyłano regularnie newsletterem z biura Pełnomocnika Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych do organizacji pozarządowych dostępnych w bazie mailingowej (informacje o wydarzeniach organizacji oraz informacje kierowane z poszczególnych wydziałów Urzędu Miasta Katowice o planowanych spotkaniach, dotyczące zmian w przepisach prawnych itp., w 2017 roku wysłano 57 newsletterów;
- promowano działalność organizacji pozarządowych w bezpłatnym informatorze miejskim „Nasze Katowice” oraz poprzez realizację programów informacyjno-telewizyjnych przez interaktywną telewizję Com TV – relacje zamieszczano na stronie [www.katowicetv.eu](http://www.katowicetv.eu);
- w listopadzie 2017 roku zorganizowano spotkania zespołów doradczych i konsultacje branżowe dla organizacji w związku z planowanym ogłoszeniem otwartych konkursów ofert na zadania publiczne planowane do realizacji w 2018 roku.

Organizacjom pozarządowym zostały udostępnione kanały informacyjne, którymi dysponuje Wydział Promocji, m.in. miejska strona Katowice.eu, miejski profil na Facebooku.

<b>C8 D<sub>3</sub></b>	1.Rozwijanie form konsultacji prawnych i poradnictwa eksperckiego dla mieszkańców pozbawionych informacji o swoich uprawnieniach do ochrony i pomocy socjalnej. 2.Tworzenie i wdrażanie przedsięwzięć odpowiadających na potrzeby grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym we współpracy ze społecznością lokalną.	Urząd Miasta: -Wydział Polityki Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, organizacje pozarządowe
-------------------------	---	--

#### Ad. 1

Od dnia 11.01.2016 roku w mieście Katowice można korzystać z „Nieodpłatnej pomocy prawnej” udzielanej na podstawie ustawy w dnia 5 sierpnia 2015 roku o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej.

Zgodnie z przepisami ustawy miasto Katowice zorganizowało 12 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, w tym połowa z nich prowadzona jest przez organizacje pozarządowe wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert, a połowę obsługują adwokaci i radcy prawni wskazani przez Okręgową Radę Adwokacką i Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych.

Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje osobie:

- której w okresie 12 miesięcy poprzedzających zwrócenie się o udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej zostało przyznane świadczenie z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.) i wobec której w tym okresie nie wydano decyzji o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia lub
- która posiada ważną Kartę Dużej Rodziny, o której mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2017 r. poz. 1832);
- uzyskała zaświadczenie, o którym mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1255 z późn.zm.) lub
- która posiada ważną legitymację weterana albo legitymację weterana poszkodowanego, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa (Dz. U. Nr 205, poz. 1203) lub
- która nie ukończyła 26 lat lub
- która ukończyła 65 lat lub
- która w wyniku wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej znalazła się w sytuacji zagrożenia lub poniosła straty;
- która jest w ciąży (w zakresie związanym z ciążą i urodzeniem dziecka, w szczególności praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych).

Poradnictwo prawne obejmuje:

- poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, przysługujących jej uprawnieniach lub o spoczywających na niej obowiązkach;
- wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania sprawy;
- udzielania pomocy w sporządzaniu projektu pisma w sprawach prawnych;
- udzielania pomocy w sporządzaniu projektu pisma o zwolnienie z kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowo-administracyjnym.

Nieodpłatna pomoc prawna nie obejmuje spraw:

- podatkowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej,
- z zakresu prawa celnego, dewizowego i handlowego,
- związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, z wyjątkiem przygotowania do rozpoczęcia tej działalności.

Informacji dotyczących pomocy socjalnej udzielają pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach w 10 Terenowych Punktach Pomocy Społecznej zlokalizowanych w dzielnicach miasta, ośrodkach wsparcia oraz Dziale Poradnictwa i Informacji zlokalizowanym w siedzibie MOPS przy ul. Jagiellońskiej 17.

Ad. 2.

Tworzenie i wdrażanie przedsięwzięć odpowiadających na potrzeby grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym we współpracy ze społecznością lokalną realizowane było w 2017 roku m.in. poprzez inicjatywy lokalne, na realizację których w każdym roku w budżecie miasta Katowice tworzy się rezerwę celową w wysokości 1 000 000 zł. Wśród inicjatyw lokalnych są działania dotyczące działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, czy działalności charytatywnej.

W 2017 roku wydziały Urzędu Miasta Katowice i jednostki miejskie wspólnie z mieszkańcami Katowic zrealizowały 63 inicjatywy lokalne.

W 2017 roku, w ramach projektu współfinansowanego ze środków unijnych pt. „Włącz się – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowano programy aktywności lokalnej w dzielnicach: Wełnowiec – Józefowiec i Dąb, Zawodzie oraz Giszowiec. W ramach programów realizowano szereg działań odpowiadających potrzebom lokalnych społeczności m.in. warsztaty, spotkania edukacyjne i integracyjne,

wydarzenia lokalne itp.

W 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach złożył wnioski o dofinansowanie projektów w ramach których realizowane będą działania kierowane do lokalnych społeczności i ich mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym. Złożono wnioski dla projektów: „Bogucice – moje miejsce na ziemi. Program aktywności lokalnej - I etap”, Centrum Społecznościowe - "Nasze Załęże" - I etap, Centrum Społecznościowe „SZOPKI” w Szopienicach - I etap, „Wzmacnianie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap”, „Katowice, miasto otwarte – organizowanie społeczności lokalnej - I etap”, „Centrum społecznościowe w Nikiszowcu”, „Centrum Animacji Młodzieżowej (CAM) w Szopienicach - I etap”. W 2017 roku rozpoczęto realizację projektu w Szopienicach, Załężu, Nikiszowcu oraz projektu kierowanego do osób w wieku senioralnym, w dzielnicach Janów – Nikiszowiec i Bogucice.

### Wskaźniki monitoringu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Rok 2016	Rok 2017	Uwagi	Prognozy/ potrzeby 2018
1.	Liczba osób głosujących bezpośrednio i /lub z wykorzystaniem narzędzi internetowych nad wyborem zadań z Budżetu Obywatelskiego	Wydział Komunikacji Społecznej	30 010	33 198		35 000
2.	Liczba spotkań i debat zorganizowanych w ramach Budżetu Obywatelskiego w podziale na dzielnice miasta	Wydział Komunikacji Społecznej	47	22		22
3.	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach i debatach zorganizowanych w ramach Budżetu Obywatelskiego w podziale na dzielnice miasta	Wydział Komunikacji Społecznej	JP 1 – ok.15 JP 2 – ok.30 JP 3 – ok.20 JP 4 – ok.20 JP 5 – ok.10 JP 6 – ok.20 JP 7 – ok.80 JP 8 – ok. 25 JP 9 – ok.40 JP 10 – ok. 20 JP 11 – ok.30 JP 12 – ok.40 JP 13 – ok.30 JP 14 – ok.35 JP 15 – ok.25 JP 16 – ok.25 JP 17 – ok.25 JP 18 – ok.20 JP 19 – ok.25 JP 20 – ok.10 JP 21 – ok.10 JP 22 – ok. 25	JP 1 – ok.3 JP 2 – ok.7 JP 3 – ok.8 JP 4 – ok.5 JP 5 – ok.2 JP 6 – ok.11 JP 7 – ok.22 JP 8 – ok.7 JP 9 – ok.16 JP 10 – ok.13 JP 11 – ok.2 JP 12 – ok.16 JP 13 – ok.2 JP 14 – ok.9 JP 15 – ok.3 JP 16 – ok.4 JP 17 – ok.9 JP 18 – ok.1 JP 19 – ok.12 JP 20 – ok.3 JP 21 – ok.2 JP 22 – ok.12		JP 1 – ok.3 JP 2 – ok.2 JP 3 – ok.9 JP 4 – ok.6 JP 5 – ok.9 JP 6 – ok.4 JP 7 – ok.13 JP 8 – ok.17 JP 9 – ok.7 JP 10 – ok.16 JP 11 – ok.6 JP 12 – ok.4 JP 13 – ok.17 JP 14 – ok.19 JP 15 – ok.2 JP 16 – ok.15 JP 17 – ok.2 JP 18 – ok.5 JP 19 – ok.7 JP 20 – ok.6 JP 21 – ok.5 JP 22 – ok.14

4.	Odsetek wniosków złożonych przez mieszkańców w ramach Budżetu Obywatelskiego, które zostały pozytywnie zweryfikowane przez miejskie komórki organizacyjne i poddane pod głosowanie mieszkańców	Wydział Komunikacji Społecznej	Mieszkańcy zgłosili 342 zadania. Negatywnie zweryfikowano 86 (odsetek pozytywnych 74,85%) natomiast 5 zostało wycofanych przez wnioskodawców. 251 zadań poddano pod głosowanie mieszkańców (73,39%).	Mieszkańcy zgłosili 350 zadania. Negatywnie zweryfikowano 92 (odsetek pozytywnych 73,72%) natomiast 3 projekty zostały włączone do innych wniosków poprzez połączenie zadań. 255 zadań poddano pod głosowanie mieszkańców.		Trudno oszacować jak będzie się kształtowała się weryfikacja wniosków.
5.	Liczba spotkań zorganizowanych na terenie instytucji miejskich w dzielnicach i w szkołach, poświęconych promocji wolontariatu i oferty wsparcia	Wydział Polityki Społecznej	15	78		50
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	1	2	W ramach programu wolontaryjnego „Słonecznik”	2
		Wydział Edukacji i Sportu	powyżej 100	0		
6.	Liczba organizacji pozarządowych uczestnicząca w wydarzeniach organizowanych w ramach Katowickich Dni Organizacji Pozarządowych	Wydział Polityki Społecznej	75	50		50
7.	Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe	Wydział Polityki Społecznej	39	27	Wśród zadań zleczanych NGO są umowy zlecane w ramach umów wieloletnich, stąd spadek wskaźnika.	25
8.	Liczba zadań publicznych zleczonych do realizacji organizacjom pozarządowym	Wydział Polityki Społecznej	53	37	jw.	37
9.	Liczba umów zawartych z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych	Wydział Polityki Społecznej	663	612		600
10.	Wysokość środków przeznaczonych na umowy z organizacjami pozarządowymi realizujących zadania publiczne	Wydział Polityki Społecznej a	34 825 458 zł (planowane)	36 542 254,67 (planowane)	Wykonanie za 2017 rok wyniosło: 36 519 999,56	40 605 602,20 (planowane)
11.	Liczba dofinansowanych przez Urząd Miasta	Wydział Polityki Społecznej	Liczba dofinansowanych punktów nieodpłatnej	Liczba punktów nieodpłatnej pomocy prawnej – 12.		12

	punktów konsultacyjnych i bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego i z zakresu wiedzy obywatelskiej		pomocy prawnej – 14, w tym: 12 zgodnie z ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej.			
12.	Wykaz jednostek oferujących w mieście bezpłatne porady specjalistyczne, w tym prawne i obywatelskie m.in. w sprawach naruszenia praw konsumenta i pracownika oraz doradztwo w zakresie świadczeń socjalnych i uprawnień do pomocy społecznej z kontaktem i lokalizacją	Wydział Polityki Społecznej	Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej w mieście Katowice prowadzone w 2016 r. zgodnie z ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej: 1. ul. Warszawska 42; 2. ul. M. Obłatów 24; 3. ul. Pośpiecha 14; 4. Dębowa 16c; 5. Adamskiego 22; 6. Traktorzystów 42; 7. Łętowskiego 6a; 8. Krakowska 138; 9. Francuska 70; 10. Wojewódzka 23; 11. Hallera 28; 12. Markiefki 44a	Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej w mieście Katowice prowadzone w 2017 r. zgodnie z ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej: 1. ul. Warszawska 42; 2. ul. M. Obłatów 24; 3. ul. Pośpiecha 14; 4. Dębowa 16c; 5. Adamskiego 22; 6. Traktorzystów 42; 7. Łętowskiego 6a; 8. Krakowska 138; 9. Francuska 70; 10. Wojewódzka 23; 11. Hallera 28; 12. Markiefki 44a		W 2018 roku funkcjonuje nadal 12 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nie przewiduje się zmian w tym zakresie.
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, w szczególności: Terenowe Punkty Pomocy Społecznej 1 – 10, Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii; Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi, Dział Poradnictwa i Informacji. (wykaz w tab. 4)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, w szczególności: Terenowe Punkty Pomocy Społecznej 1-10; Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii; Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej; Ośrodek Interwencji Kryzysowej; Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi; Dział Poradnictwa i Informacji (wykaz w tab. 4)	Wykaz z danymi teleadresowymi w tabeli nr 4 odnosi się do 2016 i 2017 roku Wykaz komórek organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach znajduje się na stronie internetowej MOPS w zakładce „książka telefoniczna”: <a href="https://www.mops.katowice.pl/nod/e/7">https://www.mops.katowice.pl/nod/e/7</a>	Wykaz bez zmian także w 2018 roku – tabela nr 4.
13.	Liczba mieszkańców korzystających w danym roku z poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego i obywatelskiego w bezpłatnych punktach konsultacyjnych	Wydział Polityki Społecznej	3 306 (w tym: zgodnie z ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej: 2 863)	13 023 (w tym: zgodnie z ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej: 3 727)	Łączna liczba osób, które skorzystały z nieodpłatnej pomocy prawnej w mieście Katowice w 2017 r.: 13 023,	Zakłada się wzrost wykonania w 2018 roku w stosunku do 2017 roku
		Miejski Ośrodek	2 845	2 542	W tym: psychologiczno-	Wskaźnik utrzymany na

	prowadzonych przez jednostki samorządowe i organizacje pozarządowe	Pomocy Społecznej w Katowicach			pedagogiczne, zawodowe, prawne, dla osób uzależnionych, dla zaburzonych psychicznie, dla ofiar przemocy.	poziomie 2017 roku
14.	Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych	Wydział Polityki Społecznej	56	40		40
15.	Liczba wniosków o inicjatywę lokalną	Wydział Polityki Społecznej	45	87		126 - złożonych 77 - rozpatrzonych pozytywnie (nabór na 2018r. przeprowadzono w IV kwartale 2017)

**Tabela nr 4** Wykaz jednostek oferujących w mieście bezpłatne porady specjalistyczne

Nazwa jednostki	Adres	telefon
Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 1,	ul. Andrzeja 10	(32) 251-60-99, 251-59-12
Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 2,	ul. Warszawska 42	(32) 253-66-12, 253-77-30,
Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 3,	ul. Oblatów 24	(32) 203-63-13, 258-07-09
Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 4,	ul. Gliwicka 96	(32) 353-02-75, 353-02-78
Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 5,	ul. Dębowa 16c	(32) 250-50-15, 254-70-61
Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 6,	ul. Czecha 2	(32) 209-00-23, 253-81-21
Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 7,	ul. Świdnicka 35a	(32) 252-56-35, 252-80-61
Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8,	ul. Łętowskiego 6a	(32) 206-15-68, 206-07-04
Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 9,	ul. Krakowska 138	(32) 255-35-67, 256-47-70,
Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 10,	ul. Krakowska 138	(32) 209-97-13, 256-80-39
Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii (Sekcja Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół ds. Asysty Rodzinnej)	ul. Morcinka 19a	(32) 250-50-16, 259-85-11,
Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w Sprawach dot. Osób z Zaburzeniami Psychicznymi,	ul. Kilińskiego 19	(32) 258-13-39, 251-02-27
Ośrodek Interwencji Kryzysowej,	ul. Mikołowska 13a	(32) 251-15-99, 257-14-82
Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej	ul. Wojewódzka 23	(32) 251-71-31, 203-17-50,
Dział Poradnictwa i Informacji	ul. Jagiellońska 17	(32) 251 00 87 wew. 100

Z analizy powyższych wskaźników wynika, iż w 2017 roku w porównaniu do 2016 roku:

- wzrosła liczba osób głosujących bezpośrednio i /lub z wykorzystaniem narzędzi internetowych nad wyborem zadań z Budżetu Obywatelskiego, zmalała natomiast liczba spotkań i debat zorganizowanych w ramach Budżetu Obywatelskiego w podziale na dzielnice miasta oraz liczba uczestniczących w nich osób - ten trend wynika prawdopodobnie z rosnącego zakresu wykorzystania różnych form nośników elektronicznych,
- odsetek wniosków złożonych przez mieszkańców w ramach Budżetu Obywatelskiego, które zostały pozytywnie zweryfikowane przez miejskie komórki organizacyjne i poddane pod głosowanie mieszkańców utrzymuje się na podobnym poziomie,
- nadal aktywnie promowany był wolontariat w ramach organizowanych spotkań,
- spadła liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, liczba zawieranych umów oraz liczba organizacji je realizujących te zadania, wynika to jednak z faktu, iż wśród zadań zleczanych organizacjom są umowy zlecane w ramach umów wieloletnich, stąd spadek wskaźnika,



- wzrosła wysokość środków przeznaczonych na umowy z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania publiczne,
- niezmienna pozostaje liczba jednostek oferujących w mieście bezpłatne porady specjalistyczne, w tym prawne i obywatelskie,
- wzrosła liczba mieszkańców korzystających w danym roku z poradnictwa prawnego i obywatelskiego w bezpłatnych punktach konsultacyjnych prowadzonych przez jednostki samorządowe i organizacje pozarządowe, natomiast spada liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego MOPS głównie z powodu spadku liczby mieszkańców, jak również ograniczenia liczby konsultacji w zakresie wsparcia osób poszukujących pracy,
- wzrosła liczba złożonych wniosków o inicjatywę lokalną, co świadczy o wzroście zaangażowania i aktywności mieszkańców Katowic.

**Wskaźniki rezultatu:** Wzrost poziomu aktywności obywatelskiej mieszkańców miasta i organizacji pozarządowych.

Aktywność organizacji pozarządowych jest widoczna w wielu sferach pożytku publicznego, a realizacja zleczanych im zadań wpływa zarówno na poprawę warunków życia mieszkańców Katowic, jak i na rozwój miasta. Część tych zadań to zadania obowiązkowe z zakresu polityki społecznej. Wiele dziedzin życia społecznego w naszym mieście funkcjonuje sprawnie dzięki aktywności obywatelskiej, pracy społecznej członków organizacji i wolontariuszy. Rosnące wydatki na realizację rocznego programu współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi pokazują, że coraz więcej zadań jest zleczanych podmiotom III sektora, które są ważnym partnerem w realizacji zadań dla mieszkańców naszego miasta. Przy realizacji zadań publicznych poszukują także innych źródeł finansowania, by jeszcze lepiej i efektywniej służyć mieszkańcom naszego miasta.

	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Poniesione wydatki na realizację współpracy z organizacjami pozarządowymi	24 398 805	27 501 762	28 964 025,22	34 713 505,17	<b>36 519 999,56</b>
Liczba organizacji	305	317	350	318	<b>300</b>
Liczba umów (projektów)	625	668	690	663	<b>612</b>
Średni koszt dofinansowania do projektu	39 038,09	41 170,30	41 976,85	52 358,23	<b>59 673,20</b>
Średnia wysokość dotacji do jednego projektu	26 197,15	26 039,04	31 809,80	37 006,35	<b>54 240,32</b>
Wydatki na realizację współpracy z organizacjami pozarządowymi w przeliczeniu na 1 mieszkańca	81,73 zł	93,74 zł	100,17 zł	121,74 zł	<b>129,53 zł.</b>

Dane dotyczące wykorzystania środków na inicjatywy lokalne pokazują wzrost aktywności mieszkańców. W każdym roku tworzy się rezerwę celową w budżecie miasta Katowice w wysokości 1 mln zł na realizację zadań publicznych w ramach inicjatywy lokalnej. W 2017 roku rozdysponowano w całości środki z rezerwy budżetowej, natomiast wykonanie wydatków wyniosło 956 628,18 zł. Informacja ogólna na temat realizacji inicjatyw lokalnych w mieście Katowice w latach 2013 - 2017.

Rok	Liczba wniosków ogółem	Wnioski rozpatrzone negatywnie	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Udział procentowy wniosków rozpatrzonych pozytywnie do liczby ogółem	Wkład miasta zatwierdzony w karcie oceny	Plan finansowy	Wykonanie
<b>2013</b>	35	31	4	11%	100 000,00	88 000,00	38 821,57
<b>2014</b>	26	16	10	38%	266 360,00	83 360,00	51 578,99
<b>2015</b>	35	9	26	74%	595 111,00	371 872,00	323 131,79
<b>2016</b>	45	16	29	64%	1 000 000,00	1 000 000,00	953 034,99
<b>2017</b>	<b>87</b>	<b>22</b>	<b>65</b>	<b>75%</b>	<b>1 000 000,00</b>	<b>999 000,00*</b>	<b>954 914,16</b>

\* 1 realizator odstąpił od inicjatywy lokalnej zaraz po przyznaniu środków w wys. 1 000 zł

Powyższe analizy wskazują na coraz większą otwartość miasta na mieszkańców Katowic dlatego rekomenduje się kontynuację dotychczasowych form i kierunków oddziaływań w sferze partycypacji obywatelskiej mieszkańców i roli organizacji pozarządowych w realizowaniu polityki społecznej miasta.

### **Podsumowanie, wnioski i rekomendacje**

Analiza porównawcza podejmowanych w latach 2016 -2017 działań wynikających z założeń Strategii wskazuje, iż nie ma potrzeby wprowadzania korekt czy modyfikacji obowiązującego dokumentu. W trakcie realizacji zadań wynikających z przyjętej Strategii nie stwierdzono występowania większych problemów czy trudności. W dużej mierze wykorzystywano dostępne zasoby i środki do realizacji postawionych w Strategii celów, wykorzystując formułę współpracy międzysektorowej. Aktualizowano na bieżąco, w oparciu o wszelkie dostępne źródła, sytuację na terenie miasta Katowice w opisanych w Strategii obszarach, celem optymalnego dopasowania oddziaływań, rozwiązań, przedsięwzięć do zidentyfikowanych potrzeb mieszkańców Katowic.

Analiza realizacji zadań wpisujących się w założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021 pozwala na sformułowanie wniosków, iż w 2017 roku:

- kontynuowano i poszerzano katalog działań nakierowanych na ograniczenie skutków negatywnych zjawisk demograficznych,
- zintensyfikowano aktywność w obszarze działań promocyjnych związanych z tworzeniem/realizacją/wzmacnianiem inicjatyw oddolnych/lokalnych w celu pobudzania aktywności obywatelskiej mieszkańców miasta,
- rozwijano infrastrukturę ułatwiającą katowickim rodzinom godzenie różnych ról społecznych, życia prywatnego z aktywnością zawodową, w szczególności w zakresie zapewnienia opieki nad dziećmi,
- zwiększono zakres oddziaływań, rozbudowywano mechanizmy nakierowane na realizację inicjatyw służących aktywnemu spędzaniu czasu wolnego, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości jakie stwarza mechanizm Budżetu Obywatelskiego,
- promowano działania nakierowane na podnoszenie aktywności fizycznej i upowszechnianie zdrowego stylu życia mieszkańców miasta,
- poszerzono i wzmocniono oddziaływania o charakterze profilaktycznym i prozdrowotnym przy wykorzystaniu m.in. formuły programów skierowanych m.in. do uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz do osób w wieku senioralnym,
- rozwijano ofertę bezpłatnego poradnictwa i usług na rzecz osób, rodzin przeżywających różnego rodzaju trudności, wspierano osoby i rodziny w działaniach nakierowanych na poprawę ich sytuacji życiowej,
- wzmocniano współpracę różnych instytucji i organizacji, których oddziaływania miały w efekcie prowadzić do społeczno - ekonomicznego usamodzielniania osób bezdomnych,
- wzbogacano działania profilaktyczne zwłaszcza nakierowane na zapobieganie/rozwiązywanie problemów uzależnień poprzez m.in. realizację programów skierowanych do dzieci przedszkolnych i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjalnych,
- wzbogacono znacząco kompleksowe działania zmierzające do poprawy jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych poprzez rozszerzanie oferty wsparcia.

Reasumując powyższe wnioski rekomenduje się utrzymanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań aktywnie wpływających na spójność społeczną i poprawę jakości życia mieszkańców Katowic.

**Załącznik 1. Źródła finansowania Strategii w 2017 roku (wykonanie za 2017 rok)**

Lp.	Nazwa zadania	Realizator	Kwota - 2016 rok	Kwota - 2017 rok	Klasyfikacja budżetowa (rozdział) dot. 2017 roku	Uwagi dot. 2017 roku
<b>WSPIERANIE INICJATYW SPRZYJAJĄCYCH MŁODYM RODZINOM I ODPOWIEDZIALNEMU RODZICIELSTWU ORAZ OGRANICZANIE NASTĘPSTW DEMOGRAFICZNEGO STARZENIA SIĘ MIASTA</b>						
1.	Zadania wynikające z „Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice na lata 2014-2020”	Wydział Polityki Społecznej	1 022 764,07 zł	1 200 711,79 zł	85149	Nie uwzględniono kwoty 43500,00 zł, która została podana przy zajęciach ruchowych dla seniorów (projekt „Zdrowy i aktywny senior” Fundacji Bażantowo)
2.	Projekt „Od przedszkola do seniora” we współpracy ze Śląskim Uniwersytetem Medycznym w Katowicach	Wydział Polityki Społecznej	99 547,15 zł	102 291,19 zł	80395	Nie uwzględniono kwoty 7486,00 zł, która została wpisana przy zajęciach Nordic Walking dla seniorów.
3.	1. Wzbogacanie oferty wsparcia dużej rodziny w ramach programu „Nas Troje i więcej” i jego integracja z ogólnopolską Kartą Dużej Rodziny 2. Wspomaganie wychowawczych oraz edukacyjnych funkcji rodziny przez pracę środowiskową z dziećmi i rodzicami za pośrednictwem szkół, poradni psych.-pedag., w tym specjalistycznej poradni rodzinnej, placówek pracy pozaszkolnej, stowarzyszeń społecznych, klubów sportowych oraz organizacji kulturalnych	Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum” w Katowicach	2 327,90 zł	1 923,38 zł	92106	Program „Nas Troje i więcej” - ubytek dochodów 1 392,50 zł podano zgodnie z informacją przekazaną z jednostki.
		Katowice Miasto Ogrodów	108 292,67 zł	125 894,56 zł	92113	Program „Nas Troje i więcej” - ubytek dochodów 4 365,00 zł podano zgodnie z informacją przekazaną z jednostki.
		Miejskie Domy Kultury	26 078,15 zł	20 687,35 zł	92109	Program „Nas Troje i więcej” - ubytek dochodów 3 378,50 zł podano zgodnie z informacją przekazaną z jednostki.
		Muzeum Historii Katowic	22,00 zł	45,50 zł	92118	Program „Nas Troje i więcej” - ubytek dochodów 51,00 zł podano zgodnie z informacją przekazaną z jednostki.
		IPIUM Silesia	481 221,97 zł	288 075,55 zł	92114	
4.	Druk Informatora dla Seniorów	Zespół Szkół Poligraficzno-Mechanicznych na zlecenie Wydziału Promocji	15 500,00 zł	12 585,00 zł	75075	Druk Informatora dla Seniorów pokryty był ze środków Wydziału Promocji Urzędu Miasta.
5.	Druk publikacji „Polityka edukacyjna Miasta Katowice. Katowiczanie 2022”	Zespół Szkół Poligraficzno-Mechanicznych na zlecenie Wydziału Promocji	3 750,00 zł	- zł		

6.	Druk ulotek „Zamieszka w Katowicach”	Zespół Szkół Poligraficzno-Mechanicznych na zlecenie Wydziału Promocji	240,00 zł	- zł		
7.	Druk plakatów dot. polityki senioralnej	Zespół Szkół Poligraficzno-Mechanicznych na zlecenie Wydziału Promocji	- zł	460,00 zł	75075	
<b>RAZEM</b>			<b>1 759 743,91 zł</b>	<b>1 752 674,32 zł</b>		
<b>POPRAWA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA I ROZWOJU RODZIN</b>						
1.	Wsparcie rodziny	MOPS	803 776,72 zł	825 392,45 zł	85153	w tym Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok
2.	Wsparcie rodziny	MOPS	1 177 393,99 zł	1 119 922,41 zł	85154	w tym Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok; Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020
3.	Wsparcie rodziny	MOPS	276 262,31 zł	1 219 272,87 zł	85504	Gminny program wspierania rodziny na lata 2015-2017
4.	Wsparcie rodziny	MOPS	977 511,26 zł			
5.	Wsparcie rodziny	MOPS	561 720,03 zł	471 414,08 zł	85214	Gminny program wspierania rodziny na lata 2015-2017
6.	Wsparcie rodziny	MOPS	1 659 403,45 zł	1 858 932,32 zł	85219	
7.	Wsparcie rodziny	MOPS	4 933 865,56 zł	4 822 454,42 zł	85230	Gminny program osłonowy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020
8.	Wsparcie rodziny	MOPS	24 973,71 zł	107 850,09 zł	85395	
9.	Wsparcie rodziny	MOPS	217 559,00 zł	408 551,95 zł	85117	Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017
10.	Wsparcie rodziny	MOPS	373 269,01 zł	333 553,70 zł	85510	Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017
11.	Wsparcie rodziny	MOPS	7 343 510,79 zł	7 630 849,48 zł	85508	Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017
12.	Wsparcie rodziny	MOPS	232 188,10 zł	221 758,39 zł	85220	Poradnictwo specjalistyczne
13.	Wsparcie rodziny	MOPS	163 125,06 zł	178 041,56 zł	85220	Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020

14.	Wsparcie rodziny	MOPS	284 441,96 zł	310 796,67 zł	85205	Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020
15.	Wsparcie rodziny	MOPS	14 382,00 zł	23 584,57 zł	85205	Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
16.	„Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównania szans tych rodzin i osób poprzez prowadzenie poradnictwa specjalistycznego”, w tym w 2017 roku (7 umów, tj. z Parafią Ewangelicko-Augsburską przy ul. Warszawskiej 18, oraz przy ul. Bednorza 20, z Rzymsko-Katolicką Parafią p.w. św. Barbary, ze Stowarzyszeniem „Po MOC”, z Śląska Ligą Walki z Rakiem, ze Społecznym Towarzystwem Hospicjum Cordis oraz 3 umowy w trybie tzw. „małych grantów” z Fundacją Volto Amore, Stowarzyszeniem Terapeutyczno Edukacyjnym dla Rodzin STER, z Fundacją Podaruj Nadzieję)	Wydział Polityki Społecznej	99 355,00 zł	142 084,00 zł	85218	Nie wszystkie umowy z zakresu prowadzenia poradnictwa specjalistycznego adresowane były w 2017 roku do rodzin, część umów skierowana była do wszystkich mieszkańców Katowic. Zadanie realizowane w ramach Programu współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok *
17.	„Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej poprzez usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne”	Wydział Polityki Społecznej	15 425,00 zł	6 812,50 zł	85504	Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok *
18.	„Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka”	Wydział Polityki Społecznej	45 009,63 zł	38 187,00 zł	85504	Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok *
19.	Zapewnienie bezpłatnej /taniej opieki dla dzieci w okresach przerw w nauce szkolnej	Miejskie Domy Kultury	78 963,90 zł	91 543,70 zł	92109	
		Miejska Biblioteka Publiczna	27 110,18 zł	11 500,00 zł	92116	

		Katowice Miasto Ogrodów	15 427,59 zł	102 880,00 zł	92113	
		Muzeum Historii Katowic	5 258,90 zł	2 011,61 zł	92118	
		Galeria Sztuki Współczesnej BWA	493,60 zł	501,71 zł	92110	
20.	Dalszy rozwój i doskonalenie programów/projektów profilaktycznych, interwencyjnych oraz wspierających kierowanych do różnych grup dzieci i młodzieży	Miejskie Domy Kultury	3 701,00 zł	1 570,76 zł	92109	
		Katowice Miasto Ogrodów	22 509,51 zł	23 598,56 zł	92113	
21.	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	Szkoły podstawowe, w których znajdują się oddziały przedszkolne	605 850,82 zł	746 707,35 zł	80103	dotyczy jednostek publicznych prowadzonych przez miasto Katowice
22.	Przedszkola	Wszystkie przedszkola, w tym również w zespołach szkolno- przedszkolnych	72 845 912,70 zł	77 577 975,45 zł	80104 80195	dotyczy jednostek publicznych prowadzonych przez miasto Katowice w kwocie 77 577 975,45 zł ujęto dane z rozdziału 80195 §4270 w wysokości 2183458,02 zł, §6050 w wysokości 3596939,78 zł, §6060 w wysokości 506505,39 zł.
23.	Przedszkola specjalne	Przedszkole specjalne ZSPDDNiSS	681 358,20 zł	650 783,44 zł	80105	dotyczy jednostki publicznej prowadzonej przez miasto Katowice
24.	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego	Przedszkola i przedszkola w zespołach szkolno- przedszkolnych, w których realizacja zadań wymaga stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci	3 543 316,41 zł	2 844 441,12 zł	80149 85404	dotyczy jednostek publicznych prowadzonych przez miasto Katowice w kwocie 2 844 441,12 zł ujęto dane z rozdziału 85404 w wysokości 222267,75 zł i z rozdziału 80149 w wysokości 2622175,37 zł.

25.	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalne	6 poradni psychologiczno-pedagogicznych	6 284 489,94 zł	6 116 914,48 zł	85406 85495	dotyczy jednostek publicznych prowadzonych przez miasto Katowice w kwocie 6116914,48 zł ujęto dane z rozdziału 85495 §4270 w wysokości 74050,67 zł, i z rozdziału 85406 w wysokości 6042863,81 zł.
26.	Kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży w tym: Zielone szkoły;  Wypoczynek letni i zimowy	Szkoły podstawowe, w których organizuje się wypoczynek letni, zimowy i wyjazdy na zielone szkoły	1 341 397,02 zł	1 332 029,55 zł	85412	dotyczy jednostek publicznych prowadzonych przez miasto Katowice
			488 150,00 zł	476 290,00 zł	85412	
			853 247,02 zł	855 739,55 zł	85412	
27.	Wspieranie rodziny – dotacje dla przedszkoli niepublicznych	Wydział Edukacji i Sportu	22 680 977,60 zł	25 925 530,07 zł	80104 80149 80105 85404	dotacje dla przedszkoli niepublicznych i publicznych prowadzonych przez organy inne niż jst oraz punktów przedszkolnych; w kwocie 25925530,07 zł ujęto dane z rozdziału 80104 - 16286870,72 zł, 80105 - 1349260,01 zł, 80149 - 6664249,03 zł, 85404 - 1625150,31 zł.
28.	Szkolenie dzieci i młodzieży w dziedzinie sportu, turystyki i rekreacji, akcja zima i akcja lato, organizacja imprez sportowych i turystycznych, małe granty	Wydział Edukacji i Sportu	1 493 889,96 zł	1 537 355,47 zł	92605	dotacje dla klubów sportowych i stowarzyszeń zgodnie z Programem współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok*
29.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	Wydział Polityki Społecznej	291 456,00 zł	1 911 490,00 zł	85154	Zadanie realizowane w ramach Programu współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok* oraz w ramach Miejskiego Programu profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 2017 rok.
			1 493 503,00 zł			
			1 095 589,00 zł	1 096 089,00 zł	85504	
30.	Żłobek Miejski	Żłobek Miejski	12 655 012,02 zł	13 905 058,72 zł	85505	
31.	Wspieranie rodziny - dotacje dla żłobków publicznych	Wydział Polityki Społecznej	1 802 421,76 zł	2 473 572,55 zł	85505	

32.	20% dopłaty do opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla rodzin wielodzietnych biorących udział w programie "Nas Troje i więcej"	Wydział Polityki Społecznej	57 056,00 zł	- zł		aktualnie zadanie realizowane jest przez Wydział Kształtowania Środowiska
33.	Wynajem sali konferencyjnej na Wydziale Teologicznym z przeznaczeniem na współorganizację V Wielkiej Zabawy Rodzinnej	Wydział Promocji	- zł	2 000,00 zł	75075	
34.	Organizacja uroczystego korowodu podczas Wielkiej Zabawy Rodzinnej.	Wydział Promocji	- zł	6 000,00 zł	75075	
RAZEM			<b>146 228 867,69 zł</b>	<b>156 079 012,00 zł</b>		
<b>RYNEK PRACY OTWARTY DLA KAŻDEGO</b>						
1.	Problem bezrobocia	MOPS	89 611,06 zł	88 093,37 zł	85219	
2.	Problem bezrobocia	MOPS	15 232,50 zł	15 790,95 zł	85295	prace społecznie użyteczne
3.	Standaryzacja i aktywizacja usług rynku pracy. Utrzymanie Powiatowego Urzędu Pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	5 110 961,42 zł	5 150 407,47 zł	85333	Budżet Miasta
4.	Finansowanie zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	13 521 902,16 zł	11 663 027,79 zł	85322	Środki Funduszu Pracy
5.	Finansowanie innych fakultatywnych zadań	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	1 004 899,43 zł	867 315,08 zł	85322	Środki Funduszu Pracy
6.	Finansowanie zadań w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	876 508,72 zł	713 095,40 zł	85322	Środki Funduszu Pracy
7.	Finansowanie części poniesionych kosztów na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia w latach 2016-2018	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	1 460 971,55 zł	3 478 962,40 zł	85322	Środki Funduszu Pracy
8.	Składki na ubezpieczenia społeczne	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	4 620 849,55 zł	3 582 041,99 zł	85156	Zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Składki zdrowotne dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego.



9.	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	540 628,65 zł	497 000,00 zł	85324	PFRON
	RAZEM		<b>27 241 565,04 zł</b>	<b>26 055 734,45 zł</b>		
<b>ROZWIJANIE PROFILAKTYKI ORAZ DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ROZWIĄZYWANIU PROBLEMU UZALEŻNIEŃ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMU UZALEŻNIEŃ</b>						
1.	Problemy związane z uzależnieniami	MOPS	403 395,92 zł	435 520,93 zł	85154	w tym Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok; Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020
2.	Przeciwdziałanie uzależnieniom	Wydział Polityki Społecznej	153 523,00 zł	162 457,86 zł	85154	Zadanie realizowane w ramach: Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 r., Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 r. oraz Programu współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok*
3.	Przeciwdziałanie uzależnieniom	Miejska Izba Wyrzeźwien i Ośrodek Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu	688 590,92 zł	709 302,00 zł	85154	Miejski Program Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017r
4.	Przeciwdziałanie uzależnieniom	CUW i szkoły samodzielne	471 517,94 zł	410 124,72 zł	85153	Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 r.
5.	Przeciwdziałanie uzależnieniom	CUW i szkoły samodzielne	469 946,83 zł	385 098,08 zł	85154	Miejski Program Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 r.
6.	Prowadzenie środowiskowych programów profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych	Wydział Edukacji i Sportu	400 000,00 zł	400 000,00 zł	85154	Miejski Program Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017r., Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok*
7.	Prowadzenie środowiskowych programów profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych	Wydział Edukacji i Sportu	400 000,00 zł	400 000,00 zł	85153	Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 r., Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok*
	RAZEM		<b>3 557 989,44 zł</b>	<b>3 552 530,09 zł</b>		

**KATOWICE - MIASTO PRZYJAZNE DLA NIEPEŁNOSPRAWNYCH - INTEGRACJA DZIAŁAŃ W CELU PRZECIWDZIAŁANIA WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU NIEPEŁNOSPRAWNYCH MIESZKAŃCÓW KATOWIC ORAZ ZAPEWNIENIA CIĄGŁOŚCI WSPARCIA DLA OSÓB I RODZIN BORYKAJĄCYCH SIĘ Z KONSEKWENCJAMI NIEPEŁNEJ SPRAWNOŚCI**

1.	Problem niepełnosprawności	MOPS	459 485,15 zł	481 984,70 zł	85228	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier
2.	Problem niepełnosprawności	MOPS	4 715 265,55 zł	5 080 448,60 zł	fundusz celowy	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier
3.	Problem niepełnosprawności	MOPS	25 568,85 zł	19 525,18 zł	85230	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier
4.	Problem niepełnosprawności	MOPS	552 036,35 zł	557 746,80 zł	85321	
5.	Problem niepełnosprawności	MOPS	273 753,64 zł	218 579,12 zł	85219	
6.	Problem niepełnosprawności	MOPS	117 855,76 zł	127 011,22 zł	85324	
7.	Problem niepełnosprawności	MOPS	2 275 996,36 zł	2 080 502,79 zł	85395	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier oraz Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok *
8	Problem niepełnosprawności	MOPS	345 980,93 zł	372 513,59 zł	85220	poradnictwo specjalistyczne
9.	Dostosowanie warunków architektonicznych i technicznych w budynkach (parter) dla osób niepełnosprawnych, w ramach przebudowy budynków mieszkalnych wielorodzinnych: 3 Maja 36	Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach	zadanie nie zostało zrealizowane	880 930,19 zł	70001	Zadanie zakończone.
10.	Utworzenie lokali mieszkalnych dla osób niepełnosprawnych w ramach budowy budynków mieszkalnych wielorodzinnych: Kordeckiego 3,4	Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach	zadanie nie zostało zrealizowane	- zł	nd	Zadanie wycofane.

11.	Przystosowanie lokalu użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych: Markiefki 64, 68/12	Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach	zadanie nie zostało zrealizowane	- zł	nd	Zadanie planowane na rok 2018
12.	Warsztaty Terapii Zajęciowej	Wydział Polityki Społecznej	293 259,45 zł	342 135,80 zł	85311	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier oraz Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok *
13.	Prowadzenie Ośrodków Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi	Wydział Polityki Społecznej	1 689 598,89 zł	1 763 365,44 zł	85203	Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok *
14.	Działania na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym przewlekłe chorych, poprzez integrację z otoczeniem i aktywizację społeczną	Wydział Polityki Społecznej	891 997,44 zł	1 081 903,98 zł	85311	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2012-2016 – Katowice bez barier oraz Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok *
15.	Internetowy informator dla osób niepełnosprawnych „Katowice bez barier”	Wydział Polityki Społecznej	19 000,00 zł	19 000,00 zł	85311	Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok *
16.	Profilaktyka dla najmłodszych mieszkańców Katowic, zakup ulotek dot. usług transportowych dla osób niepełnosprawnych, zakup ulotek dot. Miejskiego Systemu Powiadamiania Ratunkowego „Sygnał życia”	Wydział Polityki Społecznej	1 493,00 zł	1 728,22 zł	85311	
17.	Usługi transportowe dla niepełnosprawnych mieszkańców Katowic	Wydział Polityki Społecznej	120 765,60 zł	136 868,40 zł	85311	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier
18.	Miejska Dżungla	Wydział Polityki Społecznej	2 800,00 zł	7 069,36 zł	85311	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier
19.	Opracowanie, przygotowanie i realizacja działań artystycznych towarzyszących „Międzynarodowym Mistrzostwom	Wydział Promocji	- zł	21 000,00 zł	75075	

	Kulinarnym” w Katowicach dla młodzieży niepełnosprawnej z Miast Partnerskich.					
	RAZEM		<b>11 784 856,97 zł</b>	<b>13 192 313,39 zł</b>		
<b>OGRANICZENIE ZJAWISKA BEZDOMNOŚCI W KATOWICACH</b>						
1.	Problem bezdomności	MOPS	2 246 558,02 zł	2 208 020,17 zł	85203	
2.	Problem bezdomności	MOPS	464 507,72 zł	613 618,51 zł	85219	
3.	„Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób poprzez udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania”	Wydział Polityki Społecznej	793 554,00 zł	587 237,00 zł	85295	Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok *
				312 895,00 zł	85230	
	RAZEM		<b>3 504 619,74 zł</b>	<b>3 721 770,68 zł</b>		
<b>WZMOCNIENIE ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ZDROWIU I AKTYWNEMU UCZESTNICTWU OSÓB STARSZYCH W ŻYCIU SPOŁECZNYM, W TYM POPRAZ ROZWÓJ WOLONTARIATU I INTEGRACJI MIĘDZYPOKOLENIOWEJ ZABEZPIECZAJĄCYCH POTRZEBY SENIORÓW</b>						
1.	Problemy osób w wieku senioralnym	MOPS	14 694 589,81 zł	15 390 785,46 zł	85202	
2.	Problemy osób w wieku senioralnym	MOPS	4 189 406,54 zł	1 267 135,22 zł	85203	w trakcie 2017 roku finansowanie przeniesione do Wydziału Polityki Społecznej (dotacje)
3.	Problemy osób w wieku senioralnym	MOPS	981 887,43 zł	1 040 791,75 zł	85219	
4.	Problemy osób w wieku senioralnym	MOPS	744 207,27 zł	784 407,66 zł	85220	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier
5.	Problemy osób w wieku senioralnym	MOPS	3 299 079,18 zł	6 594 138,13 zł	85228	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier. Znaczny wzrost wynika z wprowadzenia minimalnej stawki godzinowej.
6.	Problemy osób w wieku senioralnym	MOPS	278 714,92 zł	1 500,00 zł	85395	wyjazd seniorów do Afrykarium - zadanie RJP
7.	Integracja i aktywizacja osób starszych, w tym kombatantów i osób represjonowanych	Wydział Polityki Społecznej	281 168,00 zł	334 104,10 zł	85395	Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok *
8.	Projekt „Zdrowy i aktywny senior” we współpracy z Fundacją Bażantowo	Wydział Polityki Społecznej	32 422,00 zł	43 500,00 zł	85149	Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok *

9.	Zajęcia Nordic Walking dla seniorów w ramach projektu „Od przedszkola do seniora” realizowanego we współpracy ze Śląskim Uniwersytetem Medycznym w Katowicach	Wydział Polityki Społecznej	6 857,94 zł	7 486,00 zł	80395	
10.	Problemy osób w wieku senioralnym	Domy Pomocy społecznej	8 357 954,74 zł	8 880 966,92 zł	85202	
	<b>RAZEM</b>		<b>32 866 287,83 zł</b>	<b>34 344 815,24 zł</b>		

**ZWIĘKSZENIE PARTYCYPACJI OBYWATELSKIEJ MIESZKAŃCÓW I ROLI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W REALIZOWANIU POLITYKI SPOŁECZNEJ MIASTA**

1.	Wykonanie wydatków poniesionych na realizację Programu		34 713 505,17 zł	36 519 999,56 zł		Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok
	<b>RAZEM PROGRAM WSPÓŁPRACY</b>		<b>34 713 505,17 zł</b>	<b>36 519 999,56 zł</b>		
2.	Promocja Budżetu Obywatelskiego		36 259,48 zł	154 737,58 zł	75075	
	<b>RAZEM</b>		<b>34 749 764,65 zł</b>	<b>36 674 737,14 zł</b>		
<b>Razem koszt całkowity</b>			<b>249 357 933,71 zł</b>	<b>262 464 440,87 zł</b>		<i>W koszcie całkowitym odjęto wydatki powtarzające się, tzn. wykazane w poszczególnych celach strategicznych realizowane w ramach Programu współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok i jednocześnie realizowane w celu strategicznym</i> <b>ZWIĘKSZENIE PARTYCYPACJI OBYWATELSKIEJ MIESZKAŃCÓW I ROLI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W REALIZOWANIU POLITYKI SPOŁECZNEJ MIASTA</b>

\* środki finansowe ujęte również w celu strategicznym **ZWIĘKSZENIE PARTYCYPACJI OBYWATELSKIEJ MIESZKAŃCÓW I ROLI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W REALIZOWANIU POLITYKI SPOŁECZNEJ MIASTA**

**Załącznik 2. Wykaz potrzeb w zakresie realizacji Strategii w 2018 roku**

Lp.	Nazwa zadania	Realizator	Kwota - 2018 rok	Klasyfikacja budżetowa (rozdział)	Uwagi
<b>WSPIERANIE INICJATYW SPRZYJAJĄCYCH MŁODYM RODZINOM I ODPOWIEDZIALNEMU RODZICIELSTWU ORAZ OGRANICZANIE NASTĘPSTW DEMOGRAFICZNEGO STARZENIA SIĘ MIASTA</b>					
1.	Zadania wynikające z „Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Katowice” w 2018 roku	Wydział Polityki Społecznej	1 260 036,00 zł	85149	Nie uwzględniono kwoty 52 000,00 zł, która została podana przy zajęciach ruchowych dla seniorów (projekt „Zdrowy i aktywny senior” Fundacji Bażantowo).
2.	Projekt „Od przedszkola do seniora” we współpracy ze Śląskim Uniwersytetem Medycznym w Katowicach	Wydział Polityki Społecznej	115 600,00 zł	80395	Nie uwzględniono kwoty 4 400,00 zł, która została wpisana przy zajęciach Nordic Walking dla seniorów (projekt „Od przedszkola do seniora” realizowany we współpracy ze Śląskim Uniwersytetem Medycznym).
3.	1. Wzbogacanie oferty wsparcia dużej rodziny w ramach programu „Nas Troje i więcej” i jego integracja z ogólnopolską Kartą Dużej Rodziny 2. Wspomaganie wychowawczych oraz edukacyjnych funkcji rodziny przez pracę środowiskową z dziećmi i rodzicami za pośrednictwem szkół, poradni psych.-pedag., w tym specjalistycznej poradni rodzinnej, placówek pracy pozaszkolnej, stowarzyszeń społecznych, klubów sportowych oraz organizacji kulturalnych	Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum” w Katowicach	2 500,00 zł	92106	Program „Nas Troje i więcej” - ubytek dochodów 1 392,50 zł - podano na poziomie ubytków za 2017 r.
		Katowice Miasto Ogrodów	125 000,00 zł	92113	Program „Nas Troje i więcej” ubytek dochodów 4 365,00 zł - podano na poziomie ubytków za 2017 r.
		Miejskie Domy Kultury	25 400,00 zł	92109	Program „Nas Troje i więcej” ubytek dochodów 3 378,50 zł - podano na poziomie ubytków za 2017 r.
		Muzeum Historii Katowic	50,00 zł	92118	Program „Nas Troje i więcej” - ubytek dochodów 51,00 zł - podano na poziomie ubytków za 2017 r.
		IPIUM Silesia	275 777,00 zł	92114	
4.	Druk Informatora dla Seniorów	Klucze Poligrafii, ul. Zawierciańska 4/11, Klucze	7 901,52 zł	85395	
5.	Druk publikacji „Polityka edukacyjna Miasta Katowice. Katowiczanie 2022”	Zespół Szkół Poligraficzno-Mechanicznych	- zł		Realizacja na zlecenie Wydziału Promocji
6.	Druk ulotek „Zamieszkać w Katowicach”	Zespół Szkół Poligraficzno-Mechanicznych	- zł		Realizacja na zlecenie Wydziału Promocji
7.	Druk plakatów dot. polityki senioralnej	Zespół Szkół Poligraficzno-Mechanicznych	500,00 zł	75075	Realizacja na zlecenie Wydziału Promocji
<b>RAZEM</b>			<b>1 812 764,52 zł</b>		
<b>POPRAWA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA I ROZWOJU RODZIN</b>					
1.	Wsparcie rodziny	MOPS	804 096,00 zł	85153	w tym Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok

2.	Wsparcie rodziny	MOPS	988 448,00 zł	85154	w tym Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok; Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020
3.	Wsparcie rodziny	MOPS	1 229 317,00 zł	85504	Gminny program wspierania rodziny na lata 2018-2020; zmiana klasyfikacji budżetowej z 85201WG i 85206WG na 85504WG
4.	Wsparcie rodziny	MOPS			
5.	Wsparcie rodziny	MOPS	677 044,00 zł	85214	Gminny program wspierania rodziny na lata 2018-2020
6.	Wsparcie rodziny	MOPS	2 194 533,00 zł	85219	
7.	Wsparcie rodziny	MOPS	4 872 157,00 zł	85230	Gminny program osłony w zakresie dożywiania na lata 2014-2020
8.	Wsparcie rodziny	MOPS	- zł		inicjatywy lokalne
9.	Wsparcie rodziny	MOPS	500 000,00 zł	85117	Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020
10.	Wsparcie rodziny	MOPS	397 952,00 zł	85510	Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020
11.	Wsparcie rodziny	MOPS	7 463 638,00 zł	85508	Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020
12.	Wsparcie rodziny	MOPS	245 240,00 zł	85220	poradnictwo specjalistyczne
13.	Wsparcie rodziny	MOPS	168 433,00 zł	85220	Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020
14.	Wsparcie rodziny	MOPS	310 763,00 zł	85205	Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020
15.	Wsparcie rodziny	MOPS	21 150,00 zł	85205	Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
16.	„Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w ramach zadania pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównania szans tych rodzin i osób” (9 umów, tj. ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów”, z Parafią Ewangelicko-Augsburską przy ul. Warszawskiej 18 oraz przy ul. Bednorza 20, z Rzymsko-Katolicką Parafią p.w. św. Barbary, ze Stowarzyszeniem „Po MOC”, z Fundacją Podaruj Nadzieję, z Fundacją Wielogłosu, ze Stowarzyszeniem Terapeutyczno Edukacyjnym dla Rodzin STER, ze Społecznym Towarzystwem Hospicjum Cordis)	Wydział Polityki Społecznej	143 000,00 zł	85218	Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok *

17.	„Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej poprzez usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne”	Wydział Polityki Społecznej	- zł		Zadanie przekazane do realizacji MOPS.
18.	„Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka”	Wydział Polityki Społecznej	49 014,00 zł	85504	Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok *
19.	Zapewnienie bezpłatnej /taniej opieki dla dzieci w okresach przerw w nauce szkolnej	Miejskie Domy Kultury	84 700,00 zł	92109	
		Miejska Biblioteka Publiczna	11 500,00 zł	92116	
		Katowice Miasto Ogrodów	105 000,00 zł	92113	
		Muzeum Historii Katowic	10 000,00 zł	92118	
		Galeria Sztuki Współczesnej BWA	500,00 zł	92110	
20.	Dalszy rozwój i doskonalenie programów/projektów profilaktycznych, interwencyjnych oraz wspierających kierowanych do różnych grup dzieci i młodzieży	Miejskie Domy Kultury	8 500,00 zł	92109	
		Katowice Miasto Ogrodów	25 000,00 zł	92113	
21.	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	Szkoły podstawowe, w których znajdują się oddziały przedszkolne	802 000,00 zł	80103	dotyczy jednostek publicznych prowadzonych przez miasto Katowice
22.	Przedszkola	Wszystkie przedszkola, w tym również w zespołach szkolno-przedszkolnych	77 126 418,00 zł	80104 80195	dotyczy jednostek publicznych prowadzonych przez miasto Katowice, w kwocie 77 126 418,00 zł ujęto dane z rozdziału 80104 w wysokości 74066448 zł oraz z rozdziału 80195 §4270 w wysokości 816190,00 zł, §6050 w wysokości 1763480,00 zł, §6060 w wysokości 480300,00 zł
23.	Przedszkola specjalne	Przedszkole specjalne ZSPDDNiSS	668 878,00 zł	80105	dotyczy jednostki publicznej prowadzonej przez miasto Katowice
24.	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego	Przedszkola i przedszkola w zespołach szkolno-przedszkolnych, w których realizacja zadań wymaga stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci	5 261 673,00 zł	80149 85404	dotyczy jednostek publicznych prowadzonych przez miasto Katowice w kwocie 5261673,00 zł ujęto dane z rozdziału 80149 w wysokości 4812910,00 zł i z rozdziału 85404 w wysokości 448763,00 zł.



25.	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalne	6 poradni psychologiczno-pedagogicznych	6 034 203,00 zł	85406 85495	dotyczy jednostek publicznych prowadzonych przez miasto Katowice; w kwocie 6034203,00 zł ujęto dane z rozdziału 85406 w wysokości 6014503,00 zł i z rozdziału 85495 §4270 w wysokości 19700,00 zł.
26.	Kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży w tym:	Szkoły podstawowe, w których organizuje się wypoczynek letni, zimowy i wyjazdy na zielone szkoły	2 017 504,00 zł	85412	dotyczy jednostek publicznych prowadzonych przez miasto Katowice
	Zielone szkoły		786 170,00 zł	85412	
	Wypoczynek letni i zimowy		1 231 334,00 zł	85412	
27.	Wspieranie rodziny – dotacje dla przedszkoli niepublicznych	Wydział Edukacji i Sportu	27 754 466,00 zł	80104 80149 80105 85404	dotacje dla przedszkoli niepublicznych i publicznych prowadzonych przez organy inne niż jst oraz punktów przedszkolnych; w kwocie 27754466,00 zł ujęto dane z rozdziału 80104 - 16582146,00 zł, 80105 - 1540586,00 zł, 80149 - 7763220,00 zł, 85404 - 1868514,00 zł.
28.	Szkolenie dzieci i młodzieży w dziedzinie sportu, turystyki i rekreacji, akcja zima i akcja lato 2018, organizacja imprez sportowych i turystycznych, małe granty	Wydział Edukacji i Sportu	1 700 000,00 zł	92605	dotacje dla klubów sportowych i stowarzyszeń zgodnie z Programem współpracy Miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok*
29.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	Wydział Polityki Społecznej	2 038 020,00 zł	85154	Zadanie realizowane w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok oraz Programu współpracy Miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok*
			1 095 589,00 zł	85504	Program współpracy Miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok*
30.	Żłobek Miejski	Żłobek Miejski	16 901 259,00 zł	85505	
31.	Wspieranie rodziny - dotacje dla żłobków publicznych	Wydział Polityki Społecznej	3 514 400,00 zł	85505	
32.	20% dopłaty do opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla rodzin wielodzietnych biorących udział w programie „Nas Troje i więcej”	Wydział Polityki Społecznej	- zł		Od lipca 2016 r. zgodnie z przepisami zlikwidowane zostały 20% dopłaty do opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi przysługujące rodzinom wielodzietnym biorącym udział w programie „Nas Troje i więcej”.
33.	Wynajem sali konferencyjnej na Wydziale Teologicznym z przeznaczeniem na współorganizację V Wielkiej Zabawy Rodzinnej	Wydział Promocji	2 000,00 zł	75075	
34.	Organizacja uroczystego korowodu podczas Wielkiej Zabawy Rodzinnej.	Wydział Promocji	6 000,00 zł	75075	
RAZEM			<b>165 232 395,00 zł</b>		

RYNEK PRACY OTWARTY DLA KAŻDEGO					
1.	Problem bezrobocia	MOPS	89 929,00 zł	85219	
2.	Problem bezrobocia	MOPS	21 376,00 zł	85295	
3.	Standaryzacja i aktywizacja usług rynku pracy. Utrzymanie Powiatowego Urzędu Pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	5 310 000,00 zł	85333	Budżet Miasta
4.	Finansowanie zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	9 238 500,00 zł	85322	Środki Funduszu Pracy
5.	Finansowanie innych fakultatywnych zadań	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	816 600,00 zł	85322	Środki Funduszu Pracy
6.	Finansowanie zadań w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	500 000,00 zł	85322	Środki Funduszu Pracy
7.	Finansowanie części poniesionych kosztów na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia w latach 2016-2018	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	3 671 500,00 zł	85322	Środki Funduszu Pracy
8.	Składki na ubezpieczenia społeczne	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	3 649 533,00 zł	85156	Zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Składki zdrowotne dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego
9.	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	400 000,00 zł	85324	PFRON
RAZEM			<b>23 697 438,00 zł</b>		
ROZWIJANIE PROFILAKTYKI ORAZ DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ROZWIĄZYWANIU PROBLEMU UZALEŻNIEŃ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMU UZALEŻNIEŃ					
1.	Problemy związane z uzależnieniami	MOPS	448 306,00 zł	85154	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 r.; Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020
2.	Przeciwdziałanie uzależnieniom	Wydział Polityki Społecznej	162 391,00 zł	85153	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 r.; Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok *
			765 685,00 zł	85154	
3.	Przeciwdziałanie uzależnieniom	Miejska Izba Wyrzeźwień i Ośrodek Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu	742 574,00 zł	85154	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 r.

4.	Przeciwdziałanie uzależnieniom	CUW i szkoły samodzielne	470 240,00 zł	85153	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 r. (dotyczy narkomanii)
5.	Przeciwdziałanie uzależnieniom	CUW i szkoły samodzielne	470 240,00 zł	85154	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 r. (dotyczy problemów alkoholowych)
6.	Prowadzenie środowiskowych programów profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych	Wydział Edukacji i Sportu	400 000,00 zł	85154	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 r.; Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok *
7.	Prowadzenie środowiskowych programów profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych	Wydział Edukacji i Sportu	400 000,00 zł	85153	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 r.; Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok *
RAZEM			<b>3 859 436,00 zł</b>		
<b>KATOWICE - MIASTO PRZYJAZNE DLA NIEPEŁNOSPRAWNYCH - INTEGRACJA DZIAŁAŃ W CELU PRZECIWDZIAŁANIA WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU NIEPEŁNOSPRAWNYCH MIESZKAŃCÓW KATOWIC ORAZ ZAPEWNIENIA CIĄGŁOŚCI WSPARCIA DLA OSÓB I RODZIN BORYKAJĄCYCH SIĘ Z KONSEKWENCJAMI NIEPEŁNEJ SPRAWNOŚCI</b>					
1.	Problem niepełnosprawności	MOPS	418 721,00 zł	85228	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier
2.	Problem niepełnosprawności	MOPS	5 594 948,00 zł	fundusz celowy	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier
3.	Problem niepełnosprawności	MOPS	26 862,00 zł	85230	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier
4.	Problem niepełnosprawności	MOPS	512 113,00 zł	85321	
5.	Problem niepełnosprawności	MOPS	310 006,00 zł	85219	
6.	Problem niepełnosprawności	MOPS	130 013,00 zł	85324	
7.	Problem niepełnosprawności	MOPS	2 029 508,00 zł	85395	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier; Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok *
8.	Problem niepełnosprawności	MOPS	448 008,00 zł	85220	
9.	Dostosowanie warunków architektonicznych i technicznych w budynkach (parter) dla osób niepełnosprawnych, w ramach przebudowy budynków mieszkalnych wielorodzinnych: 3 Maja 36	Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach	- zł	nd	Zadanie zakończone.

10.	Utworzenie lokali mieszkalnych dla osób niepełnosprawnych w ramach budowy budynków mieszkalnych wielorodzinnych: Kordeckiego 3,4	Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach	- zł	nd	Zadanie wycofane.
11.	Przystosowanie lokalu użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych: Markiefki 64, 68/12	Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach	701 699,00 zł	WPI 70001	
12.	Warsztaty Terapii Zajęciowej	Wydział Polityki Społecznej	423 875,00 zł	85311	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier; Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok *
13.	Prowadzenie Ośrodków Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi	Wydział Polityki Społecznej	1 977 319,20 zł	85203	Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok *
14.	Działania na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym przewlekle chorych, poprzez integrację z otoczeniem i aktywizację społeczną	Wydział Polityki Społecznej	1 256 653,00 zł	85311	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier; Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok *
15.	Internetowy informator dla osób niepełnosprawnych „Katowice bez barier”	Wydział Polityki Społecznej	19 000,00 zł	85311	Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok *
16.	Profilaktyka dla najmłodszych mieszkańców Katowic, zakup ulotek dot. usług transportowych dla osób niepełnosprawnych, zakup ulotek dot. Miejskiego Systemu Powiadamiania Ratunkowego „Sygnał życia”	Wydział Polityki Społecznej	2 500,00 zł	85311	
17.	Usługi transportowe dla niepełnosprawnych mieszkańców Katowic	Wydział Polityki Społecznej	140 000,00 zł	85311	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier
18.	Miejska Dżungla	Wydział Polityki Społecznej	8 900,00 zł	85311	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier
19.	Budowa parkingów w rejonie budynków przy ul. Tysiąclecia 86, 86a, 86b w Katowicach wraz z remontem ciągów komunikacyjnych i wymianą chodników	Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach	540 000,00 zł	WPI 70001	Zadanie dodatkowe.
20.	Tysiąclecia 33,35,37,39 wykonanie miejsc postojowych, utwardzenie nawierzchni, remont chodników	Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach	70 000,00 zł	WPI 70001	Zadanie dodatkowe.
21.	„Szopienice-centrum. Remont i adaptacja pomieszczeń w budynku przy ul. Bednorza 14 w Katowicach na potrzeby realizacji działań senioralnych”	Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach	1 114 354,00 zł	WPI 70001	Zadanie dodatkowe.

22.	Budowa miejsca wypoczynkowego i rekreacyjnego dla dzieci i dorosłych w rejonie budynku Tysiąclecia 47, Mieszka I 5, 7, 9 i 11 wraz z remontem i urządzeniem parkingu samochodowego oraz remontem drogi dojazdowej od strony ulicy Mieszka	Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach	130 000,00 zł	WPI 70001	Zadanie dodatkowe.
23.	Opracowanie, przygotowanie i realizacja działań artystycznych towarzyszących „Międzynarodowym Mistrzostwom Kulinarным” w Katowicach dla młodzieży niepełnosprawnej z Miast Partnerskich.	Wydział Promocji	20 000,00 zł	75075	
RAZEM			<b>15 874 479,20 zł</b>		
<b>OGRANICZENIE ZJAWISKA BEZDOMNOŚCI W KATOWICACH</b>					
1.	Problem bezdomności	MOPS	2 045 815,00 zł	85203	
2.	Problem bezdomności	MOPS	579 739,00 zł	85219	
3.	„Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób poprzez udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania”	Wydział Polityki Społecznej	951 954,00 zł	85203	Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok *
			312 895,00 zł	85230	
RAZEM			<b>3 890 403,00 zł</b>		
<b>WZMOCNIENIE ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ZDROWIU I AKTYWNIEMU UCZESTNICTWU OSÓB STARSZYCH W ŻYCIU SPOŁECZNYM, W TYM POPRZEC ROZWÓJ WOLONTARIATU I INTEGRACJI MIĘDZYPOKOLENIOWEJ ZABEZPIECZAJĄCYCH POTRZEBY SENIORÓW</b>					
1.	Problemy osób w wieku senioralnym	MOPS	1 600 873,00 zł	85202	
2.	Problemy osób w wieku senioralnym	MOPS	21 438,00 zł	85203	Zmniejszenie wyniku z przekazania od 2017 roku DDPS do WPS
3.	Problemy osób w wieku senioralnym	MOPS	1 044 597,00 zł	85219	
4.	Problemy osób w wieku senioralnym	MOPS	748 768,00 zł	85220	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier
5.	Problemy osób w wieku senioralnym	MOPS	7 011 631,00 zł	85228	Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 – Katowice bez barier
6.	Problemy osób w wieku senioralnym	MOPS	193 392,00 zł	85203	budżet obywatelski
7.	Integracja i aktywizacja osób starszych, w tym kombatanów i osób represjonowanych	Wydział Polityki Społecznej	671 933,00 zł	85395	Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok *
8.	Projekt „Zdrowy i aktywny senior” we współpracy z Fundacją Bażantowo	Wydział Polityki Społecznej	52 000,00 zł	85149	Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok *
9.	Zajęcia Nordic Walking dla seniorów w ramach projektu „Od przedszkola do seniora” realizowanego we współpracy ze Śląskim Uniwersytetem Medycznym w Katowicach	Wydział Polityki Społecznej	4 400,00 zł	80395	

10.	Problemy osób w wieku senioralnym	Domy Pomocy społecznej	8 955 955,00	85202	
	<b>RAZEM</b>		<b>20 304 987,00 zł</b>		
<b>ZWIĘKSZENIE PARTYCYPACJI OBYWATELSKIEJ MIESZKAŃCÓW I ROLI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W REALIZOWANIU POLITYKI SPOŁECZNEJ MIASTA</b>					
1.	Prognoza na 2018 rok na realizację Programu		40 605 602,20 zł		
	<b>RAZEM PROGRAM WSPÓŁPRACY</b>		<b>40 605 602,20 zł</b>		
2.	Promocja Budżetu Obywatelskiego		238 500,00 zł	75075	
	<b>RAZEM</b>		<b>40 844 102,20 zł</b>		
Razem koszt całkowity			<b>261 067 168,72 zł</b>		<i>W koszcie całkowitym odjęto wydatki powtarzające się, tzn. wykazane w poszczególnych celach strategicznych realizowane w ramach Programu współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok i jednocześnie realizowane w celu strategicznym ZWIĘKSZENIE PARTYCYPACJI OBYWATELSKIEJ MIESZKAŃCÓW I ROLI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W REALIZOWANIU POLITYKI SPOŁECZNEJ MIASTA</i>

\* środki finansowe ujęte również w celu strategicznym ZWIĘKSZENIE PARTYCYPACJI OBYWATELSKIEJ MIESZKAŃCÓW I ROLI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W REALIZOWANIU POLITYKI SPOŁECZNEJ MIASTA

**Dokument podpisany bezpiecznym podpisem elektronicznym**

Podpis: Signature-1518903091

Imię: Krystyna Maria

Nazwisko: Siejna

Instytucja:

Województwo:

Miejscowość:

Data podpisu: 26 lipca 2018 r.

Zakres podpisu: Cały dokument